

KÖZTELEK

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-ut 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Tejszövetkezeteink bajairól.

Néhány évvel ezelőtt nagy apparatussal indította meg az akciókat a kormány az okszerű tejszövetkezeti megbonosítását. Az újonnan szervezett országos tejszövetkezeti felügyelőség minden eszközt felhasználva s igazán ritka tevékenységet fejtett ki a tejszövetkezeti intézetek terjesztésére és a megfelelő intézkedések lehozására tekintetben.

Az első magyar tejszövetkezeti felügyelő, Egan Ede, a szó szoros értelmében bejárta az egész országot, tanított, buzdított és hazánk néhány nagyobb városában sikerült is neki tejtermelési és értékesítési szövetkezeteket létrehozni.

Mindenki meg van róla győződve ma már, hogy a rossz tejszövetkezettel a magyar mezőgazdaság milliókat ejtett évenként porba, főlegesen fejtegetni, hogy a tej első rendű elemei ezek, melynek fogyasztása és piaca mindig biztos; következésképpen az sem vitatható, hogy a tejszövetkezetek reális, biztos üzleti kilátásokkal bíró, jól jövedelmező vállalatok kell, hogy legyenek.

A hazánkban eddig tapasztaltak másra mutatnak. Igazán virágzó tejszövetkezetünk csak egy van, a budapesti. A vidéken keletkezettek egy-egy másuttan felszámoltak, alig van az ország területén egy pár szövetkezet, mely csak egy-két éve működven, még fenn áll.

Tudva azt, hogy a tejszövetkezeteknek egészséges piaci viszonyok és helyes vezetés mellett lehetetlen nem prosperálniuk — nem ott kell keresnünk a bajokat, a hol sokan, fölszínesen ítélve meg a dolgot, keresik — hogy t. i. hazánk táplálkozási igényei még nem érték odáig, a hol a tejszövetkezetek megélnének, hanem másutt. Mert főlegesen bővebben fejtegetni, hogy a 25 törvényhatósági és a 115 rendezett tanácsú város, alig néhány alföldi, ugynevezett parasztváros kivételével tisztán vett tejet élvez, de azt is, hogy városainknak tejjel való ellátása különösen a minőség tekintetében a lehető legnyomoroságosabb.

A tejszövetkezetek prosperálásának tehát minden városunkban meg vannak a természetes tényezői. Miért nem boldogulnak hát?

E sorok írójának volt alkalma a tejszövetkezetek viszonyait tekintetében közvetlen tapasztalatokat szerezni s ezekhez képest három okra véli tejszövetkezeteink bajait visszavinni, melyek közül az első intézményes orvoslást igényel, a másik kettő a tejtermelők eljárásában és a szövetkezeti vezetésben rejlik.

Ezek: a hatósági piaci tejszövetkezet teljes hiánya, a tejtermelőknek hiányos tejszövetkeztelése és a lanya igazgatás.

A hatósági piaci tejszövetkezet hiánya folytán a tejszövetkezetek a magántermelőkkel szemben

épen oly hátrányos helyzetben vannak, mint a jó paprikát áruló kereskedő azzal szemben, a ki a paprikát téglaporról keveri. Ez utóbbi sokkal olcsóbban adja hitvány portékáját és habár rossz a portékája, mégis lesz mindig vevője.

Az első rendű fogyasztási cikkek tekintetében a közönség némileg kényszerhelyzetben van. Közönség az egészséges táplálkozás iránt, kényelmeskedés a beszerzésnél, abszolút tájékozatlanság az élelmiszerek minőségét illetően okai annak, hogy közönségünk nagy része aránylag drágán és rosszul táplálkozik. Arra teljességgel nem lehet számítani, a mit a föltétlen szabad kereskedelem hívei állítanak, hogy a közönség maga fordul el a rossz cikkek forgalombahozójától.

Ha így volna, fővárosi koremszósaink 90%-a, vagy megbukott volna, vagy hamisítatlan bort tartott volna. Egyik alternatíva sem következett be.

Közönségünk nagy része a legnagyobb lelki nyugalommal veszi a hamisított tejet, tejfölt, de jobbat még ott sem vesz sok esetben, a hol azt tenni módjában volna.

A mint a hatósági piaci tejszövetkezetek életbe lép, eltűnnek a piacról a szövetkezeti tiszta és egészséges produktumokkal erősen konkurráló tejszövetkezetek s a tiszta cikkek ára nem lesz kénytelen az értéktelen hamisítványokéhoz alkalmazkodni.

A szövetkezeti tejszövetkeztelésnek pedig meg van az előnye, a mi minden en gros üzletnek a detail üzlettel szemben, hogy regije a produkcióhoz képest kisebb. Így a tej leföldözését, osztályozását, a vaj, tejszín, tejszabó előállítását aránytalanul olcsóbban képes végezni, mint az egyes termelő. A mint tehát a kistermelő is kénytelen tiszta tejet vinni a piacra, nem lesz képes konkurrálni a szövetkezeti termékekkel, be kell a szövetkezetekbe szolgáltatnia tejet.

A németországi tapasztalatok pedig arra utalnak, hogy a magánüzlet ily háttérbe szorítása a szövetkezeti üzleti mód javára, gazdaságilag csak előnyös s a gazdát minimális gondal juttatja biztos jövedelemhez. Mert a szövetkezeti tagnak csak fejteni, a tejet lehűteni és szállítani kell. A piacrához esetleg feldolgozás már a szövetkezetek dolga.

Hogy tehát a piaci hatósági tejszövetkeztelés mielőbb rendeztesse, nemcsak közéleti és közegészségügyi szempontok, hanem tejszövetkeztelésünk s az ennek alapját képező állattenyésztés érdekei is szükségessé teszik.

Tejszövetkezeteink másik baja a szövetkezeti tagok hiányos tejszövetkeztelésében rejlik. Gazdaközönségünk nagy részében még akkor sem fejlődik ki annyira az üzleti szellem, mikor tejszövetkeztelnek lesz tagja, hogy belássa, miszerint a

rosszabb tejszövetkezteléssel közvetlenül a szövetkeztelést rövidíti meg ugyan, de közvetve magát is.

Tapasztalataink szerint sok esetben a tejtermelő azzal a számítással állott be a szövetkeztelésbe, hogy annak útján mindenféle rossz, kevert tejen tudhasson. A mint pedig látta, hogy a tejszövetkeztelés a rossz tejet egyszerűen diszqualifikálja, kilépett a szövetkezteléstől.

Eltételezve ettől, beismerjük, ritkább esettől nagyon gyakori baj az, hogy a termelők nem hűtik le jól a tejet s 18, néha 20 fok melegen küldik a tejszövetkeztelésbe. Az ily tej forralásra, tejszövetkeztelésre nem alkalmas, nyersen nem kerülhet piacra, föl kell, hogy dolgoztassék. Ez pedig a regiet növelvén, az üzletnek hátrányára van.

Gyakori eset az is, hogy a tejtermelő gazda nem néz eléggé utána saját tejszövetkeztelésének. A tej félíg ieföldözve, alig valami zsirtartalommal kerül a szövetkezeti kezelésbe. Az ily tej megint csak az üzleti regiet növeli, minden ellenérték nélkül.

A szövetkezeti tagoknak a legszigorubb lelkiismeretességgel kell tejszövetkeztelésüket kezelniük. Annyival inkább, mert tejszövetkeztelésük tagjainak száma korlátolt, a produkált tej mennyisége is az. A midőn tehát bizonyos tejszövetkeztelés diszqualifikáltatik, nemcsak az illető tag, hanem a szövetkeztelés is károsul, mert nem vihet annyi tejet a piacra, a mennyire szükség lenne. Sokszor nem lesz képes állandó vevőit sem kielégíteni. Ez a vevők elpartolását vonja maga után.

Tejszövetkeztelésünk általános baja továbbá az, hogy a szövetkezeti tagok teheneiket, az eddigi szokás szerint, tavasszal borjazzatják. A nagy tejszövetkeztelés tehát éppen arra az időszakra esik, a midőn a városokban a tejfogyasztás nagyot eszik, t. i. nyárra. Következésképpen a szövetkezeti tagok a téli magasabb tejszövetkeztelés mellett nem tudnak elég tejet a piacra vinni, nyáron pedig tejszövetkeztelésük egy részét vagy ki kell öntenniük, vagy földolgozniuk s mint turót jóformán nyereség nélkül értékesíteniük.

A szövetkezeti tagoknak fokozatosan és lehető rövid idő alatt szakítaniuk kell a mostani tenyésztési szokással és áttérni az őszi borjazzatásra.

Tejszövetkeztelésünk legnagyobb részének bukását azonban az igazgatás lanyaasága és szakszerűtlensége okozta.

A közönség érzéketlenségét, a termelők tájékozatlanságát vagy nem jóhiszeműségét a szövetkeztelés legfőbb 2—3 év alatt leküzdötték volna s a kezdet nehézségei után üzletük fölvirágzott volna. Az igazgatás lanyaasága eltemette a szövetkeztelést, mielőtt a minden kezdettel járó nehézségekkel csak félíg is megküzdhetek volna.

Mindennemű
műtrágya.

A magyar kormány kezdeményezésére felállított
„HUNGARIA” MŰTRÁGYA, KÉNSAV- ÉS VEGYI IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, apodlum-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chillsalótromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgálicot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébet tér 9 sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-
salak.

Az igazgatóságba beválasztott nagybirtokosok legtöbb esetben nem tartották érdemesnek a dologgal törődni. Sok igazgatósági tag a fölösleges akadémikusokdásban találta kedvét. Azt pedig, a ma fennálló kivételével, egyik igazgatóság sem tartotta szükségesnek, hogy behatoljon a tejjgazdasági üzletvitel útkaiba, hogy ellenőrzést gyakoroljon, ha kellett, üzleti irányt adjon. Mindeknél a szerződöttetett tejkezelőre hárult minden. Ennek következménye lett a rendetlenség, a kapcsolódás, a zavar, a szövetségesei tagok elkedvetlenedése, végül — a bukás.

A szerződöttetett üzletvezető mellett az igazgatóság teljes ügybuzgalma és szakértő közreműködése szükséges ahhoz, hogy oly új gazdasági ág, mint a tejüzlet, egészségesen fejlődjen és megerősödjék. Ez különben minden üzletnél annyira önmagától értetődik, hogy fejtegetni fölösleges. De gazdáink az üzletvitel ezen alfaját figyelmen kívül hagyták.

A közvélemény kezd oda nyilatkozni, hogy a tejszövetkezeteknek és általában a tejjgazdaságnak nálunk meg talaja nincs. A viszonyoknak minden alaposabb ismerője tiltakozni fog ez ellen a felfogás ellen. Ellenkezőleg azt kell a magyar gazda egészséges észjárásától feltételeznünk, hogy tanult a maga kárán s hogy az eddig szerzett tapasztalatokból szerzett okulás alapján tejjgazdaságunk fejlődése, újabb, nagyobb lendületet vesz.

Kanyári.

A repceze termelése.

Az 1892-ik aratási jelentések szerint a repceze ez a fontos mezőgazdasági cikk már évek óta nem úgy sikerül, hogy a termelésbe fektetett tőke biztosítva lenne kamataival. Nagyon is érzékeny természetű lévén, a rossz idő viszonyosságait nem tudja legyőzni és silány terméssel fizet. Semmi kétség, hogy a repceze, részben az időjárás folytán adott csekélyebb hozamot, de másrészt pedig megfigyelésem szerint, az igényei nem elégitettek ki, és a sikertelenség részben ennek is tulajdonítható. Mindenek előtt azon véleményemnek adok kifejezést, miszerint a repceze a határozottan fontos növények közé sorozandó; mert ha nem is

ismételem ama pium desideriumot, hogy a gabonaművek termesztése megszorítandó, de minden esetre el kell ismernünk jelentőségét oly növénynek a mely a gabonaművek kitűnő előnövényét képezi.

Az időjárásra vonatkozólag tudnunk kell, hogy a kár főleg virágzás időszakában éri, a mennyiben különösen a fénybogár a virágokat csipdesi, s a virágzás rossz időjárásakor hosszú időtartamra nyulik a kár tetemessé lesz, viszont ha a virágzás időtartama rövid, mit szép meleg napok alkalmával tapasztalunk, úgy a kár lényegesen kevesebb leend.

Az apró haltikák, bolhák támadása kevesebb bajt okoz, kevesebbet szerintem, mint a repceze nek helytelen módon való legeltetése. Tudva levő, hogy a repceze, a juhász emberek előtt, mint kitűnő legelő ismeretes. S a derűre-borura való legeltetés megfigyelésem szerint káros, s annak minimumra való redukálását kívánatosnak tartom.

A helyesen keresztülvitt legeltetést a gyakorló gazdák mint a megbokrosodás előidezőjét említik. S ha ezen állítás valóságát elismerjük, tagadhatatlan, hogy ennek határát megszabni felette bajos.

Az éghajlatra vonatkozólag pl. az itteni viszonyok szerint is, hol már a szőlőtermelés csak kivételt képez, a repceze még mindig kielégítő termést ad. Kielégítő főleg akkor, ha a csapadékban nincs hiány, s a vetés elég erősen áll a tél beálltakor.

Ugyanezért a korai vetésre, megelőzőleg pedig a talaj kellő időben való megművelésére nagy súly fordítandó. Ezen említett pontok sokkal fontosabbak a talaj megvalasztásánál is. Számítalan esetben láthatunk szép fejlődésű repcét, úgy a könnyebb, mint a nehezebb földeken.

Az alapos megművelés első sorban a fekete ugarnál érhető el; tekintve azonban ennek költséges voltát a különböző gazdasági viszonyok szerint kérdéses vajjon nem-e viszonylag csekélyebb a zöldgárra használata? Ezek közt első helyen áll a zabos bükköny, őszi rozs, borsó vagy bükköny, luczerna, lóhere, csalamádé. Mind ezen takarmánynövények erősen megrágyázott földbe vetezők. A különböző trágyák közül pedig

a lehetőség szerint, az első a juh trágyájának adandó.

A juhtrágya ugyanis légeny tartalmánál fogva erősen hajtja a növényzetet s ezen gyors fejlődés legbiztosabb óvszer az elősdiékkal szemben. Ez magyarázata azon jelentőségnek, miszerint a műtrágyák használata egyes megfigyelők szerint oly czélszerűnek bizonyult. *) Mint kipróbált műtrágyát ajánlják a repczenél a chilisalétromot 60—80 kg. a superfoszfátot pedig kétszer akkora mennyiségben. A chilisalétrom superfoszfát nélkül legtöbbször helytelen volna főleg, ha a repceze előveteményét a nitrogént gyűjtő pillangós virágok kepezik. Ily esetben különös suly a superfoszfátra helyezendő, mi a virágzás befejezését siettet, s így csökkenti az abban előforduló esetleges kártételt. A műtrágya alkalmazására nézve az eddigi tapasztalatok szerint, czélszerű azt két, esetleg három részletben teljesíteni. Az első részlet az előirányzott egész készlet a superfoszfátból vetésztás előtt adandó. A második részlet (a chilisalétrom 1/2) tavasszal fejtrágyaként, s a még utolsó részlet 1/2 chilisalétrom pedig a virágzás kezdeti szakában. Tekintettel azonban ezen három részletben alkalmazott trágyázással járó nehézségre, munkatöbbletre, főleg nagyobb gazdaságokban elegendő lesz, ha szabályul tartjuk, hogy a superfoszfát öszszel a chilisalétrom pedig tavasszal alkalmaztassék.

En részemről erősen hiszem, hogy a repceze műtrágyázása mindinkább nagyobb s nagyobb tért hódít a jövőben. A még pár évtized előtt mesés gazdagságu földek termő ereje is hovotavább hanyatlik s ha ezek még el is lehetnek az ily igazán mesterséges beavatkozástól, kevésbé azok, melyek eredetileg is csekélyebb hozamot adtak.

Van azonban más ok is, mely ajánlatossá teszi e növény alá a műtrágyák használatát. Repceze után tudvalevőleg buza jön s így a tápanyaggyarapítás fokozott mérvben lesz kívánatos.

*) A Mezőgazdasági Szemle augusztusi számában Rovara Frigyes közli idevonatkozó érdekes tapasztalait, mely szerint csak superfoszfát után holdanként 9 frt 11 krnyi többletet, superfoszfát és chilisalétrom után pedig 15 frt 72 krt többletet mint tiszta nyereséget ért el.

TÁRCZA.

Vonások az állatok szellemi életéből és érzélemlivágából.

Asszonyom!

En mindég azt tapasztaltam, hogy a ki az asszonyok körül nem tud elég ügyesen forgolódni, annak mindenképen vesztett ügye van. Ime ön is arról panaszkodik levelében, hogy szörnyű figyelmetlen népség vagyunk mi gazdasági szakírók, amennyiben folyton a «gazda» malmára hajtjuk a vizet, a gazda feleségét és lánygyermekét pedig következetesen figyelmen kívül hagyjuk.

Hogy ügyem vesztett ne legyen, engedelmevel beallok ez alkalommal «jégtörőnek» s itt a «vonat alatt», ahol sajnos, szintén csak «gazdasági ranyban» és «szakszerűen» lehet beszélni, elmondok egyet s másit oly dolgokról, a melyek a «fehér népet» is érdeklik.

Am lássuk.

Hozzám intézett szives sorainak az a tenorja, hogy emlékezzem mult időkre, mult időkben ígértetre.

Asszonyom! Nincs háládatlanabb dolog a világon, mint emlékezni, emlékezni arra, hogy fiatalok voltunk, megőregedtünk, s az emlékezésben is gyöngébbek lettünk. Hiszen emlékezem én, igenis, hogy valamikor, valahol elkéseredett vitába keveredtünk volt a felett, hogy okos-e az állat, vagy okatlan, gyöngéd érzelmekre képes-e vagy keptelen, de aztán, hogy mikor és hol erősítettem ezt, arra nem emlékszem. Hja! az idő az én agyamból is épen azt a részecskét vágta le, a mely erre emlékezett.

De mindegy, tény, hogy erősítettem, bárhol, barmikor, miszerint az ész az agyban fészkel, s

mert ott fészkel, hát «magához való esze» van a birkának is.

Ugy van, asszonyom, emellett állok ma is, s mert én nem akarok okosabb lenni Platonál, hát elhiszem neki, hogy a lélek is az agyban fészkel.

Nos és hát ha az is ott fészkel, akkor csakugyan nem tudom felfogni, hogy mért beszél az ön kedves leánya még most is olyan kicsinylőleg az állatokról és az állatokkal bibelődő tenyésztőkről, és nem tudom felfogni, hogy mért ad kosarat ő nagysága most már a harmadik állatorvosnak.

Hiszen, kérem szeretettel, ha már csakugyan «eszes» lények az állatok is (s pedig azok!) mire hangoztatja ő nagysága fáradhatatlanul, hogy «oktalanok» s ezen oktalanok révén miért nézi le még a velük bibelődő «okosakat» is?

Hát távol áll tőlem, hogy előbb nevezett embertársaimat védelmembe vegyem, megvédik azok magukat; de már bocsánat, azokat a szegény állatokat védelmembe veszem s engedelmevel összehasonlítom őket oktalanság tekintetében először is a gyermekkel.

Korlátolt észbeli tehetség dolgában a csecsemő gyerek egészen közel áll asszonyom, az állathoz.

De sőt észbeli műveltség dolgában még alantibb fokon áll. Mert a csecsemő gyerek valamit felfogni, megérteni, kiszámítani, összehasonlítani, megkülönböztetni és közölni nem tud s mind ezen képességek csak később tanulás, gyakorlat, az észnek pallérozódása után lépnek fel nála. Ha nincs alkalma összehasonlítani, nem fog tudni megkülönböztetni; ha nem hall beszélni, soha, ha cseremiszül beszélünk hozzá, úgy tanul meg és nem magyarul. S ki mondhatja, hogy az állat valamit felfogni, megérteni, kiszámítani, összehasonlítani, megkülönböztetni nem tud. Hát mi az ölyvet vagy kányát látó tyuknak intő szózata fiaihoz, ha nem bizonyítéka annak, hogy ezt a veszélyt tapasztalásból ismeri, nagyságát felfogja

s megérti, miközben össze is hasonlít, meg is különböztet és közöl is. S mi az az intő szózat, ha nem valóságos tyukbeszéd? Avagy nem más «szavakat» használ-e a tyuk vagy kakas akkor, mikor fiait a talált eleséghez hívja, vagy mikor a tó vizétől való őrizkedésre inti? Hát mi egyéb, mint az észzel való éles, mikor pl. a kutya a pekhez, mészároshoz pénzzel vásárolni megy s ha egy zsemlyével kevesebbet kap, nem tágit, hanem követeli a zsemlet, a húst pedig hiány nélkül haza viszi s mi az, hogy ugyancsak a kutya a legelőt a vetéstől megkülönbözteti s ez utóbbira a juhokat nem bocsátja? Mi hát, ha nem ész-nyilvánulás, hogy a legtöbb állat a vadászt felismeri és kerüli? Mi az, hogy a madár a megismert madárjlesztőre félelem nélkül rászáll, a róka odujának két kijárót csinál, a tyukot pedig akkor lopja el, mikor a Bodri kutya a konyhában ácsorog, a gazdasszony pedig vacsorát csinál. Avagy nem az észével dolgozik a ló, mikor a járt utat felismeri s el nem téveszti, mikor vasuti állóhelyeken önként megáll, a kalauz fűttyét hallva önként indit s ezt a fűttyet egy másik fűttytől megkülönbözteti? Az öröket felállító majmok, daruk; a dalokat, szavakat s u. n. «kunsztokat» betanuló állatok asszonyom, mind, mind észszel dolgoznak s e tekintetben gyakran tultesznek a műveletlen emberen. A fondorlatnak, rossz akaratnak és ravaszságnak ép úgy nyilvánulnak az állatokban a jelei, mint a szelid érzelmeknek. A szerelem, szeretet, hűség, ragaszkodás, részvét, könyörületesség, az öröm, a bánat ép úgy megnyilatkozik az állatban, mint az irigység, feltékenység, csapadarság, verszomj stb. S az állatok ezen érzelmeket, gondolataikat, természetüket «szóban» és cselekedetben egyaránt ki tudják fejezni. A kutya örömeiben szűköl, fájdalmában nyöszörög, felelmében vonit; másképp ugatja meg a koldust, másképp a tolvajt, másképp a peczért s ismét más-

Nézzük úgy a repceze jó karó gyöke onnan is haldalról is huzete felette állományar tehát bizto buza siker egyrészt a ugyanakkor is nagyobb

A mű biztosítja sem tudja sűrű a vetés rad tavasz páros sorok a német g... A ve kapás növe 45—50 c... kettő nagy növények helyett min biztosítottik

Megka mely utóbb nyeges has növényzet a töltögetés meg, külön ról délnek által kelet lesleges viz doskodunk

A re gondot, mu eltaláltak. veszélyes le zának ind erősebb tel

A tulit rona. Az é litett műtr

kép a hold és igazabb kéné, a m melylyel « becezei? N vagy egy n csalásra» s ha «özveg lép, hanem

Bizony társadalmi véleményny leánya; a szére megn

Kisassz meg, hogy karjaiba m nem. Nos, e is előbb me viselkedését, ügyességét, akkor «mor nyeri. S ne a «házasulá követ, hogy szését, szer theyadászó tetben a m vere, a mel használ, de egész arzen boldogító nem fejt ki, nem szerelme re de szive a

Meltán gemet, ha hogy a félt állatok sze

Nézzük ugyanis mi magyarázata van annak, hogy a repce jó előnövénye a búzának? A repcekaó gyökere mélyebb rétegbe is lehat, tehát onnan is hoz fel tápanyagot, azonkívül más oldalról is használja a földet, s végre pedig levelzete felette gazdag hamualkatrészekben (száraz állományának 22—23% hamu). A *dus levélzet* tehát biztosíték arra nézve, hogy az utána jövő buza sikerülni fog. A műtrágya által tehát, míg egyrészt a repce nagyobb termését czélozzuk, ugyanakkor közvetve, az utána jövő terményt is nagyobb hozamúvá teszszük.

A műtrágya használata azonban még nem biztosítja a termést. Egy rossz tél hatását mi sem tudja ellensúlyozni, legfeljebb mérsékelni, ha sűrű a vetés. Innen van, hogy a széles sorokban való vetéstől felnek, mert legtöbbször ritka marad tavaszra s úgy oldják meg a kérdést, hogy páros sorokban művelik a repcét, mely eljárás a német gazdák közt is tért hódít magának.

A vetőgépet úgy állítjuk be, mint azt a kapás növényeknél szokásos. A nagy sortávól: 45—50 cm., egy csoroszllya helyett azonban kettő hagyatik meg egymás mellett, miáltal a növények életének meg nem felelő túl sűrű vetés helyett minden egyednek természetszerű álláshely biztosítottatik.

Megkapálhatjuk és feltöltögethetjük a vetést, mely utóbbi munka főleg nyirkosabb talajon lényeges hasznára van a terménynek, főleg ha a növényzet kifejlődése kiegyenlített, mert másként a töltögetés következtében sok növény semmisül meg, különösen akkor, ha a halmok nem északról délnek menő irányt követnek. A töltögetés által keletkezett barázdák folytán s mellett a felesleges víz is elvezethető, miről okvetlenül gondoskodnunk kell.

A repce tenyészet közbeni ápolása sok gondot, munkát nem ad; főleg, ha a vetés idejét eltaláltuk. A tulkorai vetés kedvező ősz mellett veszélyes lehet, a mennyiben még ősszel virágzásnak indulhat, viszont a gyenge vetés pedig az erősebb telet nem állja ki.

A tulbuja vetésnek legjobb ellenszere a borona. Az elősdiékkal szemben pedig a már említett műtrágyákon kívül semmi megbízhatóbb

irány nem ismeretes. Ezzel szemben azonban nem lehetünk eléggé gondosak az aratás közeledte felé, akkor midőn a beczők zöld színüket elvesztik.

Minél későbbre hagyjuk az aratást, a repce szeme annál sötétebb színű, fekete, s olajartalma annál nagyobb leend. Tudvalevőleg azonban a teljes érést bevárni nagy hiba lenne, felette sok mag menne tönkre, főleg ha meleg napok közepette egy egy csekély eső is éri. Nemesak látni, hanem hallani is lehet, a mint a beczők pattognak, mi is, egy bizonyos mérvben okvetlen bekövetkezik, mert hisz a tulkorai vágatás ismét nem kisebb hiba volna, minek következménye a sok penészes szem s ama fáradság a mi ily, nem kész termény, bár ideiglenes eltartásával jár.

Hogy a repce eladásával siessünk, felesleges is mondani.

Igaz, hogy a repce termése kevésbé biztos, mint a többi kulturnövényé, de a forgóba való felvétele, a változatosabb termelést s így a többi növények biztosabb, nagyobb hozamát eredményezi.

Grasselli Miklós.

Egy racionális lószerszám.

A ló munkaképességének kihasználása s erejének kímélése szoros összefüggésben van a megterhelés módjával, a mi egyértelmű azzal, hogy a ló vonóerejét veszteség nélkül csakis czélszerű szerszám által lehet értékesíteni. A szerszám, — vagy mondjuk a befogó készülék — mint erőkövetítő szolgál az állat s a munka között, melyet az végez, így befolyása arra könnyen érthető.

Egy kifogástalan szerszámnak a következő kellékekkel kell birnia: Sehol se feszélyezze, nyomja vagy szorítsa a lovat, a lehető kényelem megadásával a kifejett erő a test minden irányából teljesen átvegye, hogy a munkában a ló egész testének izomerejével részt vehessen, ne pedig csak egyes tagjait kényszerítse túlfeszített dologra, a mi ránevezte felette fárasztó; emellett tartós legyen és könnyű.

A nehéz munkásokról beszélve, legkevésbé felel meg e kellékeknek a szügyhámos szerszám,

mert ennél a szügyhám súlyával a szügy tájkára feküdvén, a test súlypontját is nagyon előre hozza s így a mellső lábakat a test egyensúlyának fenntartása is terheli. Ugyanekkor a huzásban, — melyben az állat saját testsúlyával is dolgozik, — testének csak azon részével vehet részt, mely a mell-felületen kívül s felül esik, eszerint itt elesik azon theoria is, mely szerint a nehéz lovak használatának egyik előnye éppen abban fekszik, hogy a legyőzendő teher ellenében saját testsúlyukat is mérlegre helyezik.

Máskép áll a dolog a járomhámval. Ez a nyaktövet egészen körül öleli s így a ló teljes vonóerejével nekifeküdhét, azonkívül neki ez a járom biztos támpontot is szolgáltat, miért is járása szilárdabb s biztosabb, mint a szügyhám. Ennek daczára a járomhám a szügyhámot a használatból kiszorítani mind ez ideig képes nem volt, minek oka emennek olcsóbságában és könnyebb kezelésében rejlik, bár ez előnyök különböző szempontból tekinthetők.

Feküdjön a szügyhám magasan, úgy nyomást gyakorol a légsőre s az annyira szükséges szabad légzést gátolja meg, — ha pedig mélyen fekszik, akkor a váll — és keresztcsontok mozgását akadályozza, esetleg a mellbe is mélyen bevágódik.

További hátránya — vagy éppen hiánya — úgy a szügy, mint az alkalmazásban levő járomhámosszerszámoknak az, hogy a fogat visszafelé tolasára szolgáló elősámfa és farhám vagy egyáltalán nincs meg rajtuk, vagy nem czélszerű kiállításban. Naponként láthatni Budapest utcáin is, hogy a nagy terheket szállító nehéz munkásokon, melyek különben járomhámra vannak fogva, milyen idő s erőpazarló kinzást visz véghez kocsisuk, midőn a szükség úgy hozza magával, hogy a szekeret hátra tolassák. Ilyenkor aránylag csekély teher mellett is felmondják a szolgálatot, — s nem is csoda. E szerszámokról az elősámfa és farhám teljesen hiányzik s így a ló arra van kényszerítve, hogy a nyakával húzzon — visszafelé. A farhám alkalmazása már ezen is segítene s ez oly egyszerű, olcsó és könnyen kivihető volna, hogy mellőzése a kímél letlenséggel s a vele együtt járó kockázattal

kép a holdat. Avagy ismer ön ekesebb, forróbb és igazabb szerelmi vallomást a csalogány énekénél, a melylyel «hölgye» szívét megnyeri, a melylyel «hitvesét» magasztalja, gyönyörködteti, beczeni? Ismer-e nagyobb hűséget a kutyáénál, vagy egy némely madárpárénál, a mely «hitves-csalásra» «házasságtörésre» soha sem vetemedik s ha «özvegyiségre» jut, másodszor frigyre nem igen lép, hanem özvegyül él és úgy is hal meg...

Bizony mondom, annyi a szép vonás az állatok társadalmi életében, hogy már e miatt is jobb véleménynyel lehetne irántuk eltelve az ön kedves leánya; a kit ezen szegény «oktalan» lények részére megnyerni énnekem feltett szándékom.

Kisasszony! tegye a szivére a kezét és mondja meg, hogy oda dobná-e ön magát az első kőr karjaiba minden megfontolás nélkül? Ugy-e hogy nem. Nos, eliheti nekem, hogy a madár-hajdon is előbb megfigyeli kőr gavallérjának ruházatát, viselkedését, formáját, hangját, énekét, batorságát, ügyességét, figyelmességét, előzékenységét, s csak akkor «mond igent», ha tetszését mindez megnyeri. S ne tessék hinni egy pillanatig se, hogy a «házasulandó» madár gavallér mindent el nem követ, hogy szive választottjának kegyét, tetszését, szerelmét megnyerje. A táncztermek pártievadászó seladonja leczkéket vehetne e tekintetben a madár urfítól. Nincs az udvarlásnak fegyvere, a melyet az ilyen házasulandó állat fel nem használ, de sőt latba veti erejének s rafineriájának egész arzenálját is, hogy szivének hölgyétől a boldogító igent kicsikarja. Valóságos vetélykedést fejt ki, nem egyszer véres duellumot is viv s ha szerelme reménytelen, öngyilkossá nem igen lesz, de szive a bánatban valósággal megreped.

Méltán az elfogultsággal vádolhatna ön engemet, ha itt tüstént azt is be nem ismerném, hogy a féltékenység, a csivakodás, gyűlölködés az állatok szerelmi- és házaseletében is előfordul,

sőt, habár ritkán, többnejűség és házasságtörés is mutatkozik s horrendum dictu! a mesalliance se ritka.

Azok, a kik az állatok szellemi életét és erkölcsvilágát megfigyelték, majd mindegyikét fellették benne azon vonásoknak, a melyeket az emberekben ismerünk. Ezek a megfigyelők valóságos szarka-lakodalmat, gólya-törvényszékeket, vitriol-dramákat, hitves-gyilkolásokat, házasságtörési tragédiákat és vigjátékokat s másodvirágzásu szerelmi bohózatokat irnak le, a melyek közül nem annyira ő nagysága a kisasszony kedvéért, mint inkább az ön kedvéért asszonyom, a következő kettőt legyen szabad elmondanom.

Egy tavon 2 nőstény és 1 him hatyu élt. A him az egyik nősténnyel házassági frigyét kötven, a másik nőstényt a fészekből elűzték. Kivált a «feleség» fejtett ki rendkívüli szívósságot a másik nőstény üldözésében, de a «látszat» kedvéért a him is egyre üzte a tolakodót. Egyszer, a mint így üzte-üzte, olyan helyre üzte, a hová a «feleség» szeme el nem láthatott. Vajjon mi történt asszonyom? Az történt, hogy itt a boldog tilosban és titkosban a «férj» viselkedése gyökeresen megváltozott, nem volt képes ellenállni és — és a baj megesett. Mi több, az a galád férj a feleséghez visszatérve úgy adta az «ártatlant», mintha a nemzeti színházban a házasságtörési drámákból leste volna el. Erre csakugyan elmondhatjuk asszonyom, hogy: oh! azok a férfiak!

Am, hogy azt is lelki megnyugvással elmondhassuk, hogy: oh! azok a nők! engedelmével kifecsegem itt azt a második esetet is, a melynek egy angol utazó a Pyreneusokban szemtanuja volt.

Egy sasfészek szemlélésénél azt vette észre a szóban forgó utazó, hogy a midőn a him a fészket elhagyta, csakhamar egy nagy mocsári kánya tette «tisztelőt» a sasnősténnyel s sze-

relmi ömlengések közben a szárnyasok királyának oly koronát tett a fejére, a melyet mi emberek szárvnak hívunk.

Hát ebben, asszonyom, talán nincs is a mai fogalmak szerint valami nagyon különös, de van egy vigjáték, a melyben az «illat» játszsza a főszerepet, a mennyiben a férjnek az árulja el a feleség hűtlenségét. S ime, az a sasnőstény, leleményességben tultett a vigjáték házasságtörő asszonyán, mert a mig ez nem gondoskodott arról, hogy az áruló illat megsemmisítessék az előt, mielőtt a férj megérezhetne, addig az a tollas királyné arról gondoskodott és pedig úgy, hogy a kánya szagot minden szerelmi legyott után magáról egy forrás vizében lemosta.

Am a mi utazónk nem hiába volt angol: több napi megfigyelés után egész hideg vérrel arra vállalkozott, hogy a királynét leleplezi. Intrikus szerepét eljátszandó, úgy eltöröszolta a forrást, hogy abban a királyi feleség meg nem fürödhetett. Látható zavarral és nagy félelmek között tért vissza ez alkalommal a sasnőstény a fészekbe, hogy a zsákmányról visszatérő férj otthon találja. Csakhamar jött is a férj s el lehet képzelni, hogy hatalmas szárnycsattogása milyen rémületre ejthette a bűnös feleséget.

Asszonyom! én azt hiszem, hogy semmi sem természetesebb, mint hogy a férj a kánya szagot érezve, tüstént annak tudatára ébredt, hogy «rot-had valami Dániában.» Felemelkedett hát a levegőbe, gondolja ön, körülöpködte családi életének megbecstelenített fészket busan, keservesen és — és azt mondta, hogy: váljunk! Nem, asszonyom: az a sokágu koronát viselő király lecsapott hűtlen feleségére kegyetlenül s szétépte a mellett, melynek üregében az a galád, hűtlen sziv dobogott s az élettelen testet ledobta a tátong mélységbe.

Ime kisasszony, valóságos «karakterek» vannak

szemben alig indokolt. Ábránk egy czélszerű lószerszámot mutat be, járom s farhámos felszereléssel.

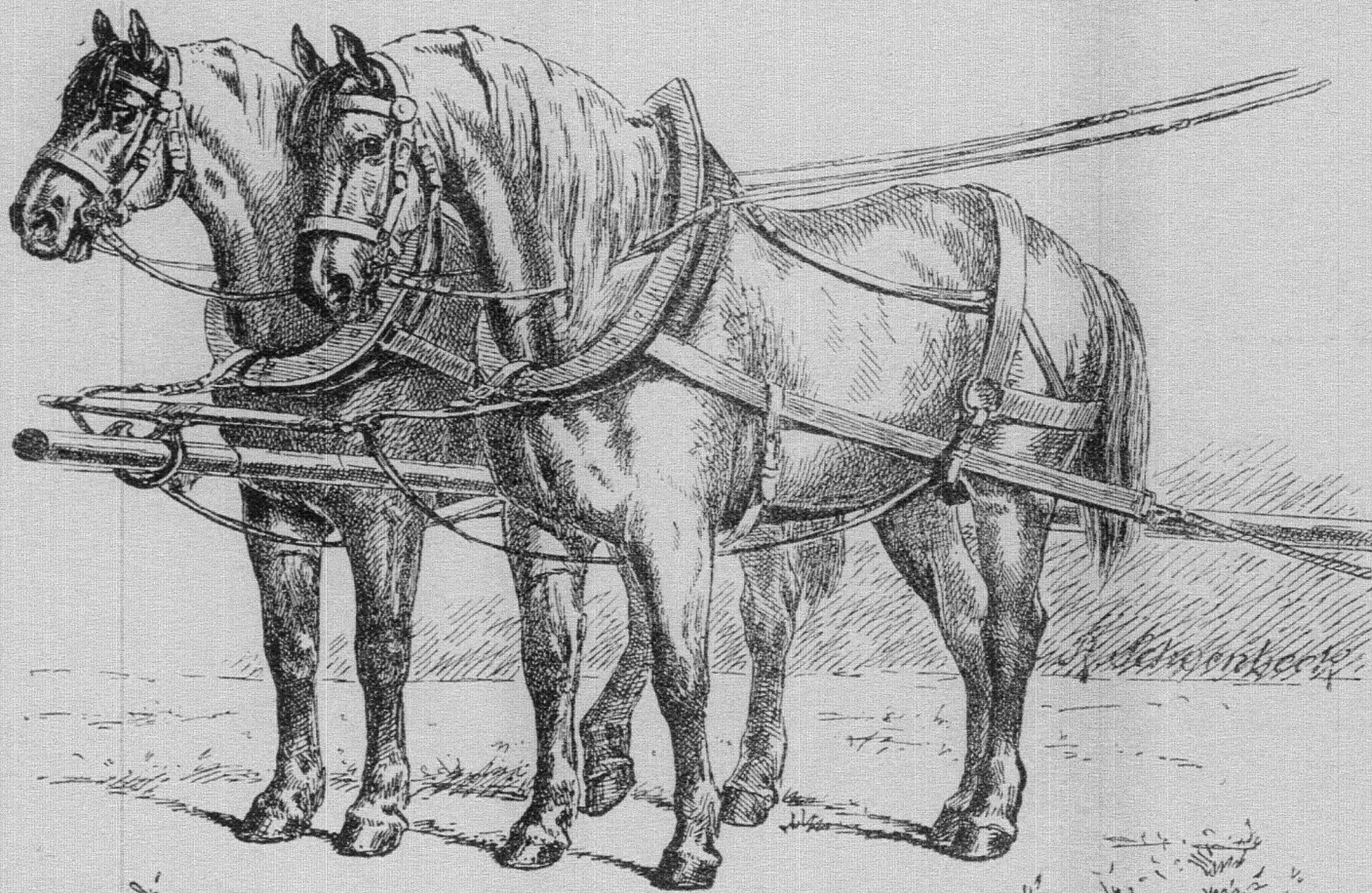
Az elő-sámfa a járomhámmal s ugyanaz egy, a mellső labak között futó szij segítségével a farhámval is direkt összeköttetésben van. Itt tehát a ló teljesen érvényesítheti erejét a hátrálásnál is ez pedig a legközségesebb gazdasági munkálatoknál is időmegtakarításra vezethet, sokszor meg éppen elkerülhetetlen. Az elősámfa vas-karikája a rud hegyén elhelyezett két vaszár között foglal helyet, melyek közül a hátsónak

kiválóan erősnek kell lennie, mert mint látható, visszafelé menet az képezi az összes vonóerő fogópontját.

Két oldalt a járomhámmal az istráng szíjait vannak megerősítve, még pedig, hogy a ló erejével a teherre merőlegesen hathasson, azaz a föld síkjával párhuzamosan, — a mi kétségkívül a legelőnyösebb, — az istrángok a ló s a fogat magasságának tekintetbe vételével úgy erősítettek meg, hogy a parallel irányt lehetőleg betartsák.

Az egész tehát egy racionalis lószerszámnak egyszerű és igen helyes kombinációja. —y.

A dohányföld előkészítése. Hogy jó és nagy mennyiségű dohányt termeljünk, legelső feltétel, a talaj minősége és nem kevésbé fontos annak előkészítése; ezen munka már most veszi kezdetét, a mint a tarló le van takarítva. Lehetőleg mielőbb az aratás után igyekezzünk a tarlót leforgatni oly sekélyen, a mely sekélyen tudjuk járni a hármast vagy kettőst ekénket, ezen leforgatás által két célzt érünk el, a gyommagvak egy esővel mind ki pezdülnek, mert egy vékony porhanyó rétegtől védett szántóföld soha sem szárad oly sziklakeményre, mintha késlekedünk hétszámra.

Gyakorlati lószerszám elősámfa- és járom- s farhámos felszereléssel.

az állatvilágban; nagyon kérem hát, hogy sziveskedjek ezután más, méltányosabb formában beszélni azokról a lényekről, a melyek oktalannak, bizony mondom, igaztalanul neveztetnek.

Es most már tüstént végezok.

«Oktalan» az állat minden bizonynyal, ha őt az okos, művelt emberrel hasonlítjuk össze, de valósággal «tudós»-nak mondhatjuk őt, ha a tudatlan, műveletlen, vagy éppen buta emberrel összemérjük. Csak az ujonczokat és remondákat tanító őrmesterek tudnak megmondani, hogy mily kevés baj van pl. egynémely remonda-csikó és mily sok egynémely ujoncz-katoná tanításával. A bolhatánczoltató kóklertől a czirkusz idomító-művészig, minden rendű és rangú oly ember, a ki az állatokkal bibelődik, tanúságot tehet a mellett, hogy az állatok észben legfeljebb fokozatilag, de lényegileg nem különböznek az embertől. Am mi emberek avval nagyon szeretünk dobálózni, hogy az állatok okos cselekedetei «ősztonszerűek.» Pedig, asszonyom, én kimerem mondani, hogy az embernek és állatnak nincs egyetlen ősztonszerű cselekedete se. Mert hiszen mit nevezhetünk ősztonnak? Oly természeti kényszerűt amely embert és állatot tudtán kívül eső czélszerű cselekedetek véghezvitelére sarkal. Pedig a szervezet és illetőleg az idegrendszer tudtával, annak hatalma alatt hajtatnak végre. Evésre, ivásra, szopásra, vándorlásra, fészeképítésre, veszélyek kerülésére, gyermekszületésre, ivadékápolásra, tanításra és védésre, peték, tojások biztosítására s minden egyéb, az életre és fajfentartásra vonatkozó czélszerű műveletre indító ok és nem vak őszton vezérel embert és állatot egyaránt, amint az szembezőköleg ki is tűnik, ha azt az indító okot kikutatni nem rösteljük.

Avagy ki tagadhatja, hogy táplálékot keres, zsákmányt ejt, szik az állat azért, mert gyomra üres, vagyis éhes, szik, mert szomj gyöttri; költözik, mert a reá nézve kellemetlen vagy elviselhetetlen megélhetési vagy időviszony közeledtét érzi; fészket épít, odut keres, lyukat váj, mert ellenségeitől fel, vagy otthont akar, amelyben családot alapíthat s boldog lehet. És így tovább.

Egy szóval, asszonyom, az állatok cselekedeteiben is minden «miert»-nek meg van az «azért»-ja s hogy ezt mi emberek mindig fel nem leljük, csak arra mutat, hogy az alkotás nagy mesterének művébe mindég jól belé pillantani képtelenek vagyunk.

Hiszen bámulatos az mindenképen s első pillanatra alig megmagyarázható, hogy pl. a fecske, gólya, régi fészket felkeresi és felleli, meg hogy a méh közönségesen 6 szögletű, de a királynénak mégis más formájú sejtet épít, a heréket leöli, a betett viaszlemez kifurkálja stb. de úgy az agygyal bír, mint a csak ducz-ideggekkel rendelkező állatoknak ilyen s ezekhez hasonló művelete nem a vak ősztonból, hanem az ésből foly. Az a fecske, gólya, agyának tájékozódó, felismerő képességével keresi és találja fel régi fészket; az a méh nem gyűjt, nem készít viaszt, mert felismeri, hogy a betett lemez sejtéké furdalható; leöli a feleslegessé vált, ingyenélő himeket, mert tudja, látja, tapasztalja, hogy azok a társadalomra nézve teljesen haszontalanok.

En nem tudom, asszonyom, nem volna-e adás az emberi társadalomra nézve is, ha belőle az ingyenélő, haszontalan vagy éppen káros herék, valahogy kivésznek.

De mire folytatódnám tovább annak bizonyítását, hogy magához való esze van az állatnak is; mire erősíteném több példával is azt, hogy az állatoknak is van szellemi élete és van érzelmvilága is, az elmondottak meggyőzték önt s

meggyőzték bizonyára kedves leányát is arról, hogy türelemmel, jóindulattal, méltánylással viseltetni ezen «oktalan» kortársaink iránt emberi kötelességünk s megbecsülni ezen különben is hasznos lényeket, jól felfogott érdekünk.

En azt hiszem, hogy emberi voltunknak az a legmeggyőzőbb bizonyítéka, hogy embertársaink mellett a természet mindazon más remekait is érdemük szerint méltatjuk és becsüljük, a mely remek az alkotásnak epolyan bámulatos teremtményei, mint mi emberek. A legvisszataszítóbb külsejű és természetű állat, a legkevésbé tetszetős növény s a legigénytelenebb ásvány mind oly remek az én szememben, asszonyom, hogy porba omlok azon nagy mester mindenhatósága előtt, ki azt megalkotta, mert látom, tudom, hogy minden kis fűszálnak, minden kis porszemnek meg van a maga rendeltetése, s meg kell hogy szünjön a világ, meg kell hogy szakadjon az élet abban a pillanatban, a melyben a természet három nagy országának akármelyike is tönkre megy.

Ezek után már egyéb kívánságom nincsen, mint hogy szegődjön ön is, kedves leánya is az állatvédőkhez; legyen ezután szószólója, pártfogója ön is és kedves leánya is azon lényeket, amelyeket a homo sapiensnek nevezett embertől, még szellemi és érzelmi tekintetben is csak amolyan képzeleti úr választ el.

Avval az ígérettel, hogy e helyen máskor is bátor leszek önhöz beszélni azért, hogy abból más is érthessen, van szerencsém kérni, hogy tiszteltem nyilvánítását méltóztassék szivesen fogadni.

Csókolom kezeit asszonyom, s ő nagyságát a kisasszonyt szívesen üdvözlöm és nagyon kérem, hogy a negyedik állatorvosnak — ha az máskülönböen alkalmas férjnek mutatkozik — csak azért, mert «oktalan» állatokkal bibelődik — ne adjon kosarat.

My.

Ez különösen n...
letre, mert tudv...
szonyaink szer...
október közepéi...
beköszöntenek...
meg kell előzn...
folytán száraz...
tési munkát, m...
helye a kötöt...
munka, minden...
rendes két egy...
végeztetni, elő...
melyikkel tetsz...
járáthatok, mer...
tárazza meg, k...
tünk; s 3 cm...
nem szabad ve...
meg volt szántv...
akarunk, ezután...
a mélyítő eke...
csupán a bará...
tetszés szerinti...
hat ökör után...
mult évben 24...
ment a földbe...
teljesen kimerít...
hogy mi czélja...
munkának? mi...
terem kedvező...
tásban is. En...
legelőször is a...
az elpárologástól...
a mi ezen a vi...
talajt megnyitni...
hogy ez menny...
évi termésem e...
magasabb átlag...
attól az eredm...
mellett a dohar...
az utánna köve...
évre sokkal nag...
lajon. — Buda

* A gyümö

szübugarak val...
fekete, barna v...
az erdei tü- és...
mölcsfainkat eg...
mos fajjal bi...
néhány kivételt...
mennyien társa...
geben, ritkább...
meneteket furna...
ban. A kifejlett...
niusban repked...
szemeknélküli...
éven át a fában...
lyukat rag a f...
kéreg alatt egy...
melyek falaiab...
vés s ezekben...
egy petet helye...
betakar. A pete...
tovább ragnak...
egyre szélesebb...
a szülőutakból...
az u. n. bölcső...
ból kifejtett rov...
a fa egész kérg...
madnak meg. A...
károsítja: a Sco...
sus és a Bostr...
a fák kérgébe...
hatol s a még...
megtámadja. Gy...
küzdni nagyon...
levő fát támadt...
ilyen fát télen...
és felegetni. Ha...
magukat, úgy a...
ifjítani, hogy ez...
bogarakat megf...
támadott helye...
május hó előtt...
ejtett sebeket si...
nyal vagy favi...
a lefejtett kérg...

Ez különösen nagy fontossága a további művelésre, mert tudva azt, hogy a mi klimatikus viszonyaink szerint rendszeresen száraz az időjárás október közepéig vagy végéig, de akkor rendszeren beköszönnek az őszi esős napok, ezt nekünk meg kell előznünk és úgy szólva, még a nyár folytán száraz földbe el kell végeznünk a mélyítési munkát, megjegyzendő, hogy a mélyítésnek helye a kötött talaj, homokon elvesztegetett munka, minden haszon nélkül. A mélyítést én rendszeren két egymás nyomán járó ekével szoktam végeztetni, elől megy a rendes eke olyan, a melyikkel tetszésem szerint 18 cm. 36 cm. mélyig járathatok, mert a talajnak eddigi munkája határozza meg, hogy evvel milyen mélyen mehetünk; s 3 cm. maximum 6 centinél, mélyebben nem szabad vele lemenünk, mint a hogy eddig meg volt szántva az a föld, a melyiket mélyíteni akarunk, ezután az eke után nyomba járva megy a mélyítő eke, ez nem hoz fel semmi földet, csupán a barázda fenekét porhanyítja föl, ezt tetszés szerinti mélységre eresztjük le, rendszeren hat ökör után 36 cm-re szoktam eresztetni, de a múlt évben 24 cm-nél mélyebben a mélyítő se ment a földbe s a hat ökör vonó erejét úgy is teljesen kimerítette. Azt a kérdést vehetnők fel, hogy mi célja van ennek a nagy költséggel járó munkának? mikor a dohány nagyon jól megterem kedvező időben 18 vagy 24 cm mélyszántásban is. Én két célt akartam vele elérni, legelőször is a téli nedvességet a talajnak megővni az elpárolgástól, továbbá, tulságos esős nyarra, a mi ezen a vidéken ritkaságok közé tartozik, a talajt megnyitni, a víz könnyebb leszivárgására, hogy ez mennyire sikerült, hivatkozhatom nyolcz évi természet eredményére, a mely egyiket a legmagasabb átlagoknak mutatja ki, de eltekintve attól az eredménytől, hogy ily mély művelés mellett a dohány kifutja a ráfordított munkát, az utanna következő növények hozama is évről-évre sokkal nagyobb, mint a nem mélyített talajon. — *Buday.*

* **A gyümölcsfákat rongáló szubogarak.** A szubogarak valamennyien apró, hengeres testű, fekete, barna vagy sárgászínű rovarok, melyek az erdei tü- és lomblevelű fákat, valamint gyümölcsfáinkat egyaránt rongálják. A szüfelek számos fajjal bírnak, de ezek élete, eltekintve néhány kivételtől, jóformán ugyanolyan. Valamennyien társasan élnek s rendszeren a fakéregben, ritkábban magában a fatestben, különféle meneteket fúrnak s ezáltal okoznak kárt a fákban. A kifejlődött bogarak többnyire május-juniusban repkednek; a fehéres színű, lábatlan szemek nélküli álcák pedig júniustól kezdve egész éven át a fákban találhatóak. A nőstény egy kerek lyukat rág a fakéregben, egészen a háncsig s a kéreg alatt egy vagy több u. n. *szülőutat* készít, melyek falaiba ismét fülkeszerű kis gödröcskéket vés s ezekbe rakja peteit; minden fülkébe egy-egy petét helyez, a melyet azután famorzsával betakar. A petekből kikelő álcák a kéreg alatt tovább rágják s testök növekedése arányában egyre szélesebb és szélesebb *álcasutakat* fúrnak, a szülőutakból elágazólag s eme utak végében, az u. n. *bölcsőben* bebábozzák magukat. A bából kifejlett rovarok azután tavasszal átrágják a fa egész kergét, kirepülnek s újabb fákat támadnak meg. A gyümölcsfákat főleg 3 szubogár károsítja: a *Scolytus Pruni*, a *Scolytus rugulosus* és a *Bostrichus dispar*; ez utóbbi nemcsak a fakéregbe, hanem magába a fatestbe is behatol s a még javaerejökben lévő fiatal fákat is megtámadja. Gyümölcsfáink eme ellenségeivel megküzdeni nagyon nehéz. Ha idős, már elhalóban lévő fát támadtak meg a szubogarak, legjobb az ilyen fát telen kivagni s kergét azonnal lefejtetni és felegetni. Ha fiatal faba ették be a bogarak magukat, úgy azt jól meg kell trágyázni s megifjítani, hogy ezáltal, a nedvkeringést fokozva, a bogarakat megfojtsuk. A fa törzsének egyes megtámadott helyeiről kora tavasszal, lehetőleg még május hó előtt, a kergét le kell fejteni, az így ejtett sebeket simára le kell faragni és kátránnyal vagy faviasszal bekenni; természetes, hogy a lefejtett kergét azonnal el is kell égetni. Mivel

a *Bostrichus dispar*, mint említett, a fatestbe is behatol: az olyan ágakat vagy gallyakat, melyeket ez a bogár támadott meg, le kell vágni és felegetni. Hogy a szubogaraktól lehetőleg megóvjuk gyümölcsfáinkat, ezek kergét ne mulasztuk el minden tavasszal jól levakarni s azután a fa törzsét és lehetőleg ágait is, mésszel bekenni, mert ez az eljárás megakadályozza a szubogarak nőstényeit petéik lerakásában.

A „Köztelek“ tudósításai.

Felső-Szeli (Pozsony megye), augusztus hó. (*Fehér Zoltán* tudósítása.) *(A termés. — Magas napszám. — Tüzesetek és a szárazság. — Kárpások. — Lódiázás.)* Az aratás alatt már meglehetősen lelohadt reményeinket a cséplés eredménye még jobban deprimálta, mert gabonatermésünk valóban silánynak mondható. A vidék legjobb talajának nevezett Felső-Szeli-határban a legjobb *árpák* sem adtak holdanként (a 1200 □⁰) többet 16 keresztnél, holott tavaly 18—20 # volt az átlag (per 26 kéve), de míg tavaly 8—9 sőt 10 q szemet adott holdja, addig az idén a maximum 7 q, de mivel a minimum 4 q, az átlagot csak 5-5 q-ra lehet tenni; e mellett a szem hosszúság, vékony, s noha nem oly nagyon sárga, mint a tavalyi, mégis tarkozott és 6 frtnál többet nem adnak érte a kereskedők. *Zab* határunkban alig van, ez is csak szalmára adott jó középtermést, míg szemre alig volt 4 q holdanként, ára 5—5 65 frt közt váltakozik, színe szép fehér, szeme telt, sulya 40—46 kg. per hektoliter. *A buza* holdanként 12—20 # szalmás hozammal jutalmazta a gazda faradozását, de mivel a sok szalmában kevés szemet talált a cséplődaró s a gép dobja, bizony kérésztje rosszul fizetett s nem egy gazda kénytelen szomoruan bevallani, hogy 30 kgot sem ad 26 kéve, ez a szomorú eredmény határunkban a buzatermés átlagát 4 8 q-ra teszi; igaz ugyan, vannak egyes részek, hol 7—8 q is termett magyar holdanként, de ismét más helyen 3—6 q volt az átlag. Buzánk ára meg 2 hét előtt 8 forint 20 krig ment, de ma már a legszebb magért sem adnak 7 forint 80 krnl többet s még mindig ársülyedéstől lehet tartani. Ily viszonyok mellett hogy élhet a gazda? Miből fizesse adóját? Miből a rengeteg közszéki pótleköt, mely évről-évre rohamosan nő s ma holnap az állami adókkal lesz egyenlő? Még utadót is fizetnek velünk, ez keserves állapot; hisz midőn fogatos eszközei nem voltak elfoglalva, pár nap alatt elvégezte a kavicsolást a földmivelő minden készpénzkiadás nélkül s utaink határozottan sokkal jobb karban voltak, mint ma, a 6% utadó daczára. *A napszám* még mindig roppant nagy, 70—80 krt kér a férfi s csépléshez 1 forinton alul alig akad ember. E mellett a *tüztől* folytonos rettegés a jelenlegi borzasztóan száraz és szeles időjárásban (már 1 hó óta nem volt esőnk) elkeseríti a népet. Szeredben két hét alatt 2 tüzeset adta elő magát, szerencsére egyik sem jelentékeny, a p-födémési határban a diószegi czukorgyárnak egy pár kazal árpája és 2 gőzcséplőgarnitúrája égett el a múlt héten, itt a nagyberlőknek egy nagy halom trágyáját gyújtották meg pénteken a libaőrző gyerekek, szerencsére hamar eloltották a tüzet. Csoda-e, ha ily aszály hatása alatt azon vermes remények, melyeket legutóbbi tudósításomban hangoztattam a *kapásnövényekre* nézve, szintén hiu ábrándokká törpültek s szomoruan kell bevallanom, hogy keservesen csalódtam. *A tengeri* szeme nem képes fejlődni s a kései ültetés kalaszát nem tudja kihányani; bizony kevés cső látszik kukoricáinkon ez idén és azon is hiányos a szemképzés. *A babnak* meglehetősen mennyiségű hüvelye van ugyan, de sok közte az üres s miben találni is valamit, az is kevés, 2—3 szem. A korai *krumplik* jó termést adtak, de a kései fajták, különösen a kékek, majd csak mogyoró- és diónagy-ságu gumókkal fognak beszámolni. A répa fejlődése stagnál, levele elsárgul, az alsók lehullanak, a felsők összeaszognak. A luczerna és here 3-ik kaszálása alig ér valamit, a csalamádé semmit sem fejlődik, már csak összekunkorodik a levele

s sárgul a nap hevében. A moharok sem valam bakák, csak a kölesekhez van a gazdáknak némi reményük. A mák jól fizetett, de a többi kerti vetemény az öntözés daczára is sanyli a szárazságot. E hó 7-én délelőtt Galánthán megyénk *lőtenyészbizottsága* körülbelül 1000 franknyi jutalmat osztott ki kiváló tenyészanyagért, nevezetesen szép anyakanczák csikóval kaptak díjakat és 3 éves kanczacsikók, melyek kiválóan alkalmasak tenyésztésre. Ki kell emelnem, miszerint a lőtenyészbizottság tagjai fáradhatlan buzgalommal működtek s a legnagyobb forráságban landadhatlan szorgalommal vizsgáltak meg minden behozott lovat s csikót s eléggé mutatja, mily roppant lelkiismeretességgel dolgoztak, midőn 1,10-től 2 óráig folyton ténykedtek, pedig csak mintegy 60 kancza lett bemutatva csikájával s 20 darab 3 éves kanczacsikó. Különösen gróf *Esterházy Miklós Ernő* elnök és *Bartal Aurél* alelnököt illeti leginkább az elismerés palmája. Kanczaanyagunk megyénkben ugyszólván szemlátomást javul, a csikók kitünően néznek ki, mi a jó állami ménék és kifogástalan közszéki csődöröknek tudandó be; csak az kár, hogy a magyar tenyésztő csikóját többnyire már 2 éves korában eladja felvidéki tótoknak, kik azt rögtön igába használják s így tenyészczélokra alkalmatlanná teszik. A lódiázások volnának hivatva e bajon segíteni, csak az a kár, hogy ritkán lehet nagyobb jutalmakat osztani, mert kevés a pénz.

Pécs vidéke aug. (*Liebbald Béni* tudósítása.) *(Visszapillantás a lefolyt aratás eredményére. — A tavaszi s az őszi árpa. — Az időjárás. — A kukoricza állása. — Gyümölcsstermésünk. — Szüreti kilátás.)* Szerencsésen learattunk, sőt kisebb-nagyobb akadály leküzdése után a behordást is sikerült befejeznünk. Szalmában gazdag, szemben pedig jó közepes termést sikerült elérnünk. A gabona minőségét itt-ott panaszolják ugyan, de nagy általában meglehet azzal a gazda mégis elégedve. Igaz ugyan, hogy a soványabb fekvés és talaju földek minőségre sokkal szebb gabonát szolgáltatottak, míg a gazdagabb mezőkön a vetés dőlt volt s így a szem is szorult maradt. A ki az idén csak kissé is elővigyázó volt, az igen szép és kapós tavaszi árpát vihet a piacra, melyért szívesen megfizetnek 7 egész 7 frt 20 krt is mm.-kint. Azonban a gondatlan gazdák a tekintetben is a rövidebbet húzták, mert jóllehet árpájuk tán nem is sárgult egészen meg; de legalább is annyira megtarkult, hogy a kereskedők vagy 50 krral olcsóbban fizetik. Őszi árpa aránylagosan sok termést s jól is fizetett. Ennek is van bizalmasra egészen tisztességes kelete, noha mm.-jáért 4—4 50 krnl többet adni senki sem hajlandó. A mily gazdag volt a tavasz s a nyár (legalább is aratásig) vizenyős lecsapódásokban, olyannyira száritotta ki a kánikulai hőség a földet néhány héten át; azonban e hó 10 ike táján ismét több napos esőt kaptunk, mely ismét a föld megperzselt habitusát újabb élénk zölddel váltotta fel. Nincs is egyébre panasz, minthogy az átmenetben nincs fokozottság, hanem a majd forró, majd ismét hűvös légmérséklet hirtelen váltják egymást fel. Ennek következtében a hűlés esete úgy az ember, valamint az állatoknál gyakran fordul elő. Az eső azonban nagy áldás volt, mert a *kukoriczák* már-már founyadni kezdtek a nagy melegben; míg most az eső után ismét oly szépek és üdék, hogy öröm reájuk nézni. Még csak a hó vége felé egy ilyen beható eső, hogy a szemesedés tökéletesen mehessen végbe s úgy az idej jó kukoriczatermés is biztosítva van. A tavali kukoriczában még nagy a készlet, azonban az ara a piacon nagyon hullámos, majd felszáll 6 forintig, majd ismét 5 forintért is valógtani lehet a javában. Erre a jó esőre — több mint valószínű — hogy az ára ismét esni fog; a menyinyiben a terméskilátás mindinkább szebb és szebb hozamot látszik biztosítani. Ha valamiben csalódtunk az idén, úgy bizonyára a *gyümölcsstermés* volt az. A ki a tavasszal a gyümölcsfák virágzását látta, az oly gazdag termést igért, hogy bátran ráfoghatta volna, hogy az idén még a bodzafán is alma fog teremni. Azonban egé-

szen másképp ütött ki a dolog. Van ugyan helylyel-közzel egy kis gyümölcsünk, hanem mindez elenyésző csekélység azon varakozáshoz, melyet a virágzashoz kötöttünk. Kivált az alma hagyott leginkább cserben. Alig van itt-ott néhány a fan s annak is a fele férges s idő előtt lehull a fárol. Segítik az almahullást a gyakori és nagyobb szelek is, melyek örült tánczra kergetik a fák ágait. Ilyformán ha az amugy is mersékelt termés egyharmada férges, a másik harmadát meg a szelek verik le, úgy nem lesz nehéz kiszámítani, hogy mennyi kerül epen a gyümölcskamrába. Nyári körtékben a kalmánkörte, a kismargit, a muskotály, a takarékkörte alig hozott költsélni valót, míg a téliek közül az egri (virgonleuse) — Diel vajonc — Hardemont és Napoleon-vajoncok hoztak itt-ott néhány szemet. Kajszin (sárga) barack egyáltalán szépen termett s mindenfelé ekitettek a fákat. Annyit azonban nagyhamar észre lehetett venni, hogy például a halványsárga-ananász s az élénk pirosfófas Nancy-i fajok mégis szembeszökően kevesebb termést hoztak, mint a mi honos «legjobb» és «nagyszombati» felénk. Lassan-lassan hozzá szoknak már szemünk a szőlők tarka látképéhez. Egy-egy folt, vagy filoxerás darab most már fel sem tűnik. Mivel a szőlők pusztulása folyvást tart s így az idén már lényegesen kisebb területről szüretelünk s nagyon valószínű, hogy kevesebb mennyiséget is, noha az egészséges tövek oly szép rakodtan állanak, hogy szebben kívánni sem lehetne. Már azt hittük, hogy a *peronospora* az idén el fog maradni, a mennyiben julius végéig nem is mutatkozott, hanem bezzeg annál nagyobb vehemenciával graszszál most. Permeteznénk is most már, csak hogy késő.

Vegyések.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Tejszövetkezeteink bajairól. <i>Kangári</i>	1311
A repceze termelése. <i>Grasselli Miklós</i>	1312
Tárca. Vonások az állatok szellemi életéből és érzésvilágából. <i>My</i>	1312
Egy racionális lószerszám. <i>y</i>	1313
A dohányföld előkészítése. <i>Buday</i>	1314
A gyümölcsfákat rongáló szubogarak	1315
Tudósítások	1315
Felső-Szeli (Fehér Zoltántól). — Pécs vidéke (Liebbald Béntől).	
Vegyések	1316
Személyi hírek. — Gyász hírek. — Budapest-keleti pályaudvar — Állatbiztosítás Torda-Aranyosvármegyében. — Nagy lóvásár Kalocsán. — Állatorvosi ismételő tanfolyam. — Katonai szállítás. — Tenyészállatkiállítás és lóverseny Nyitrán. — Arad az amerikai szőlőtelep ellen. — Sertéshizlaló és előlegező részvénytársaság Czegléden. — Községalapítás. — Élő szarvasmarhák átvitele Németországban. — Hasított körmű állatok forgalma. — A francia szocialisták és a földművelés. — A föld, mint egy helyes hitelrendszer alapja. — Az orosz kormány intézkedése az inségek érdekében. — Sajátságos tümeny az angol miniszterváltozásnál. — Gazdasági fogyasztási szövetkezetek száma Németországban. — Az orosz nagybirtokosság pusztulása. — A mezőgazdasági érdek ápolása Paraguayban. — A világ mézprodukcója. — Hordódongakivitelünk. — Apró hírek. — Időjárás.	
Kereskedelem és tőzsde	1318
Budapesti gabonatőzsde. — Határidők árfolyama. — Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. — Állatvásárok.	
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek	1320
Halgazdaság. (Rovatvezető: Landgráf János). 1321	
Halászati felügyelő jelentése. — Előadások és gyakorlatok halászok és haltenyésztők részére. — Dynamittal való halászat. — A halak pusztulása a Volgában.	

Figyelmebe ajánljuk olvasóinknak, hogy a «Közlelek» f. évi első félévi számai díszesen bekötve (1070 oldal) 6 forintért, díszes bekötési tablák 1 frt-ért, egyes számok 20 kr-ért kaphatók.

Személyi hírek. A földművelési miniszter *Vadas Jenő* m. kir. erdőakadémiai tanárt az erdészeti államvizsgáló bizottsághoz 1892–1895. évre bizottsági taggá nevezte ki. — *Wenckheim Viktor* báró, békésmegyei nagybirtokos. *Vecsey József* pusztakamuti tisztartóját, békésmegyei birtokainak eddigi főtisztját, Békés- és Somogy megyékben levő összes birtokainak jószágfelügyelőjévé nevezte ki. *Horváth Ignác*, a kalocsai érseki uradalom jószágigazgatója a Nagy Szent Gergelyrendet kapta.

Gyász hírek. Vágújhegyi *Laczkó Antal* szentjakabi földbirtokos f. augusztus hó 14-én meghalt.

Budapest-keleti pályaudvar névre változtatta az új kereskedelmi miniszter egyik legutóbbi rendeletével a Budapest-személy-pályaudvar (Központi időház) nevét.

Állatbiztosítás Torda-Aranyosvármegyében. Torda-Szent-László és vidékén állatbiztosító intézet alakult. Minden egyes elhullott állat után, az állat korához képest, minden érdekelt gazda 25–50 kr-ot fizet a választott pénztárnok kezébe, a mely befolyt összegből fedeztetnek az összes költségek s az elhullott állat értéke a tulajdonosnak megtérítettik. A fennmaradó összeg külön kezeltetik s a tőke kamatoztatik. Rövid idő alatt is igen hasznosnak bizonyult ez az intézmény s különösen most, hogy a sertésorbáncz valósággal nagy mérvben pusztított; nem kevesebb, mint 74 darab sertés hullott el csupán e községben.

Nagy lóvásár Kalocsán. A Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei gazdasági egyesület f. é. szeptember hó 24. és 25-ik napjain Kalocsán (hajó és vasuti allomás) díjazással és versenyekkel egybekötött országos jellegű nagy lóvásárt rendez, melyre minden belföldi tenyésztő és tulajdonos bejelentheti lovait. A vásárra az összes bel- és külföldi lóvásárlók és kereskedők figyelme felhívott és intézkedés történt az iránt is, hogy itt a hadsereg összes fegyvernemei s csikótelepei részére a szükséges lóbevásárlások eszközöltesenek. A vásár a kalocsai vásártéren tartatik. A vásárra hozott lovak — a kocsis el fogottak kivételével — korlátok mellett, számozott helyeken nyernek elhelyezést. A kocsis el fogott lovak a korlátok kívül foglalnak helyet. Beteg vagy gyanús lovak a vásárra nem bocsátatnak. A látogatók számára lakásokról, a lovaknak istállókról és takarmányról (rendes árak szerint) a rendező-bizottság gondoskodik, mi végből a vásáron részt venni kívánók bejelentéseiket Kalocsa főjegyzői hivatalánál legkésőbb szeptember hó 18-ig eszközölhetik. Helypénz és térdij nem szedetik, azonban a vásáron eladott lovak eladási ára után, az eladó által 1% (minden 100 frt után 1 frt) vásárdíj fizetendő, mely a lólevél átírása alkalmával szedetik be. A vásárral kapcsolatosan a rendező-bizottság által önkéntes lóárverés tartatik. Az árverés alá bocsátani szándékolott lovak szept. 24-ig déli 12 óráig a rendező-bizottságnak bejelentendők és a bejelentés sorrendjében bocsátatnak árverés alá. A kiküldési ár a tulajdonos által határozottatik meg. Az árverésre bocsátott lovak leütési árának 2% -ja az eladótól a vásár-rendezés költségeire fog beszédetni. Az eladó lovak ugyan minden előzetes bejelentés nélkül hozhatók a vásárra, azonban a saját érdekében felkéretnek az eladók, hogy a vásárra hozandó lovaikat előzetesen és pedig szept. hó 15-ig jelentsek be, mert az előzetesen bejelentett lovak részére a vásártéren alkalmasabb helyek fognak fentartatni. Bejelentések egyszerű levélben történnek s a pestvármegyei gazdasági egyesület titkári hivatalához Budapest (vármegyház) intézendők. A vásár f. évi szeptember hó 24-én d. e. 9 órakor nyitattik meg s szept. hó 25-én déli 12 órakor ér véget. Szept. hó 24-én d. u. 3 órakor lóárverés tartatik. Szept. hó 25-én d. e. 10 órakor lótenyésztési jutalomdíjosztás tartatik, melyre csakis pestvármegyei tenyésztők vezethetik elő lovaikat. A jutalom-díjosztásokról külön hirdetés adatott ki. Szept. hó 25-én d. u. 3 órakor versenyek tartatnak, és pedig:

I. Mezei gazdák kétfogatu kocsiversenye (távolság 8 kilométer) 1-ső díj 10 db, 2-ik díj 6 db, 3-ik díj 4 db 10 frkos arany. II. Mezei gazdák lóversenye (távolság 2000 méter) 1-ső díj 10 db, 2-ik díj 6 db, 3-ik díj 4 db 10 frkos arany. A versenyeken bármily megyebeli gazda részt vehet. Bejelentéseket elfogad íj. Földváry Mihály főszolgabíró Kalocsán. Versenyfeltételek ugyanott s a vármegye gazdasági egyesület irodájában kaphatók. Bejelentési határidő szept. hó 11-ke. A vásár- és versenyek ügyében a legkészségesebben ad felvilágosítást íj. Földváry Mihály főszolgabíró Kalocsán és Serfőző Géza a pestvármegyei gazdasági egyesület titkára Budapesten (vármegyház).

Állatorvosi ismételő tanfolyam. A budapesti m. kir. állatorvosi akadémián 1892. évi szeptember hó 1–16 (bezárólag) napjain tartandó II. állatorvosi ismételő tanfolyamra a földművelési miniszter a következőket vette fel: a) *ötven (50) frt utazási átalány engedélyezése mellett:* Borcsik Gyula (Zemplén), Zecha Nándor és Makkai Miklós (Kolozs), Busch Gusztav (Szeben), Ürményi József és Kis János (J.-N.-K.-Szolnok), Sztoklász József (Sáros), Kassai János és Lehoczky Márton (Gömör), Jeszenszky János (Fogaras), Loór József (Komárom), Nagy Dániel és Csikesz Gyula (Arad), Henk Antal és Sass István (Baranya), Schuller Frigyes (Kis-Küküllő), Griger György és Szerváczius Károly (Szilágy), Putnok József, Mandics Gáspár és Reich János (Szatmár), Kemecsey Ferencz (Bereg), Tatay Ferencz, Kranitz Sándor és Stodolni József (Sopron), Kronberger Mihály, Pápai Imre, Hirling János és Horánszky András (Heves), Forrai Mihály (Tolna), Pitz Albert és Fülöp Illes (B.-Bodrog), Szűts Sándor és Ráncsik Károly (Veszprém) Kutschera Pal (Liptó), Nyári Sándor (Torontal), Wacha József (Szabolcs), Fischl György (Fehér) Jambor Mihály (Győr); b) *huszonöt (25) frt utazási átalány engedélyezése mellett:* Bartha Gergely (Kecskemét); c) *saját költségökre:* Axmann Gyula (Debreczen), Mezei István (Torda-Aranyos), Bognár János (Veszprém), Jéger Venczel (Temes), Paulikovits Rezső és Oláh Miklós (Budapest), Nemedi József (P.-P.-S.-Kiskun). A nevezettek 1892. évi szeptember hó 1-én reggel 8 órakor a budapesti m. kir. állatorvosi akadémia sebészeti klinikáján pontosan megjelenni és a tanfolyam tartama alatt az előadásokat pontosan látogatni kötelesek.

Katonai szállítás. A kassai cs. és kir. katonai élelmezési raktártól eredt hirdetés szerint a Rimaszombat, Edelény, Losoncz, Szepesváralja, Kis-Szeben, Lőcse, Gyöngyös és Szobránczon állomásozó katonai helyőrségek számára 1893. év január hó 1-ső napjától ugyanez év december végéig szükséges zab, kenyér szállítására, a berleti ajánlatok f. é. szeptember hó 13, illetőleg a szobránczi állomásra vonatkozólag szeptember hó 9-én járnak le. A pozsonyi m. kir. IV. honvédkerületi parancsnokság hirdetménye szerint pedig Pozsony, Tata, Nyitra, Léva, Budáti, Rózsahegy, Balassa-Gyarmat, Jolsva, Vác, Ó-Gyalla állomásokon elhelyezett m. kir. honvédsapatok számára szükséges elemi és anyagjárandóságok szállítására vonatkozó berleti ajánlatok ideje az előnevezett 6 és utolsó helyen említett 2 állomásra f. szeptember hó 22-én Balassa-Gyarmat és Jolsva állomásra f. é. október hó 10-én jár le. Közleleki szállítási feltételek füzetei kerületi honvédfalozogrezd, továbbá zászlóalj és a 6. huszárezred parancsnokságánál füzetenként 7 kr-ért kaphatók.

Tenyészállatkiállítás és lóverseny Nyitrán. A nyitramegyei gazdasági egyesület által rendezendő tenyészállatkiállítás nem, mint hirdette volt október 1–2-án, mert 1-re esik a zsidók hosszunapja, hanem október 8–9-én fog megtartatni. A tenyészállatkiállítás csak nyitramegyei gazdasági tenyészállatokra szorítkozik, ellenben a kiállítás második napján október 9-én d. u. tartandó urlovasok versenyén bármely megyebeli lótulajdonos résztvehet. A mezei gazdák lóversenye csak nyitramegyei gazdák számára rendeztetik. A vásárral egybekapcsolt tenyészállat-

kiállítás tenyészállatkiállítás csátva. Be megyei gaz Nyitrán k ott kapható

Arad nem tesz felhívásának. A biz a kormány kaphatni.

Sertés ság Czeglé malmok ke nekünk írja vel sertés alakul, mel Részvényje fogadnak. é nél, a czeg a czeglédi.

Község helyről f. magyar csa melletti kir u magyar Minden csa rendkívül k

Élő sz ban. Az c monarchiáb vitele tekir léptette él chiából sza rországi is vasutal engedve, h (1892. évi rendszabaly szállitmányo küll menjene vábbi részle bályok az i átvitele tárg seltügyi Érte feltételül k Oderberg és napul pedig toknak — a vizsgalásat hatarszéli a kátovítzi h lyettesse telje

Hasított XII. ker. értesítése sz és Szlavona körmű állat való kirakás tetik meg, által megviz lettek és vé XII. kerület részében feke községek áll kerület más kerületben t

A fran A «Budapes lemény szer a városi és tulsulyban v keríteni. Tu testület töb szolgaltatják konszenvét czialista vez czia község van néhány mellekülve v tatvány, a n ember hó érdekes okm Községben

kiallítás a vármegyének országszerte hires tenyészállatai lesznek bemutatva s áruba bocsátva. Bejelentések szept. hó 10-éig a nyitrai megyei gazdasági egyesület titkári hivatalához Nyitrára küldendők, részletes program ugyanott kapható.

Arad az amerikai szőlőtelep ellen. Arad nem tesz eleget a földmívelési miniszter abbéli felhívásának, hogy amerikai szőlőtelepet létesítsen. A bizottság azzal indokolja eljárását, hogy a kormánytól nem reméli az ígért vesszőket megkaphatni.

Sertéshizláló és előlegező részvénytársaság Czegléden. A czeglédi pénzügyi és gőzmalmok kezdeményezése következtében — mint nekünk írják — Czegléden százezer forint tőkével sertéshizláló és előlegező részvénytársaság alakul, melynek létrejövetelére már biztosítva van. Részvényjegyzéseket már csak augusztus végéig fogadnak el a czeglédi takarékpénztár-egyesületnél, a czeglédi hitelbank-részvénytársaságnál és a czeglédi gőzmalom-részvénytársaságnál.

Közsegálapítás. Makóról és Hódmezővásárhelyről f. augusztus hó 16-án 400 tősgyökeres magyar család érkezett Temesvárra, kik Belincz melletti kincstári földeken Andrassy-falva nevű új magyar telepes községet fognak alapítani. Minden család 26 hold földet és telket kapott rendkívül kedvező feltételek mellett.

Elő szarvasmarhák átvitele Németországban. Az oppelni kormány az osztrák-magyar monarchiából származó élő szarvasmarhák átvitele tekintetében a következő intézkedéseket léptette életbe: Az osztrák-magyar monarchiából származó élő szarvasmarhákhoz Poroszországon (Németországon) való átvitele csak is vasúttal és csak azon feltétel mellett van megengedve, hogy az állategészségügyi egyezményben (1892. évi V. t.-cz.) megállapított ellenőrzési rendszabályok megtartassanak és hogy az ily szállítmányok minden felesleges feltartóztatás nélkül menjenek át Németországon. Az átvitel további részleges feltételeit illetően ugyanazon szabályok az irányadók, mint a melyek az élő juhok átvitele tárgyában megjelent 94. sz. «Állategészségügyi Értesítő»-ben, ezen állatok átvitelének feltételül közzétettek. Átviteli helyekül egyelőre Oderberg és Myslovitz vasúti állomások, átviteli napul pedig a pénteki nap tűztek ki. Az állatoknak — a szállító fél költségére való — megvizsgálását Oderbergen Herrmann leobschützi határszéli állatorvos, Myslovitzon pedig Grasník kátóvitz határszéli állatorvos, illetve ezeknek helyettese teljesíti.

Hasított körmű állatok forgalma. A bécsi XII. ker. előjárásnak ez évi július 12-én kelt értesítése szerint, a Magyar-, továbbá a Horvát- és Szlavonország területéről származó hasított körmű állatoknak a hetzendorfi vasúti állomáson való kirakása ezentúl csak azon esetben engedtetik meg, ha azok előbb hatóságai állatorvos által megvizsgálva s marhalevelek láttamozva lettek és végül, ha azok irányítási helye a város XII. kerületében vagy pedig a XIII kerület azon részében fekszik, mely az előbbi Lainz és Speissing községek által határoltatik. Ily állatokat a XII. kerület más helyén, ugyszintén a XIV. és XV. kerületben többé kirakni nem szabad.

A francia szocialisták és a földmívelés. A «Budapesti Hirlap»-ban megjelent párisi közlemény szerint, a francia szocialista-párt, mely a városi és megyei képviselőtestületekben máris tulsúlyban van, a parlamentet is hatalmába akarná keríteni. Tudva azt hogy a francia törvényhozó testület többségét a földmívelés-osztály választói szolgáltatják a szocialista vezérek utóbbiak rokonszenvét ohajtják elveiknek megnyerni. A szocialista vezérek ennek következtében 3000 francia községbe, leginkább olyanokba, a hol már van néhány hívők, körlevelet intéztek, melyhez mellékelve volt egy 26 kérdőpontot felőlelő nyomtatvány, a melynek kitöltését és beküldését szeptember hó 10-dikére követelik a rendezők. Ez érdekes okmány fordításban ekként hangzik. 1. Községében vagy járásában melyik földbirtok

dominál? A nagy, a közép, vagy a kis birtok? Értve az utóbbi alatt azt, melyet kizárólag a tulajdonos vagy a családja mivel, közép alatt, melyet a tulajdonos idegen munkaerővel műveltet és nagybirtok alatt azt, melyet a tulajdonos másoknak bére ad. 2. A nagy-, közép- vagy kisbirtokok a községben vagy a járásban laknak-e? 3. E háromféle birtokok milyen viszonyban él egymással? 4. Használják-e gazdasági gépeket és minő arányban? 5. Mekkora a gazdatisztek havi, vagy évi fizetése? 6. Mi a napi munkások vagy napszámok fizetése? Kapnak-e étkezést, vagy sem? 7. A tökéletesen földnélküliek többségben vagy pedig kisebbségben vannak-e a községben és járásban? 8. A kisbirtokosok — azaz olyanok, kik magok és egyedül mivelik földjüket — megélhetnek-e földjük után, vagy pedig kénytelenek-e mások földjét is mivelni? 9. Létezik-e önökönél háziipar s mióta? 10. Az asszonyok és gyermekek segítenek-e dolgozni? 11. Mennyi ideig tart az évi munka? 12. Hány óra a napimunka? 13. Mennyi a kereset? 14. A háziipar után meg lehet-e élni, vagy pedig ki kell-e egészíteni a mezei munkával? 15. Vannak-e gyárak? Milyen gyárak? Mennyi idő óta? Mennyi munkást és munkásnőt foglalkoztatnak? 16. E munkások és munkásnők ipari keresetük után élnek-e meg, vagy pedig bírnak egy kis földdel, avagy a mások földjét mivelik-e? 17. Mi a munkás és a munkásnő napibére? 18. Sok idegen munkás tartózkodik-e az illető vidéken és emelkedik-e a számuk? 19. Létezik-e a városokba való emigrálás? És minő arányban? 20. Vannak-e községi birtokok? Mi a fontosságuk? Apadó félben vannak-e? Miképpen történik ezeken a gazdálkodás? 21. A magánbirtokok meg vannak-e adósságokkal terhelve? Minő mértékben? 22. A pénz-zavarban levő birtoktulajdonosok pénzügyi helyzetük? 23. A lakosok tulajdonban bírnak-e vagy pedig csak kibérelnek az általuk birt lakásokat? Mi az átlagos lakásbér? 24. Mik az élelmi cikkek átlagos ára? Husz év óta mily arányban szokott fel azok ára? 25. Az ipar fejlődése óta észrevehető-e változás az erkölcsökben, szokásokban? Kevesebb-e a házasság? Terjedt-e a prostitúció? Mekkora volt a halálozások száma évenként husz év óta? 26. Mi volt az új vám-tarifának a hatása? Reméljük, hogy a francia földmívelés intelligencia vezére, *Méline* által kijelölt uton tovább fog haladni, tekintet nélkül szocialista izgatásokra. A földmívelés mint egyedüli produktív foglalkozás tengelye körül forgó ugynevezett fiziokrata-rendszer a munkának mindig pártfogója volt, de szemén kívül nem hagyhatja, hogy a munka szintén a földből meríti létjogosultságát.

A föld, mint egy helyes hitelrendszer alapja. Már Smith Ádám mondta, arany, ezüst mulandó, de gabona állandó valami Tanítványai félreértették mesterüket, a föld mint a termelés, forgalom és vagyonfelosztás központját felvállról nézték. A kijózanodás beállott, bár nagy az ára. A fiziokrata-elv, azaz a földmívelés, mint egyedüli produktív foglalkozás iránti hódolat gyanánt üdvözölhetjük *Sewes* német írónak nemrég megjelent művét a pénz jövőjéről. Szerző igen helyesen kimutatja, hogy az érc és forgalmi pénz egymástól elkülönített jelentőséget nyert az idők folyamán. A legfontosabb hitelalagnak az aru-kölcsönt ismeri el, melyben azonban az egész és félgyártmánynak mi szerepet sem szán, hanem a gabonának. A gabonakölcsönt előmozdító raktárjegy (Warrant) szerzőnél a legtagabb megengedhetőségben részesül, a mi könnyű átruházhatóságot és más forgalmi módot illet. A jelzáloghitel terén a szövetezettel szolgáló szerzőnek kiindulási alapul. Országosan szervezett földbirtokososztály van hivatva tagjai jelzáloghitel igényeit, záloglevelek kibocsátása és konvertálása útján kielégíteni. De ennél messzebb terjedő szerepet is szán szerző a földbirtokososztály testületi szervezésének. Mert szerinte az ilyenü közjellelleg törvényesen felruházandó testület lenne hivatva a földbirtokososztály esetleg beálló eladósodás veszélyéből származó nemzeti katasz-

trófának villámhárítójául szolgálni. *Sewes* igen helyesen úgy képzei eszméjét megvalósíthatónak, hogy általános eladósodás esetén a földbirtokos-testület egyesek adósságait testületi járadékadóssággá változtassa át, mely vagyonfentartási művelet legutolsó láncszeméül esetleg törvényes kényszerrel felruházandó nyilvános járadék-megváltási intézetet tart szükségesnek fokozatosan haladva a felállított elv létráján, utoljára azt indítványozza *Sewes*, hogy jegykibocsátás alapjául ércpénz mellett gabona is fogadtassék el. Kimutatja, hogy a gabona épp oly tulajdonságokkal bír, mint az ércpénz és így be nem látható, miért ne lehetne bankjegy kibocsátása alapjául a gabonát elfogadni. Kiepíti a szervezetet, mely ilyenü jegykibocsátás megbízható alapjául szolgálhatna. Itt is a testületileg szervezett földbirtokososztály kezébe volna letéve a garancia az iránt, hogy a bank a testület által kezelt gabonamennyiséggel arányban álló bankjegyet bocsáthasson ki. A fedezetül szolgáló gabonaalap emelkedése vagy apadásától függne a jegyforgalom emelkedése vagy apadása. Kivonatban adtuk szerző eszmemenetét. Kiemeljük még, hogy a földbirtokososztálynak óhaja konzerváló erejű örökösödési törvény, végrehajtási kedvezmény tekintetében szintén méltatásra talál a könyvben.

Az orosz kormány intézkedése az inségek érdekében. A hivatalos lap szerint a császár parancsára elrendelték, hogy az oly helységek lakói, kik ez évben rosz természettel sújtattak, a jövő őszszel és télen az állami erdőkből fat és galyat ingyen kapjanak.

Sajátságos tünemény az angol miniszter-változásnál. A lapok szelvében közlik a megalakult Gladstone miniszterium tagjainak névsorát. Feltűnően azonban hiányzik még a földmívelési tárca jelöltje. Ez arra enged következtetni, hogy e tárca fontosságához mérten annak viselőjét, menten a pártgyőzelem mámorától akarják kiszemelni, mire az angoloknak nemzetközi forgalmuk apadása mellett, mi a földmívelési érdek beható ápolása és felvirágoztatására készüti, okuk is van. Jelöltnek különben Shaw-Lefevre említették, ki politikai téren kitűnt, a földmívelési tárczához méltán kötött várakozást azonban még előbb igazolnia kellene.

Gazdasági fogyasztási szövetkezetek száma Németországban. A gazdaságnak szolgáló takarmány, trágya és mindenféle más cikkeknek jutányos beszerzését célul kitűzött fogyasztási szövetkezetek száma Németországban feltűnő emelkedést mutat. Így 1890-ben 1050 mezőgazdasági fogyasztási egyesület állott fenn 71,000 taggal. Az általuk tagjaik számára vásárolt gazdasági cikkek 2 1/2 millió mázsára rugott 8 3/4 millió márka értékben.

Az orosz nagybirtokosság pusztulása. Krakóból jelentik, hogy az orosz birodalmi nemzeti bank újabbán 1271 nemesi birtok elárverezését rendelte el, mivel azok tulajdonosai hosszabb idő óta sem tőketerlesztést, sem kamatokat nem fizettek. Az árverésre kerülő birtokok nagyobb része Poltawa és Orel kormányzóságokban fekszik.

A mezőgazdasági érdek ápolása Paraguayban. Délamerika eme szép országa, melyet a Pampas és buja növényzete mellett, testvér-országaival együtt kávé és mas gyarmati őstermeléséből ismerünk, szintén kezd ocsudni álmából. A nemzeti kongresszushoz intézett legközelebbi leiratában a köztársaság elnöke a mezőgazdasági érdekek beható felkarolását úgy az ós-, mint a földmíveléssel kapcsolatos ipartermelés támogatása által tűzte ki a törvényhozás feladatául. Különösen kiemeli az elnöki izenet a dohánytermelés emelése terén az állam által kézbe vett és ingyen teljesített jobb magkiválasztást, egy a nemzeti banknál a dohánytermelők részére biztosított könnyű hitelt. A mezőgazdasági haladás alapját azonban egy gyakorlati irányban mozgó gazdasági iskolában találja az elnök, mi ezelből 60 növendékre berendezett iskola felállítása legközelebbi időben tervbe van véve.

A világ mézprodukcziója. A föld legnagyobb méztermelője Harbison Californiában, ki 6000 méhkasból évi 200.000 font mézt nyer. Országos termelés terén első helyen az északamerikai Egyesült-Államok állanak, hol 2.900.000 kas évi 62 millió font mézt hoz. Utána következnek Ausztria és Magyarország 1.550.000 kas és évi 40-42 millió font méztermeléssel. A többi mézprodukczió következő országok közt oszlik meg. Görögország 30.000 kassal rendelkezik, évi termelése 3 millió font méz. Dánia 80.000 kast mutat fel 2 millió font évi mézhozaddal. Oroszország 111.000 kasból 2.100.000 font, Belgium 200.000 kasból 5 millió font, Hollandia 240.000 kasból 6 millió font és a német birodalom 1.450.000 kasból 40 millió font mézt nyer.

Hordódongakivitelünk, mely azelőtt csaknem egészen Trieszt felé irányult és Fiumén át csak kis része exportáltatott, az utóbbi években mindinkább Fiuménak veszi irányát, mint ezt a következő kimutatás igazolja, mely szerint a kivitt donga darabszáma a következő volt:

év	Fiumén át	Triesztén át	összesen
1880	2.679.000	41.231.000	43.910.000
1881	5.060.000	29.049.000	34.109.000
1882	18.307.000	17.479.000	35.786.000
1883	35.881.000	15.372.000	51.253.000
1884	35.182.000	11.415.000	46.596.000
1885	39.849.000	10.693.000	50.542.000
1886	27.737.000	7.914.000	35.651.000
1887	38.373.000	13.234.000	51.607.000
1888	40.086.000	14.453.000	54.539.000
1889	48.249.000	12.957.000	61.206.000
1890	38.924.000	5.462.000	44.386.000

Az 1890-ik évben kivitt dongamennyiség tulajdonképpeni része (37.572.000 drb) Franciaországba szállított: ezután 4.330.000 drb Olaszországba, 1.178.000 drb Algírba, 611.000 drb Angolországba, 558.000 drb Portugáliába, 53.951 drb Smyrnába, 48.634 drb Spanyolországba, 23.694 drb Tuniszba, 5602 drb Nemetországba, 4449 drb pedig Belgiumba vitették. A kivitt dongák nagy részét Bosznia szolgáltatja, melynek exportja az utóbbi időben rohamosan emelkedett, a mennyiben 1886-ban 25 millió, 1887-ben 6 millió, 1888-ban 8 millió, 1889-ben 14 millió, 1890-ben pedig 26 millió drbot tett.

Apró hírek. Borkiállítás Pozsonyban. A pozsonyi szőlő- és pinczetulajdonosok október 28-án nagy borkiállítást rendeznek Pozsonyban. — **Sport.** A nyári lövészversenyek 4-ik napja következő eredménnyel folyt le. A két rendbeli 3000 frtos díjat Kis Ibiya és Johnsbach nyerte el, az eladó 1000 frtos versenyben Viczispán, a két éves Clairring handicaphen «Futár», a gátversenyben «Utolsó szerelem» lett győztes. — Nemzetközi vízla- és borzeverseny tartott meg Sopronban f. augusztus hó 16-án. A győztes kutyák tulajdonosai: Fónagy József Budapest, Dewitz Anna báróné Gödöllő, Mika Károly Sopron, dr. Kadich Marczfalva, Hajas Antal Sopron. Különösen ki-tűntek a Fónagy József kutyái, nevezetesen Pique és Lion. Mind a kettő telvér angol pointer-faj; Pique most három éves és vizslában — egy iskolázottságát, mint használati szempontból való kiválóságát tekintve — elsőrangú nagyság. — Az Aradra, f. augusztus hó 16. napjára kitűzött állami lődíjazást nem lehetett megtartani felvezetés híján, s azért szeptember 8-ára halasztották. — **Filloxerakormánybiztos Sopronba.** A filloxerával fertőzött szőlők tulajdonosai között az irtások miatt uralkodó izgatottság lecsillapítására a földművelésügyi miniszterium kormánybiztos küldött, a ki Vetter városi filloxerabiztos minden intézkedését jóváhagyta. — **Vasárátelyezés.** A lóvásár Kalocsán ez évben kivételesen szeptember hó 24-25-én fog tartatni.

Időjárás. A középeurópai maximum kissé gyengült és egyidejűleg nyugaton a légnyomás süllyedt. Közép- és déli Európában az idő száraz és meleg, északon pedig felhős és részben esős. Nálunk a nappali hőmérséklet igen magasra emelkedik, az időjárás egyébként állandóan derült és száraz. *A most uralkodó időjárás továbbra is megtartja jellegét.*

«Magyar Géniusz». Folytonos emelkedés jellemzi a «Magyar Géniusz»-t, melynek hasábjain csaknem kizárólag eredeti magyar dolgozatokkal találkozunk az olvasók, s melynek minden s ámban kivétel nélkül találunk egy-egy nagyértékű munkát **Dóczy Lajosnak**, a nagynevű költőnek tollából. Kiemeljük ezt különösen azért, mert **Dóczy Lajos** kizárólag csak a «Magyar Géniusz»-nak ír, már pedig e hírneves költőnek minden megszólalása egy-egy eseményszámban megy. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a «Magyar Géniusz» versenyképes a hasonló

külföldi vállalatokkal, s e mellett olyan minden ízében magyar szépirodalmi lap, mely minden művelt család asztalán önérettel foglalhat helyet. A «Magyar Géniusz» előfizetési ára: egész évre 10 frt, félívre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. A «Magyar Géniusz» szerkesztősége és kiadó-hivatala.

Kereskedelem és tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Augusztus 19. jegyzések 177 kgrban.

Búza				
Tiszavidéki új	74-75 kilós	7.40	7.60	3 óra
—	76-77	7.70	8.10	
—	78-79	8.00	8.35	
—	80-82	8.15	8.45	
Pestvidéki	74-75	7.40	7.60	
—	76-77	7.70	8.10	
—	78-79	8.00	8.35	
—	80-82	8.15	8.45	
Fehérmegyei	74-75	7.40	7.60	
—	76-77	7.70	8.10	
—	78-79	8.00	8.35	
—	80-82	8.15	8.45	
Bácskai	74-75 kilós	7.40	7.60	
—	76-77	7.70	8.10	
—	78-79	8.00	8.35	
—	80-82	8.15	8.45	
Bánsági	74-75	7.40	7.60	
—	76-77	7.70	8.10	
—	78-79	8.00	8.35	
—	80-82	8.15	8.45	
Északmagyarorsz.	74-75	7.30	7.70	
— új	76-77	7.60	8.00	
—	78-79	7.90	8.25	
—	80-82	8.05	8.35	
Rozs új		6.40	6.60	készp.
Arpa, takarmány új		5.40	5.65	
— maláta		6.25	7.00	
— sör		7.00	7.75	
Zab új		5.50	5.95	
Tengeri új		4.95	5.00	
Káposzta-repcze új		10.00	10.90	
Bánsági-repcze új		10.00	10.60	
Vadrepce		5.25	5.75	
Lenmag		11.00	12.00	
Kendermag		9.50	10.00	készp.
Lenese		8.00	13.00	
Borsó		11.00	13.00	
Bab, fehér nagyszemű		6.00	6.50	
— törpe		7.50	8.00	
— barna		6.75	7.25	
Köles		4.75	5.25	
Bükköny		5.25	5.50	
Vöröshere		60.00	75.00	
Luczerna		30.00	55.00	
Esparselle		13.00	13.50	
Mohar		5.25	5.50	
Mák, kék		25.00	28.00	
— szürke		22.00	24.00	
Köménymag		17.00	18.00	

(A. A.) **Budapesti gabonátőzsde,** aug. 18. A buza-üzletben némi szilárdabb fordulat állott be. Nem bír ugyan valami nagyobb jelentőséggel, de azért feltűnő, mert külföld folyton hanyatló árakat jelent és mert a legújabb hírek szerint *Oroszország* az összes kiviteli tilalmakat meg fogja szüntetni. Tehát csak lokális jelentősége van a szilárdulásnak, melyet a takarmányezikkek emelkedése idézett elő, ezt pedig a nagy hőség és hosszantartó szárazság okozta. A kínálat is ma kevésbé sűrűs volt, mal-mok jobb vételkedvet mutattak és kb. 25,000 q kelt el 5. sőt egyes esetekben 10 krral magasabb áron. Tegnap változatlan volt az üzlet kb. 24,000 q nyi forgalom-nál. *Határidők* is néhány krajczárnyi emelkedést tüntetnek fel. A *külföldi piacok*, mint említettük, nagyobb részt lanyhák. *Amerikában* az óriási hozatok, melyek folytán a visible supply két milliónál többel 28,250,000 bushelre emelkedett, dacára a nagy kivitelnek, nyomják az árakat, pedig a legújabb kimutatás szerint július 1-én a tavaszi buza átlagos állása csökkent. *Németországban* a hivatalos kimutatások is igazolják egy jó közéletet, *Franciaországban* ép úgy, a mennyiben a heveteli szükségletet csak 15-20 millió hektoliterre becsülik, tavalyi 40 millióval szemben. *Oroszországban* a pénzügyi miniszterium részéről a rozsaratást a Kaukázus és Lengyelországot nem számítva, 112 millió cs-twertnek mondják, míg az átlagos középérték 118 milliót tesz ki. *Angolországban* is javultak a kilátások, pedig a hozatok is meglehetősen nagyok.

A *rozsa* üzlet lnyegesen javult. Becsből indult ki a mozgalom, a hol fedezések a szeptemberi határidő emelkedését eredményezték. Nálunk is az őszi határidő nyert leginkább, a meanyben most 6.55-60 frton jegyzik. Ez mult hét óta 30 krnyi emelkedést jelent Készáru kevésbé emelkedett; de a kereslet javult és állomásokon is történtek eladások, valamint helyben is 10-15 krral magasabb áron. Elkelt: helyben 6.60 frtig, *Érmihályfalván* 5.75-80, *Szatmárott* 5.65, *Tápió-Szelén* 6.35 frton. *Arpa Takarmányára* szilárdabb 10 krral jobban fizették, miután a nagy szárazság lendített a hangulaton. *Jobb fajtákban* kevés az üzlet, az árak nem változtak. Elkelt: *Pásztón* 6.90, *Vámos-Györkön* 8.75. *Apcszántón* 6.40-80. *Karczagon* 6.20 frton.

Tengeri a nagy szárazság és meleg folytán szilárd és emelkedő. A folyó határidő és a készáru lényegesen emelkedett 20-25 krral, a jövő évi május-juniusi szintén, de kevesebbel. Állomásokon elkelt: *Aradon* 4.50, *Tadián* 4.40 frton.

Zab szilárd, szintén a meleg következtében vagy 10-15 krral emelkedett.

Repcze is emelkedő. A nagy szárazság a vetést nehezíti és nemcsak a folyó terminus emelkedett, hanem főleg a jövő évi termésű 1893 aug. szeptemberben szállítandó, melyen már történt néhány kérés. Ez utóbbi jegyez: 12.35-50 frton.

(A. A.) **Budapesti gabonátőzsde,** augusztus 19. A buza-üzletben szilárd hangulat uralkodott, a kínálat mérsékelte, a kereslet élénk volt és az árak kb. 20,000 q-nyi forgalomnál 10 krral emelkedtek. Határidőre is megszilárdult ára és jegyez dőlkor: *őszre* 7.60-82, *tavasza* 8.01-03 frtot. *Amerikából* szintén magasabb kérésokat jelentettek nagyobb mérvű fedezések következtében. **Rozs.** Az irányzat szilárd, emelkedő, a kínálat nem nagy, míg a kereslet jó volt. Állomásokon többféle kelt el így: *Páspók-Ludányon* 5.95, *Szeghalm* 5.40 frttal. **Arpa** és **tengeriben** kevés az üzlet, a hangulat szilárd. **Zabban** kevés a kínálat, míg a kereslet igen jó és így ára újra emelkedett. *Új árát* 5.95 frtig fizették. *Dőlkor* jegyez: *tengeri* aug-ra 4.96-98, *máj-junra* 5.38-41, *zab őszre* 5.60-62, *repcze* aug.-szeptre 11.25-40 frtot.

Határidők árfolyama Budapestén.

	aug. 16.		aug. 17.		aug. 18.	
	legelő.	legmag.	legelő.	legmag.	legelő.	legmag.
Búza						
1892. őszre	7.49	7.54	7.47	7.54	7.54	7.58
1893. tavaszra	7.91	7.97	7.89	7.95	7.95	8.00
Tengeri						
aug.-szept.-re	4.84	4.87	4.90	4.98	4.97	5.07
1893. máj.-jun.-ra	5.23	5.28	5.25	5.34	5.31	5.42
Zab						
1892. őszre	5.48	5.51	5.54	5.58	5.58	5.62
Káposztarepcze						
1892. aug.-szept.-re	11.00	11.10	11.05	11.15	11.15	11.25

Határidők árfolyama a külföldi gabona-tőzsdéken.

	aug.		
	16.	17.	18.
Bécs. (100 kgrként frtban.)			
Búza őszre	7.75	7.78	7.79
Rozs őszre	6.71	6.80	6.83
Zab őszre	5.94	5.99	6.00
Tengeri aug.-szept.	5.19	5.20	5.30
— máj.-jun. 93.	5.63	5.69	5.69
Berlin. (1000 kgrként márkában.)			
Búza aug.	160.50	159.50	158.00
— szept.-okt.	161.00	159.75	158.25
Rozs aug.	118.50	115.75	114.50
— szept.-okt.	118.25	115.75	114.25
Zab aug.	148.75	147.00	148.00
— szept.-okt.	145.25	148.50	142.75
Páris. (100 kgrként frankban.)			
Búza folyó óra	22.25	22.30	22.25
— szept.	22.50	22.50	22.40
— utolsó 4 óra	22.80	22.75	22.60
— nov.-tól 4 óra	23.10	23.10	23.10
Liszt folyó óra	51.40	51.10	50.75
— szept.	51.10	51.10	50.90
— utolsó 4 óra	51.40	51.50	51.25
— nov.-tól 4 óra	52.90	51.80	51.60
New-York (bushel-ként cents-ben.)			
Búza aug.	82.00	81.3/4	82.1/2
— szept.	82.5/8	82.3/8	83.00
Tengeri aug.	60.00	61.00	62.1/2

Vetőmagvak. Augusztus 19. (*Haldele Ignicz* magkereskedő heti jelentése a «Köztelek» részére.) *Baltaczim:* E héten 200 métermázsza elsőrendű áru került eladásra 12 és 12 1/2 frtjával.

Őszi borsó, ősi bükköny és mustármag élénk keresletnek örvénytek megszilárdult árak mellett.

Vöröshere: Olaszország már idei kész árut ajánl a beküldött minták szép színűek ugyan, a szem azonban, mint rendszeren, aprószemű. Olaszországban ezen czikknek az utolsó napokban már élénk volt a forgalom, az árak, dacára a jó termésnek, majdnem 20 lírával szöktek fel; ez idő szerint 56 frtot kernek tisztított áruért Budapestre szállítva. Hazánkban is kezdetét vette már némely vidéken a magherének kaszálása, a jövő héten, ha kész áru nem is, de legalább minták lesznek már láthatók idei árukból.

Luczernamag. Régi árban, mely iránt a megkezdő héten élénk vételkedv mutatkozott, az utolsó napokban üzlet nem jöhetett létre, mivel a tulajdonosok az árakat

tete meser néhány n de szemü

Mit jelentése héten me salakra s eladattak reben m (P. O.) 8 kr. Thom gal mnk összes, e légenytar káli 90 - frt 50 kr métermáz tartalom elleni véd drlja 21 kilos hoz mennyisé

Éleln hó 19. (A «Köztelek» Ha mennyisé a keresk tulajdama hal, — áron k kesen t és talke élő halb halász á Vizsonté fiztetet köz-pna 8-12 fr alkalom (soroksá kb. 700 k a követk 40-60, ven 50- nem elev 10-20, Az Istvá reslet élé Ba

Gyoma, Ujszász, Kalocsa, Irsa, Alsó Aporka, k hoztak, 6 készlet a — kron, récze hiz 600, sov Az újva szekeren m. e. 36 a készlet kicsinybe 1.70-1.8 kron, 1.10-1.2 pulyka k pecsenyé és kb. 50 élénk ke zatlanok 2000 db ban élénk kezők: lud (iba) 70.-100. To, Tápió-Gy, Duna-Föl resztürről körülbelü csak fele db) 27.5 Horth, H Lőrincz élénk forg kicsinybe 1.90 frton 28 frton Zala kb. 150 d 50 kocsiu belí áruso vegyes zó részben e 1 q para 100 cső z Gyú Soroksár, sarga dim Gyöngyös gyümölcs,

tetemesen felemelkedt. Belföldi új áruból már érkeztek néhány minta, melyeknek színük nagyon szép világossárga, de szemük nagyon apró.

Mütrágyák. Aug. 19. (Sátori Miksa és Mór czég jelentése a *Köztelek* részére.) A mütrágya-üzlet a lefolyt héten meglehetősen élénk volt, de nagyobbára csak Thomas-salakra szorított, a miben tényleg nagy mennyiségek eladtak, míg a többi trágyanemekben a forgalom szűk keretben mozgott. Árak változatlanok. Thomas-salak 18-20% (P₂O₅) 80-90% porfinomsággal métermázsánként 3 frt 40 kr. Thomas-salak 17-19% (P₂O₅) 80-90% porfinomsággal méntként 3 frt 20 kr. Csonthiztszuperfoszfát 16-18% légenyartalommal métermázsánként 5 frt 50 kr. Kénsavas káli 90-95% (K₂SO₄) tartalommal métermázsánként 11 frt 50 kr. Kénsavas ammonium 20% légenyartalommal métermázsánként 14 frt — kr. Chilisátróm 15% légenyartalommal métermázsánként 13 frt 25 kr. Peronoszpóra elleni védekezésre valódi Vermorel-téle «Eclair»-permetező drbja 21 frt 50 kr. I. minőségű rézgálicz eredeti 250 kilós hordókban métermázsánként 23 frt 50 kr. kisebb mennyiségben 25 frt 50 kr. Azurin kilója 1 frt 60 kr.

Élelmiszkek a budapesti hetivásáron. 1892. aug. hó 19. (A fő- és székvárosi vásárigazgatóság jelentése a *Köztelek* részére.)

Halvásár a hálóban. A piacra hozott nagyobb mennyiségű halkészlet az állandó meleg időjárás folytán a kereskedőket arra készteti, hogy készletükön mielőbb tudjanak, miertsi a középnyári és apró nem élő jegelt hal — mult heti vásári árakhoz viszonyítva olcsóbb áron kinálhatott, mindazonáltal a halkészlet csak nehezen talál vevőre. Piacra hozott 18 helybeli halász és halkereskedő által 1/4 részben nem élő, 1/4 részben élő halból kb. 80, 5 vidéki (Velenceze, Agárd, Ráczkeve) halász által 6 mm., többnyire középnyári és apró élő hal. Vizontelárusítók által a hal mm.-ja következő áron fiztetett: Nagy élő 80-120 frt, nem élő 50-60 frt, középnyári élő 30-40 frt, nem élő 18-25 frt, apró élő 8-12 frt, nem élő 4-6 frt. — A Hunyadytéren ez alkalommal szintén élénk halvásár fejlődött. Volt 8 vidéki (soroksári, ráczkevei és velencezei) és 2 helybeli árusnál kb. 700 kg. vegyes minőségű hal. A forgalom élénk, árak a következők: harcsa, eleven 1 kg. 50-80, nem eleven 40-60, csuka, eleven —, nem eleven 20-40, ponty eleven 50-70, nem eleven 30-40, czipmó, eleven 30-60, nem eleven, 20-30, kárász, eleven 20-40, nem eleven 10-20, fehér hal, eleven 12-50, nem eleven 8-25; — Az Istvánitéren szintén volt már mintegy 8 q hal, a kereslet élénk s a készlet gyorsan fogy. Árak változatlanok.

Baromfi. Hozott a Fővámterre vaspályán Halas, Gyoma, Orosháza, Páspökkladány, Jászberény, Szaladka, Újzás, Hatvan és Kis-Kőrös-ről kb. 12,000 db.; hajón Kalocsa, Apostagról kb. 28,000 db.; 28 kocsin. Albert-Isra, Alsó-Némedi, Sziget-Szent-Miklós, Kun-Szent-Miklós, Aporka, Ráczkeve, Gyón, Laczháza, Parkány, Czeled és Ócsáról kb. 2500 db.; helybeli árusoktól kb. 1400 dbot hoztak, összesen kb. 17,700 db. A vásár igen élénk, a készlet azonnal elkel. Nagyban árak páronként: tyúk — kron, csirke 50-100, káppan hizott —, sov. —, réce hizott 160-120, sovány 90-120, lud hizott 400-600, sovány 250-320, pulyka sovány 200-300 krig. — Az *ujvásártérre* a szokott helyekről vasp. kb. 6800 db. székéren kb. 11,900 db. helyb. kb. 17,600 db. összesen m. e. 363,00 db baromfi hozott. A vásár igen élénk, a készlet gyorsan kel. Jegyzetlik páronként nagyban és kicsinyben: tyúk 120-140; csirke 65-95, káppan hiz. 170-180, sov. 130-140, réce hizott 180-200, sov. 110-120, lud (liba) hiz. 380-600, sov. 250-290, pulyka hizott —, sov. — gyöngytyúk 140 frton, galamb pecsenyének — kr. — A Hunyadytéren kb. 1200 pár élő és kb. 500 darab tisztított baromfi hoztak. A készlet élénk kereslet mellett gyorsan talál vevőt. Árak változatlanok. — Az Istvánitéren volt mintegy 600 pár élő és 2000 db tisztított baromfi; a forgalom tisztított baromfi-ban élénk, eleven baromfinál középnyári. Árak a következők: csirke eleven, párja 60-130, réce 100-200, lud (liba) 200-500, tisztított csirke, dbja 30-70, réce 70-100, lud (liba) 120-250 kr.

Tojás. Hozott a Fővámterre vasp. Mezőberény, Tápió-Györgye és Dévaványáról kb. 50,000 db.; hajón Duna-Földváról kb. 24,000 db., 4 kocsin, Szilas és Sárkeresztúrról kb. 40,000 db. helybeli árusoktól —, összesen körülbelül 114,000 darab. A vásár középnyári a készlet csak felerészben kelt el. Nagyban árak: 1 láda (1440 db) 2750-2800, 40 krért 21 db. — Az *ujvásártérre* Horth, Hatvan, Gödöllő, Isaszeg, Rákóc-Csaba, Bia, Bicske, Lőrincz és Terpesről kb. 51,000 db tojás hozott. Igen élénk forgalom és kereslet mellett jegyzetlik nagyban és kicsinyben: friss tojás 18-20 db 40 kr., 100 db 180-190 frton. 1 db 2-3 krajczáron, 1 láda (1440 db) 28-28 frton.

Zöldség. Hozott a fővámterre helyb. árusoktól kb. 150 q vegyes zöldség. — A Ferencz József-rakpartra 50 kocsin Főth és R. Palotáról kb. 200 q zöldség, helybeli árusoktól kb. 300 q zöldség, összesen kb. 500 q vegyes zöldség érkezett. A vásár élénk, a készlet nagyobb részben elkel. Nagyban árak: 1 q burgonya 240-260, 1 q paradicsom 450-500, 100 fej káposzta 200-1000, 100 cső zöld tengeri 100-120 krajczárig.

Gyümölcs. Hozott a Fővámterre 180 kocsin Főth, Soroksár, Hatvan és Palotáról kb. 500 q görög és sárga dinnye. — A Ferencz József-rakpartra vaspályán Gyöngyös, Szabadka és Nagy-Kátról kb. 30 q vegyes gyümölcs, hajón Drávatorok, Ilok, Szlavónia, Duna-Föld-

vár, Kalocsa és Vácziól kb. 250 q vegyes gyümölcs, 22 kocsin Főth-ről kb. 80 q görög-dinnye, összesen kb. 360 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk, a készlet nagyobb részben elkel. Nagyban árak: 1 q alma 6-14, 1 q körte 10-12, 1 q vörös szilva 450-500, 100 db görög-dinnye 7-20, 100 db sárga dinnye 6-20 forintig. — Az *ujvásártérre* Csány, Szada, Dán, Horth, Hatvan, Heves, Monor, Csömör, Csaba, Isaszeg, Vadkert, Aszód, Újvidék, Eger, Gyöngyös, Nagy-Kőrös, Kecskemét, Maglód és Cinkotáról 617 szekéren, valamint vidéki és helybeli árusok által vegyes gyümölcs kb. 256,800 q hozott, melyből élénk kereslettel eladott: vörös szilva 1 kosár 30-60 kr., 1 puttony 20-40 kr., 1 hl. 180-200 kr., magvaváló szilva 1 kosár 70-90 kr., 1 puttony 120-150 kr., görög-dinnye nagy 1 szekérről 12-18 frt, 1 db 12-40 kr., görög-dinnye kicsiny 1 szekérről 3-7 frt, 1 db 2-6 kr., sárga dinnye faj 1 szekérről 17-25 frt, 1 db 10-20 kr., sárga dinnye közönséges 9-14 frt, 1 db 4-12 kr. A Rákóczytéren felhóztak Gödöllő, N.-Kőrös, Dán, és Vácziól 54 szekéren valamint helyb. és vidéki gyalog-árusok kb. 450 q vegyes gyümölcsöt, melyből élénk kereslettel eladott: fajalmából 1 kosár 250-600 kr., 100 db 400-480 kr., közönséges alma 1 kosár 120-300 kr., 1 puttony 50-90 fajkörte 1 kosár 50-120 kr., 100 db 50-150 kr., közönséges körte 1 kosár 60-250 kr., 100 db 40-80 kr., 1 szekérről 45-67 kr., szilva magvaváló 1 kosár 55-130 kr., 1 liter 8-9 kr., szilva vörös 1 kosár 80-400 kr., 1 puttony 25-40 kr., 1 liter 3-4 kr., 1 szekérről 12-35 frt, görög-dinnye nagy 1 db 12-30 kr., 1 szelettel 10-22 frt, görög-dinnye kicsiny 3-10 kr., sárga dinnye faj 1 db 4-20 kr., 1 szekérről 15-35 frt. — A Hunyady-téren szokatlan mennyiségben (12) q van szilva, alma és kevés körte, azonkívül mintegy 20,000 db dinnye; árak a következők: fajalma még nincs, közönséges alma: 1 db 1/2 — 5 kr., 100 db. 40-300; 1 kg. 10-20 kr., 1 q 600-1500 szilva magvaváló 1 liter 6-8 kr., 1 kg. 12-14 kr., vörös szilva 1 liter 2-3 kr., 1 kg. 5-6; a dinnyeárak változatlanok. Az Istvánitéren nagyobb hozatal egyedül dinnyében mutatkozik; van mintegy 17,000 db. A forgalom élénksége és a nagy kereslet dacára is e készletből sok marad eladatlann.

Juhaj, turó és vaj. Felhozott az *ujvásártérre* Jászberény és Korponáról 4 szekéren juhsajt kb. 10 q, juhturó kb. 4 q, vaj kb. 8 q. Élénk kereslettel eladott: juhsajt kg.-ként 50-56 kr., juhturó 44 kr., vaj 75-80 krajczáron. — Elmltést érdemel végül, hogy a rendszerint egészen jelentéktelen gabonavásár is ez alkalommal eléggé élénk forgalmúvá fejlődött az *ujvásártéren*. Felhozott 5 szekéren legtöbb részben zab m. e. 12,456 q. A vásár igen élénk. Jegyzetlik: zab 1 hl. 600-610, (76-78 kg.) rozs 1 hl. 540-560, (70-72 kg.), árpa 1 hl. 350-360 frt, (55-58 kg.), buza 1 hl. 600-610 frton.

Budapesti takarmányvásár (a VIII. ker. Teleky-téren 1892. aug. 19-én. A fővárosi vásárigazgatóság jelentése a *Köztelek* részére.) Felhozott 197 szekér réti széna 42 szekér muhar, 33 szekér zsupszalma, 5 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 10 szekér zsecska. Kereslet lanyha. Jegyzetlik: rétszéna 200-200, muhar 190-220, alomszalma 130-135, takarmányszalma —, zsecska 200-210 forint m.-mázsánként. Zsupszalma 100: kéveje 9-11 forint, 1 kéve 11-12 kr., zsecska 1 zsák 22-24 krajczár (sulya 10-11 kg.) Tengerifelhóztal nincs.

Allatvásárok.

Budapesti marhavásár. (Wilhelm Ignác fővárosi állatorvos jelentése a *Köztelek* részére.) Augusztus hó 18 án. (Gazdasági és tenyészmarha, Felhajtott: mintegy 500 db gazdasági ökör (mintegy 140 db elsőrendű jármos, 180 db középminőségű jármos, a többi alárendelt minőségű jármos- és bekötmi való ökör); továbbá 238 db fejős tehén (14 db fehér szőrű magyar, 152 db tarka, kevert származású, 50 db bonyhádi [tolnamegyei] és 22 db. stúriai tehén). A gazdasági ökörvásár e héten, mintáig ugy a nagyobb birtokosok mint a kisebb gazdák igen kevés számban jelentek meg ebbeli szükségletük fedezésé végett, rendkívül élénkletlen hangulatban folyt le. Nagyobb eladás egy-kettő kivétellel nem is történt, minek következtében a felhajtott mennyiségből mintegy 300 db. eladatlannul maradt. Miután nagyobb tejjgazdasággal foglalkozó birtokosok a mai vásáron alig jelentek meg, sőt a kisebb tehenészek is csak igen kevés számban vettek részt a vásárlásban, ennél fogva a mai vásár irányzata élénkletlen jelleggel, nehézkes hangulatban nyert lebonyolítást. Üzletkötések vonatottan és csak nagyobb árengedmények mellett történtek.

Az egyes vevők közül említendők:

Tüköry Antal (Daruvár) 46 db jármos ökörrel, Schlosshoi jószág igazgatóság 33 db részint jármos, részint bekötmi való ökörrel, Szentiványi József (Apcz) 20 db jármos ökörrel, Laky és Ebnreinfeld (P. Zsiger) 8 db. j. ö., Halász Jenő (Gyón) 6 db. fejős tehennel, Löwy Bernát (Pa. Péteri) 12 db. f. t.

Következő árakra jegyzetelték páronként:

Elsőrendű jármos ökör 360-430 frtig
Középminőségű j. ökör 250-330 »
Alárendelt minőségű j. ökör 180-210 »
Bekötmi való ökör 220-300 »

Fejős tehemenként.

Fehér szőrű magyar tehén 55-95 frtig
Tarka, kevert származású 60-140 »
Bonyhádi (tolnamegyei) 90-165 »
Stúriai 80-145 »
fiztetett darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, aug. hó 18. (Wilhelm Ignác fővárosi állatorvos jelentése a *Köztelek* részére.) Felhajtott 2322 db nagy vágómarha nevezetesen: 239 db magyar ökör, 465 db magyar tehén, 1449 db szerbiai ökör, 80 db szerbiai tehén, 52 db bika és 32 db bivaly. Valamivel csekélyebb felhajtás mellett a mai vásár irányzata a reggeli órákban nagyon élénken kezdődött, azonban később kissé lanyhára vált. Mindazáltal jobb minőségű áru nagyobb kereslet tárgyát képezte, míg az alárendelt minőségű inkább elhanyagoltott. *Következő árakra jegyzetelték:* Magyar hizott ökör 31-33 frt, kivételesen 34 frt, magyar legelő ökör jobb minőségű 28-30 1/2 frt, magyar legelő ökör alárendelt minőségű 25-27 frt, szerbiai ökör jobb minőségű 28-32 frt, szerbiai ökör alárendelt minőségű 22-27, bika 25-32 frt, bivaly 18-23, magyar legelő tehén jobb minőségű 26-29 frt, magyar legelő tehén alárendelt minőségű 24-25 frt, tarka tehén hizott 29-32 frt, kivételesen 36 frt métermázsánként (előszuliban.)

Budapesti szurómarhavásár, augusztus 17. (Wilhelm Ignác fővárosi állatorvos telefonjelentése a *Köztelek* részére.) *Ile szállított:* 419 db borjú. Nagyobb szükséglet folytán az üzletek élénk forgalom mellett költöztek. Jegyzett árak: 36-42 kr., kivételesen 44 kr. kgr.-ként előszuliban.

Budapesti lóvásár, augusztus 18. (Hembach Gyula jelentése a *Köztelek* részére.) Felhajtott 503 db, még pedig jobb minőségű hátsó 10 db, könnyebb kocsi (jukker) 50 db, nehezebb kocsi (hintós) 3 db, pony — db, nehéz ígás (fuvaros-ló) 60 db, közönséges ígás (paraszt-ló) 120 db, alárendelt minőségű 265 db. Eladott: 196 q van, s pedig használatra 165 db, levágásra 31 db. Az e heti vásár egyrészt a folyamatban levő gazdasági munkák, másrészt a külszöbön levő «János-napi» országos vásár miatt csekélyebb felhajtás mellett és a felhajtott lovaknak felénél több alárendelt minősége folytán élénkletlen hangulatban nyert lebonyolítást, dacára az igen szép számban megjelent helybeli, vidéki és egyházy bécsi és drezdai vevőknek. Vásár kezdetén az üzletek túlmagas követelések miatt alig költöztek, csakis a későbbi órákban, midőn a megjelent látva a vásár élénkletlen hangulatát, nyomott, mindazonáltal a mult heti árakhoz viszonyítva, valamivel magasabb árak mellett a vásárlásban résztvettek, úgy, hogy a felhajtott jobb minőségű nagy része vevőre talált. Az eladók részéről a vásár kezdetén tapasztalt tartozólló állása azon körülménynek tulajdonítható, hogy azok legnagyobb része f. hó 21-én, azaz vasárnap tartandó székesfehérvári orsz. vásárra készült. *Következő árak jegyzetelték:* hátsó 110-175 frtig, könnyebb kocsi (jukker) 105-22) frtig, kiv. — frt, nehezebb kocsi (hintós) 170-300 frtig, pony — frtig, nehéz ígás (fuvaros-ló) 75-240 frtig, közönséges ígás (paraszt-ló) 25-98 frtig, bécsi vágóra 27 db 25-70 frtig, állatkert részére levágásra 4 dro 8-17 frtig, katonai mustra 4 db 70-98 frtig fiztetett darabonként.

Bécsi marhavásár, Aug. 16. (A *Magyar Agricola* tudósítása a *Köztelek* részére.) Felhajtás: 216 db magyar, 329 db galicziai, 533 db bukovinai, 957 német, összesen 3979 db ökör, ebből 762 sovány marha. A csekély felhajtás folytán az árak noha a szükséglet fedezésé csak 6 napra szorítottak, jobb minőségűnél 1/2, középminőségűnél 1 frttal emelkedtek. Eladott minden jószág. Árak: magyar hizóökör prima 61-64, sekunda 58-60, terciaria 55-57 frt; galicziai hizóökör: prima 61-64, sekunda 58-60, terciaria 55-57 frt, német hizóökör: prima 62-66, sekunda 59-61, terciaria 56-58 frt, sovány ökör frt métermázsánként vágószuliban. Bika s tehén 27-36 1/2 frt m-mázsánként előszuliban.

Egyes eladások:

	Ar	%	Ar	%
Blau Testvérek, Temesvár	63 1/2	37	60 1/2	40
Aradi részvénytársaság	64	37	61	40
Grunwald és Társa, Bpest	—	—	—	—
Hacker Miksa Sopron	60	38	58	38
B. Stummer urad N.-Bódok	59	41	—	—
B. Stummer urad, Tavarnok	57	40	54	45
Hilmayer Ede Körmen	60	39	57	40
Józsefvárosi spirytuszino-mítő-gyár Temesvár	64	37	61	41
Lederer és K. Nagy-Vár	63 1/2	37	60 1/2	39
Linzer K. és fia, Budapest	63 1/2	37	60 1/2	39
Löhl H. Nagyvárad	—	—	—	—
Löw Samuel, B.-Szt György	56	40	56	41
Löwinger Salamon Nyöger	61	42	58	39
N-unann testvérek, Arad	64	37	61	40
Nyitrai Jakab, N.-Kanizsa	56	44	—	—
Schwarcz M. Mátészalka	63	36 1/2	—	—
Czu.orgyar, Steinitz	62	39	60	41
Brunner I. és Aaron Mihály, Kolozsvár	63	37	63	38
Czell Friedrich, fia Brassó	64	37	61	40
Fromm Traugott Szászrégen	62	37	60	39
Hacker M. Sopron	62	39	62	38 1/2
Hager M. Nagy-Szeben	63	37	—	—
Kosch és Schob, Szászrégen	62	38	—	—
Mendl Farkas, Szászrégen	63	37	—	—
Mozes testv. Homorodhézviz	63 1/2	37	—	—

Kőbányai sertésvásár, augusztus 19. (Első magyar sertésüzlet-részvénytársaság telefonjelentése a *Köztelek* részére.) Rendkívül meleg hétézárlattal lanyha hangulatot idézett elő. Heti átlagárak: magyar vál. 320-380 kg. nehéz 46 1/2-47 kr., magyar vál. 280-300 kg. nehéz 47-47 1/2, kr. Öreg 300 kilogramm tuli 44-45, vidéki sertés könnyű

46-49 1/2 kr. Szerb 43 1/2-46 kr; páronként 45 kg. élet-súlylevonás és 4% engedmény szokásos. Elcségarak: Tengeri 5.35 frt, árpa új 6.00 frt. Kőbányán átvéve. — Helyi állomány aug. 12-én maradt 145.329 db. — Hozzájött felhajtás belföldről 11.836 drb. Szerbiából 5075 drb. Romániából — darab; egyéb államokból — darab; azaz: 16.911 db, összesen 162.240 db. — Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 3771 db, belföldre 2691 drb. Bécsbe 860 drb. Cseh-Morvaország és Sziléziába 2548 drb. Ausztriába 279 drb. Németbirodalomba 7321 drb. egyéb országokba — db. Szappangyárakban feldolg. 129 db, összesen 17.699 db, e szerint maradt állomány 144.541 db. A részv.-szállásokban 26.895 drb van elhelyezve. Az egészségi és transzitó szállásokban maradt aug. 12-én 6848 drb. Felhajtás: Szerbiából 5077 drb, Romániából — drb, összesen 11.925, Elhajtás 3435 drb; maradt állomány 8489 db, 7131 szerb, 1358 román. Az egészségi szemlénél jan. 1-től máig 1055 drb. a fogyasztás alól kivonattott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Szerkesztői üzenetek.

G. M. *Rimaszombat*. Kissé megkésett kívánságának közlésével. Külömben mint rovatbavágó cikket gondolta, hogy az illető rovatvezetőnek küldtük.
R. Gy. *Sopron*. Ha lehet, a jövő héten.

Kiadóhivatali üzenetek.

M. D. *Szabadka*, K. J. *Pécs*. Válaszunk ment.
Dr. D. G. *Budapest*. A téves czimszalagot kijavítottuk.
W. K. *Pa-Kéty*. A 65-ös számból két példányt postára adtunk.
H. A. *Kaszap*. Julius 20-iki számunkat elküldtük.
B. J. *Pellend*, F. J. *Budapest*, R. G. *N-Kartal*.

N. K. *Görögfal*, S. G. *Szabás*, B. M. *Szepezd*, N. J. *Budapest*. Lapunkat az új czimre megindítottuk.
P. Ó. *Földvár*. A lapokat postára adtuk.
S. S. B. *Sz.-György*. Levélét áttettük a hirdetőhöz.
M. S. *Török-Kanizsa*. A beküldött kishirdetés díja 1 frt 8 kr.
N. P. *Hómezővásárhely*. Levél ment.
O. H. *Pátha*. Értesítés ment.
G. A. *Nagy-Salló*. Lapunkat az új czimre küldtük.

Az Országos magyar gazd. egyesület tulajdona.
Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Nagy Dező, Forster Géza, Kvassay Jenő, Máday Izidor, Rakovszky István. — A szerkesztés- és kiadásért felelős: Forster Géza. Szerkesztéssel megbizva: Baross Károly. Tarszkesztő: Rubinek Gyula.

Az orsz. gazdasági egyesület pártfogása alatt.

Nyilvános vegyikísérleti állomás
Budapest, Bálvány-utca 18.
Gazdasági cikkek, műtrágya, föld, víz, bor, takarmány, kőszén, agyag stb. gyors és pontos hiteles és hivatalos vegyvizsgálata jutányos díjazás mellett.
Dr. Neumann Zsigmond
kir. keresk. törvényszéki vegyész.

Schulz Ferencz
BÉCS
V., Ziegelofengasse és Phorusplatz Nr. 3.
Vendéglői és pinczegazdasági cikkek gyára.
Ajánlja ez időtől kezdve forgalomba hozott, a lehető leg-egyszerűbb, legjobb és legtartósabb kivitelben előállított **őnmoussirozó** (selbstmoussé) és **nyomócsapjait rézből és ágyúerczből**. A csapok tartóssága és könnyű kezelhetőségéért kezesség vállalatik. A jótállási idő alatt esetleg előjövő törések azonnal és ingyen javíttatnak.
Arjegyzekek
az összes vendéglői, pinczegazdasági cikkekről kívánságra ingyen küldetnek.

Legjobb és legolcsóbb sorvetőgépek!

Alakult 1856. **KÜHNE**. Alakult 1856.
gazdasági gépgyára Mosonyban.
Főraktár: **Budapest, VI. ker., Váci-körút 21. szám.**
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legnépszerűbb s már eddig több mint 12.000 példányban elterjedt és kedvelt **Szabad. „Hungaria-Drill“ sorvetőgépeit.**
Uj! „Jubileum-Drill“ Uj! könnyű és olcsó sorvetőgép.
„Balance-Hungaria-Drill“ legjobb sorvető hegyes vidékre! Szorvetőgépek. Egy- és kétvasu ekék, Laacke-féle boronák. „Triumph“ szelelő, Baker-féle rosták, konkolyválasztók, szecsavágók, répvágók stb. Arjegyzekek bementve.

Mustármag
szavatolt 98% csiraképeséggel, 100 kilója
12 frt,
ugyszintén valamennyi most vehető magvak legjutányosabban kaphatók
HALDEK IGNÁCZ
magnagykereskedésében
BUDAPEST, Károly-körút 9. szám.

Nyers Carbolsavat,
Carbolsavasmeszet, Carbolport,
Carbolineumot, aszfalt elszigetelő lemezeket
fekete és vörös tetőlakktot
Aszfalt - pépfedéllemezeket
elismert kitűnő minőségben gyárt és ajánl
BIEHN JÁNOS
aszfalt- és vegyészeti kátránytermékek gyára
BUDAPESTEN, IX., Ferencz-körút 46. szám.

4062. szám. II. **Hirdetmény.**
Mindazon általános és a cs. és k. közös hadsereg részére kiválólag meghatározott feltételek fentartása mellett, a melyek Kassán 1892. évi augusztus 1-ső napján kelt 4062/I. számú I-ső hirdetményben felhozattak, a további bérleti tárgyalás az alanti táblázatban meghatározott napon fog megtartatni.

A közelebbi feltételek naponta reggel 9 órától déli 12 óráig a kassai és munkácsi cs. és kir. hadélelmezési raktárban az ezen tárgyalásra egybevágó tartalommal kiállított és Kassán 1892. évi augusztus 1-én kelt két feltételi füzetben megtekinthetők és 32 krajczár megtérítése mellett megrendelhetők.
Kelt Kassán, 1892. évi augusztus hó 1-én.
A cs. és kir. katonai élelmezési raktártól.

A tárgyalás tartatik

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás száma	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra		a következő katonai élelmezési szükségletekre nézve	bánapénz
					tól	ig		
13. 1892. szeptember.	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtt 9 órákor	Rimaszombat	—	cs. és kir. hadsereg	1893. január 1.	1893. december 31.	840 3360 4200 5040	300 700
		Edelény	—				322 5 55 81	2352 300 700
9. 1892. szeptember.	Várpalánkán Munkács mellett a cs. és kir. élelmezési raktárnál dé. e. 9 órákor	Losoncz	—	cs. és kir. hadsereg	1893. január 1.	1893. december 31.	adagoként	300 700
		Kirchdrauf	—				770 16 — —	192 700 50
		K.-Szeben	—				100 1 15 27	732 100 200
		Leutschau	—				332 5 — —	60 300 20
		Gyöngyös	—				1169 27 15 27	960 1200 300
		Szobráncz	Ribince				230 26 182 —	3072 250 1000
							241 15 140 80	3840 200 1300

Megjegyzés

kodés
foldm.
E
kozta
lyokk
tekint
vatasá
ez alk
desem
felada
melye
tek k
tapasz
hogy
csak
többse
támog
hiányz
nemile
teljes
mert a
kezérs
értelem
vagy
mint t
várható
a jelen
son az
ha a t
képen
teren
Le
halász
eredme
czialis
ban ö
zeknek
a fősz
hogy e
lékka.
A
latosan
előrebo
a mely
összefü
erintik.
Eze
1890—
pusztul
mervü
hideg k
ugyanis
vizekbe
ország
elnéptel
terjedő
lehetse
potra ju
a messz
vizben
oxigéniu
orvoslás
a levegő
legsikere
vezetése
Ent
sége
mezőség
hetőleg
az ezen
és munk
emlitem
sok több
és néme
tekintette
természe
ismétlőd
lehet, ho
pillanatn

HALGAZDASÁG.

Rovatvezető: LANDGRÁF JÁNOS.

Halászati felügyelő jelentése.

Az orsz. halászati felügyelő 1891. évi működéséről a következő jelentést terjesztette a földművelési miniszterhez:

Előző évi jelentéseimben ismételve foglalkoztam a halászat fejlődését hátráltató akadályokkal, valamint azon teendőkkel, a melyek tekintetben a halászati felügyelői intézményt hivatásból folyólag terhelik. Az ott előadottakra ez alkalommal itt hivatkozva, lefolyt évi működésem irányát azzal vélem jellemezhetők, hogy feladataim közül a fősúlyt azokra fektettem, a melyeknek végrehajtásánál a közvetlen érdekeltek közreműködésére számítani lehetett. Eddigi tapasztalatok bőségesen meggyőztek ugyanis arról, hogy e téren a hivatalból indított akció sikerre csak akkor vezet, ha az az érdekelt tényezők többségének jóakarataira és tetteikben nyilvánuló támogatására támaszkodhatik. A hol ezen alap hiányzik, ott sikert elérni alig, olyant pedig, mely nemleg is arányban áll a tenivalók sokaságával, teljes lehetetlen lesz. Lehetetlen nemcsak azért, mert a kivétel módzataira elégtelenek a rendelkezésre álló eszközök, hanem hiányzik a szakértelem, mely képesítene a halászat tulajdonosát vagy gyakorlóját annak tudatára, hogy a halászat mint termelés csak úgy tárgya tudományos buvárlatoknak, mint bármelyik másik s kell, hogy a jelenkor fokozódó igényeihez képest változtatson az apaitól atvett rendszeren, mert csak akkor, ha a tudomány által nyújtott ismereteket kellőképen felhasználja, lesz képes jövedelmét ezen a téren is fokozni.

Leginkább ebben rejlik oka annak, hogy a halászat körül mutatkozó mozgalmak és azok eredményei ma is még mindinkább egyes speciális viszonyok között létesülő halgazdaságokban öltönek konkrét formát, mint a létező vizeknek ok és célirányos kezelésében, holott pedig a fősúly okvetlenül erre volna fektetendő, tekintve, hogy csakis ennek révén lehet a hal köztáplálékká, a halászat pedig közgazdasági tényezővé.

A hivatkozott mozgalmak és ezzel kapcsolatosan saját működésem ismertetésére áttérve, előrebocsátom azon általánosabb érdekű dolgokat, a melyek a halászzal egy vagy más irányban összefüggve, hatásuknál fogva a halászat érdekeit érintik.

Ezen események sorában első helyen áll az 1890—91-ik évi szigorú tél által okozott halpusztulás és ebből a halászatra háramló nagymérvű anyagi veszteség. — Az akkori nagy hideg következtében képződött tartós jég alatt ugyanis, kiváltképpen a csekélyebb mélységű vizekben, óriási mennyiségű hal ment tönkre országzerte. Ezen vizek közül nem egy teljesen elnéptelenedett, ugyanígy, hogy csak több évre terjedő szorgalmas munka és kímélet mellett lesz lehetséges azok halállományát az eredeti állapotra juttatni. A jelenség fizikai oka — mellőzve a messzire terjedő részleteket — voltaképpen a vízben levő levegő megromlására, illetőleg az oxigénium hiányára vezethető vissza. A baj biztos orvoslását tehát, az álló vizek és avval együtt a levegőnek felújulásában kell keresnünk, a mi legsikeresebben valamely élővíznek állandó bevezetése által eszközölhető.

Ennek tudatában, ott, hol a fizikai lehetőségén kívül a kivitellel járó költségek jövedelmezőségeinek feltételei is meg voltak, tölem telhetőleg törekedtem segítséget nyújtani. Mellőzve az ezen irányban foganatosított kisebb tervek és munkákat, a velencei tóra nézve készített, emlitem fel, de a melyet az érdekelt tulajdonosok többsége, a szükséges befektetési költségek és némely fontosabbnak vélt magánérdekekre tekintettel nem fogadott el. Mivel a tó alakulása, természete és vízviszonyai miatt igen könnyen ismétlődhetik a halak kifagyása, csak sajnálni lehet, hogy az érdekltség a halászat jövőjét a pillanatnyi haszonért feláldozza.

Sorrend szerint, a most tárgyalt eseményt az éjjeli halászati tilalomnak ugyanezen év folyamán történt újabb szabályozása követte. Az a körülmény, hogy halászati ipart űzők munkájuknál a hűvösebb éjjeli időszakot nem nélkülözhetik, az erre nézve fennállott rendelkezések kiegészítését és a kérdés újabb szabályozását tették szükségessé. A helyi hatóságokkal folytatott tárgyalások alapján, a törvényben az éjjeli halászatra vonatkozó tilalom hatálya megszüntetve lett, és ez időszert megosztva van: a Duna, a Dráva, a Morva és a Mura folyókon a Balaton és Fertő-tavakon, a Ferencz csatornán, mindezek egész kiterjedésére, továbbá a Rabán, Győr sz. kir. város határában belül; a Maroson, Arad-es Hunyadvármegye közös határatól lefelé; a Tiszán, a Szamos torkolatától és a Temesén a Berzava csatornától fogva lefelé.

Ezen kérdésnél, az érdekelteknek kétségkívül jogos igénye mellett, a halászat érdekei is lehetőleg figyelembe vétettek, a mennyiben a tilalom csakis az év bizonyos részére szüntettetett meg, mert ápril 1-től június 15-ig terjedő időszakban, a mikor ugyanis a gazdaságilag legfontosabb halfajok tulnyomó többségének ivása történik, a törvényes tilalom jövőben is változatlanul fennmarad.

Tárgyánál fogva összefügg e kérdéssel, tehát itt lesz helyén felemlíteni, a Dráván és a Dunán, Drávafoktól Orsováig terjedő szakaszon, a törvény tilalmi rendelkezéseinek teljes felfüggesztésével teremtett kivételes helyzetet. A törvényen kívüli emez állapot még ma is fennáll és jölehet azzal egyidejűleg részünkről meg lett indítva az eljárás arra nézve, hogy az érdekelt szomszédos államok, a mi törvényeinknek megfelelő tilalmak rendszeresítésével, a halászatot a szükséges védelembe és oltalomba részesítsék; de a tárgyalások lassu menete mellett ezek teljes befejezése közel jövőben alig remélhető. Habár kétségtelen, hogy a felfüggesztés közti a magyar halászok érdeke a szomszédos államok kötelekébe tartozókkal szemben, csakis ezen intézkedéssel volt megvédhető, mégis, mert az így teremtett helyzet a törvénynek végrehajtását azzal együtt az állapotok konszolidálására akadályozza, sőt illuzóriussá teszi, a jelen alkalmat is felhasználandónak vélem arra, hogy reá mutassak eme kérdés megoldásának sürgős és elodázhatlan természetére.

Általában a törvény végrehajtása tekintetében még mindig igen sok a kívánni való. Vannak ugyan vidékek, a hol a hatóság dicséretes erélye folytán a törvény rendelkezései kellőképpen érvényesültek, ámde ezek csak kivételek, mert a legtöbb helyen ma is úgy űzik a halászatot tiltott eszközökkel és módon, csak úgy fogják a tiltott halat, mint azelőtt. Bár a törvény végrehajtása elal sorban a hatóságok feladata, tehát a jelzett mulasztások részben őket is terhelik, mégis azon nehézségnél fogva, mely egyrészt a halászatnak az ellenőrzés alóli könnyű módon való elvonhatóságában, másrészt a szükséges közegek aránytalan csekély számában rejlik, a hatóság közreműködésének súlypontját inkább a büntető határozatok igazságos, de szigorú alkalmazásában, mint az ellenőrzésben gondolom keresendőknek. Az ellenőrzés gyakorlását legkönnyebben és sikeresebben magok a tulajdonosok végezhetik, feltéve ismét, hogy érdeklődésük és jóakaratauk ez ügy iránt tovább terjed, mint ma, a midőn kevés kivétellel, a legtöbbnél a bérbeadással az érdeklődés is véget ér.

E tekintetben is fontos szerep vár a halászati társulatokra, mint a melyek hivatásuknál fogva a vizeknek ok és célirányos kultúra utján leendő hasznosítására törekedve, megfelelően szervezett felügyelet nélkül alig képzelhetők. A meglevő társulatok közül a legdicséretesebb munkásságot ismét a balatoni halászati társulat fejtette ki, a melynek révén e társulat magának tekintélyt, a közönség ép úgy, mint a hatóságok részéről

elismerést és méltánylást vivott ki. Működésének eredményéről a következőket idézhetem:

A halak kíméletét biztosítandó, a társulat két és fél óra terjedő abszolút tilalmi időt léptetett a Balatonon életbe, melynek tartama alatt a halászat teljesen szünetel. E célból a halászok hajói és csónakjai a társulat által, a tilalmi idő tartamára lepecsételtetnek. A hálókat azok szabályszerűségének igazolására hasznalatba vétel előtt a társulat plombbal látja el. Társulati telekkönyvet vezetnek, a melyben nemcsak az esetleges birtokváltozások, de a bérlők, sőt ezek szerződésére vonatkozó adatok is folyton nyilvántartottnak. Ezek szerint a lefolyt 1891. év folyamán, a társulat kötelekehez tartozó 107,637 k. holdnyi vízterületen, 38 bérlő 1287 közhalasszal, 193 hajó és csónak, 47 nagyobb és 51 kisebb húzó háló, végül 2517 vég eresztőháló segítségével űzte a halászatot. A bérlők által fizetett bérösszeg, a természetbeni járandóságoktól eltekintve, 19,162 frtra rug, míg ezelőtt öt évvel 16 690 frtot tett ki. A kifogott halak mennyiségére nézve gyűjtött statisztikai adatok összeredményül 3756 q. adnak, de a mely adat a valóságnak azért is mögötte marad, mert a helyi fogyasztás kipuhulására a balatonmenti községekben szétküldött kérdőívek közül, csakis a fele érkezett vissza.

A társulat tagjai, tisztikara és a hatósági közegek által gyakorolt szigorú ellenőrzés következtében 29 főjelentés, illetőleg bírságolás történt halászati kihágások miatt, a mínek következtében 104 egyen 1063 frtra terjedő bírsággal lett sújtva. Az ellenőrzést még hatályosabbá teendő, a társulat a legközelebbi tilalmi időszak tartamára 40 partőrnek felállítását vette czélba. A halszaporodást előmozdítandó, a halak ivására alkalmas helyeket a társulat berbe venni szándékozik, hogy azokon állandó tilalmat léptethessen életbe. A Kis-Balatont máris megszerzte, a többiekre pedig tárgyalásokat indított. Végül nagyobb mennyiségű, kellőleg megerősödött pontyivadéknak szabadon bocsátását is elhatározta, a melyeket tagjaitól kíván beszerezni, erre nézve előre megállapított árt.

A velencei tavi halászati társulat nagy mértékben küzd még mindig a kezdet nehézségeivel, miert működése számbavehető módon alig is nyilvánul. Nagy baj, hogy a tagok jó részének érdeklődése vajmi csekély, a mi az ügy iránt melegebben érdeklődők tevékenységét is lankasztja; ezekkel szemben alig lesz elkerülhető, hogy a hatóság szerezzon érvényt a társulat jogainak.

Társulatok alakítására nézve folyamatban levő hatósági eljárások közül, a lefolyt évben kettő lett befejezve. Az egyik Pozsonyvármegyében, a Barina-patakon, a másik Baranyában, a Kopácsi-tó néven ismert területen. Mindkettőnél oly magántermészetű okok merültek fel, a melyek a szétdarabolt halászati területek egyesítését és megfelelő hasznosítását társulat alakulása nélkül is lehetségesé tették és mivel az érdekelteknek e tekintetben nyilvánított óhaja mellett a halászat igényei is kielégíthetők voltak: a halászati jognak mindkét esetben szabad kézből való bérbeadását javasoltam.

Halászati társulatokról szólva, nem vélem feleslegesnek, azoknak a halászat reorganizációjára nézve birt nagy jelentőségét ez alkalommal is különösen hangsúlyozni. A külföldön elért legzebb eredmények főleg ily intézménynek köszönhetők. Csak akkor lehet igazán sikert remélnünk, ha egy halaszvíz sem nélküli többé azon érdekképviselőt, mely a helyesen szervezett társulatok által a halászati ügyekre nézve biztosítva van. Ezen okból szükséges a társulatoknak mielőbb leendő szervezése. De mert a tapasztalás ezekre nézve is megmutatta, hogy csak akkor lehetnek üdvös hatásuk, ha élükön az ügy iránt melegen érdeklődő értelmes, tevékeny és kellő mozgékony-sággal bíró egyének állanak, a kik a társulat

tagjaiban a folytonos érdeklődést ébren tartani és ez által a társulat tevékenységét és tekintélyét megalapítani képesek: a helyi viszonyoknak ebből a szempontból való ismerete oly fontos előfeltétel, mely a központból történő kezdeményezést igen nagy mértékben megnehezíti. Ez akadályt a gazdasági egyesületek és közgazdasági előadóknek akcióba vonása által vélném elbárhathatóknak. Bennök a földművelésügyi minisztérium oly faktorokat bír, a melyek főleg helyi érdekek kultiválására lévén különben is hivatva, ez ügyben is mint kezdeményezők szerepelhetnének. Őket közvetlenül támogatni, az ügyeket szakszerűen előkészíteni és így az érdekeltség döntésére megérteni, a halászati felügyelőnek volna hivatása. Ha a társulatok ily módon megalakultak, azoknak életet és tetterőt a földművelési minisztérium kölcsönözhetne az által, hogy velök érintkezve, működésüket anyagi erővel pénzzel, tenyészanyaggal és egyéb adományokkal előmozdítani törekszik.

Ily szervezet mellett bizton sikerülni fog a ma létező közönyt megtörni és a nagy közönség érdeklődését fölkelteni; ezzel együtt nem lesz nehéz a szükséges anyagi áldozatokat is előteremteni, annál is inkább, mert a halászat ma is ezrek megélhetési forrását képezi, s így közgazdaságilag is indokolt, hogy államilag istápoltsásk.

Halaszgazdaságok létesítésére irányuló mozgalmak ismertetését főbb vonásokban következőkben adhatom:

Munkálatok folyamatban voltak és csekély rész kivételével befejeztettek Tatán, a gróf Esterházy fele uradalom részére tervezett 114 holdnyi kiterjedésű tógazdaságban. Az újonnan létesített tavak által az uradalomban régi idő óta üzött tógazdaság rendszeresebb alapokra fektetik, a mennyiben az anyagnak megfelelő előkészítésével lehetségessé válik, a nagy tavakat jövőben éventént kihalászni. Holott az most 4—7 évi időszakban történt csak. Közbevetőleg felemlítésem, hogy a 438 holdnyi Öregtóból ez idén 1196 q hal került piacra.

Rendszeres hízalás folyt Iszka-Szt.-Györgyön, Kerpelen Imre tulajdonát képező tavakban, melyekből 628 q hal került eladásra. Az eredmény aranylag igen szerény, mert a tavak előzetesen nem feküdtek szárazon és mert a hízalásra használt anyag sem volt megfelelő.

Ezen bajon a gödöllői m. kir. koronauradalomban tervezett tógazdaság lesz hivatva segíteni, mint a mely nemcsak minta akar lenni, hanem azon gyakorlati irányt is szolgálja, hogy egyrésztől az ott mar létező két malomtónak az eddiginel jobb hasznosítását biztosítsa, másrésztől pedig, hogy csupán hízalásai foglalkozó telepek számára megfelelő anyagot termeljen. Az egész gazdaság 26 kat. hold kiterjedésű és két ives forgóra van alapítva. Mivel a jelzett áru tekintetében maris meglehetősen a kereslet, nemcsak a tulajdonos uradalomra, de a halászat ügyére nézve is nagy jelentősége van e telepnek. A kivitel a jövő évre halasztatott pénzügyi okok miatt.

Borsán Kolozsvármegyében, br. Bánffy Ernő birtokán egy keskeny völgynek hasznosítására 8 holdnyi területre tervezett kisebb tógazdaság. A nagy eses miatt összesen 6 tó lett tervezve; a kiviteli munkálatok tavasz folyamán lesznek végrehajtva.

Ada város közönsége részére, a város alatt elvonuló ugynevezett Budza-barában, 42 holdnyi területen terveztünk tógazdaságot és pedig hízalásra alapított üzemmél. Azon okból ugyanis, hogy a negy tóból álló gazdaság táplálása a Tiszából, ennek oly magasságu vizei által történik, a minők az eddigi vizálási adatok szerint nem minden évben allanak rendelkezésre, a rendszeres tenyésztés alapfeltétele teljesen hiányzik.

A szükséges beruházások 2900 frittal költségteltettek; a kivitel akkorra halasztatott, mire a vízhasználatához a vagyoni jogi szempontból igényelt törvényszerű engedély megadva lesz.

Pisztrángra, mint főhalra alapított gazdaság tervezett a következő helyeken:

Kassán, a város tulajdonát képező Csermely-

patak benépesítésére alakult társulat részére. A patak és a vele egybefolyó mellékágak mintegy 26 km. hosszú vízhalózatot alkotnak és pisztráng tenyésztésére kiválóan alkalmasak. A társulat, támogatva a tulajdonos város és a kormány által, még a mult évben fölállította az általunk tervezett költőtelepet, melyben ez idő szerint 18.000 drb ikra áll költés alatt. Az eddigi tapasztalatok szerint a költés eredménye kedvező, s mivel a patakok bővelkednek táplálékban, a mellett a társulat gondoskodott mesterséges buvóhelyek készítésével a pisztrángok megélhetésének egyéb feltételeiről is, bizonyos, hogy működésüket siker koronázza.

Gróf Haller János részére Hévízen Nagy-Küküllővármegyében, hasonló gazdaság létesítése van czélba véve, a bükkerdei patak hasznosítására. Szintén egy kisebb, de a czélnak mindenben megfelelő költőház felállítása tervezetik, hogy az ebben kiköltött ivadék szolgáljon a patak benépesítésére. A kivitel szintén a jövő évre maradt, a tulajdonos gróf kívánságához képest.

Uj-Hodászban Vas megyében, Rupprecht Tassiló birtokán, az új-hodászi hegyi jellegű patak benépesítésére ugyancsak egy kisebb költőtelep létesített. Egyelőre csak 10.000 drb embryo kiköltésére lett az egész berendezve, a mennyiben ez ma a szükségletet teljesen kielégíti. A kedvező körülmények folytán a telep költségei igen jelentéktelenek, mintegy 20 firta ruagnak. Értesülesem szerint később halasztott rendelés miatt a tulajdonos ikrát nem kaphatván, a telep működését nem kezdte meg.

Végül felemlitem a Besztercebánya, Zsarnóca és Iptóújvári erdőhivatalok kezelése alatt álló állami erdőségeket, névszerint Hédel, F. Hámor, Maluzsina, Fekete-Vág és Teplicska községek határában felállítani tervezett költőtelepeket, a melyeknek czélját az ottani hegyi patakoknak pisztrángokból leendő benépesítése képezi.

E házikók fából, mohából és földből lesznek építve, felszerelve szűrőkészülékkel, kaliforniai költőedényekkel és a többi szükséges apróbb eszközökkel. Egynek-egynek költsége, nem számítva a nyers anyag értékét, teljes felszereléssel együtt 80—110 firt között váltakozik, mi mellett ikrabefogadó képességük 25—60.000 drbra terjed. A kivitel a jövő nyár folyamán fog megtörténni.

Mivel a kincstári erdőségekben megvan a kellő védelem és mivel a szükséges szakismerettel is rendelkeznek a kezelésre hivatott erdőtiszték, alig szenvedhet kétséget, hogy az eredmények is kedvezők lesznek: mivel pedig elvileg ettől van függővé téve a kísérletek folytatása: alapos a remény, hogy a kincstár példát fog nyújtani arra nézve, mint kell a vizeket rendszeresen hasznosítani és ezzel együtt az erdőségek mellékhasználatát helyesen rendezni.

Előadások és gyakorlatok halászok és haltenyésztők részére.

Nyugati szomszédjainknál már régen meggyőződtek arról, hogy a nép köreiben a halászat ügyet leginkább megfelelő oktatással lehet népszerűsíteni és ebből folyólag egy a kormányok, mint egyes társulatok váltvetetten törekcsenek ez uton, t. i. megfelelő kurzusok szervezésével az ügy iránt érdeklődést kelteni.

Szászországban, a tharandi erdészeti akadémiában, az ottani halászati egyesület kezdeményezésére Nitsche tanár tíz év óta tart rendszeres előadásokat és ad gyakorlati utmutatásokat a mesterséges haltenyésztés köreiből, mely kurzusai a legjobb hírnévnek örvendenek s ugyanynyira látogatottak, hogy azok révén több száz egyén vált a halászat ügyének buzgó apostolává.

A badeni kormány legutóbb Freiburgban szervezett ily tanfolyamot, melynek hallgatói a halak élettanán kívül az ikrek megtermékenyítése, a halivadékok fejlődése, a költőedények, a tógazdaság elemei ezek üzeme, a halapadás okai és a rákenyésztes és ezekkel egybefüggő kérdések tekintetében nyernek elméleti oktatást, kiváló gondot helyezve egyszersmind arra is, hogy az

illetők a szükséges kezelést is gyakorlatilag eljáritthassák.

A hohenneimi gazdasági akadémia tanrendjében is találunk a racionális haltenyésztésre vonatkozó előadásokat felveve, a melyeknek gyakorlati hasznáról igen elismerőleg nyilatkozott a szászországi halászati egyesület legutóbbi közgyűlése.

A német halászati egyesület tengeri osztálya az elmúlt tél folyamán Blankenesében halászok számára tartatott előadásokat, a melyekben nautikai és természetrajzi szakismereteken kívül főleg balesetekben nyújtandó segélyadásra oktatták a hallgatókat.

Végre Svájcban is találunk efféle intézkedéseket, a mennyiben az ottani kormány, a halászat felügyeletével megbízott örök részére nyitott ily tanfolyamot, megfelelő elméleti oktatás alapján képesítve őket ebbeli hivatásukra.

Németországban gyűjtött tapasztalatok szerint, az eddigi törekvések bármily örvendetesek is egyébként, az elért eredmények a létező szükségességet mindig nem elégítik ki, mely okból a közvélemény e teren is sürgeti az akciót. Vajha a jó példából reánk is ragadna valami.

Dynamittal való halászat.

A halfogásnak egyik legveszélyesebb eszköze a dinamit. Veszélyes, mert rendszerint jóval kevesebb fogásra érett halat öl meg, mint éppen apró halat és a halak táplálására szolgáló bogárságot. Eme pusztító hatása magyarázza meg azt, miért minősítik a halászatról szóló törvények kivétel nélkül a legsúlyosabb beszámítás alá kihágásnak a dinamit használatát. Bar a köznép igen jól ismeri a dinamit pusztító voltát, valamint az azzal járó szigorú büntetéseket, mégis a dinamizáló orvhalászok száma inkább növekszik, mint apad. Kiváltképpen a felvideken gyakorolják a mesterséget, a hol a dinamit bányákban, kőfejtőkben több oldalulag használatván, könnyebben szerezhető meg az orvhalászok által is, mint a síkvidéken.

A dinamit patron felrobbanása puszkalövéshez hasonló durranással jár s éber felügyelet mellett nem ritkán ez is arulója lehet az azt használó orvhalásznak. Továbbá a víz által, annak felszínén élettelenül tovasodott halakon mutatkozó jelekből is lehet a dinamit-explozióra következtetni. E jeleket azért jó ismerni, mert a felelősségre vont orvhalászok redszerint vízfertőzéssel szokták tettüket menteni, miután ennél is tömegesen pusztulnak a halak, továbbá pedig, mert állításuk ellenkezőjét nehéz bizonyítani ott, hol az illető víz mellett ipari vállalatok tényleg vannak.

E jelek mint azt Francia- és Angolországban külön e czélra kiküldött bizottságok egybehangzó jelentése nyoman a belga központi halászati védőegyesület „Pêche et Pisciculture” című közlönye írja, a következők: 1. A dynamittal megölt halak uszóhólyagja rendszerint szét van repedve, vagy legalább nagy mértékben kitágulva. 2. Igen sok halnál a gerincoszlop több helyen is szétszakadt. 3. Az ily halak bőre és husa vértelen, e miatt feltűnően fehér, ellenben a szív körül mindig erős vértörölődások mutatkoznak. Ily jelek esetén bizonyosak lehetünk abban, hogy a megölt halak nem mergezés, hanem robbanás folytán pusztultak el.

A halak pusztulása a Volgában. A Volga folyót, mely elöb 20 millió rubelt szolgáltatott halakból, a kifejldött nafta és petroleumközlekedés folytán fertőzött víz miatt, teljes halszegénység fenyegeti. Az orosz kormány, mint hírlik a folyó tisztántartása iránt intézkedni óhajt, mert mint kimutatták 1887—1889. évben a Volga mentén elszállított 250 millió pud nafta és petroleumból 3%o vagyis 7 millió pud csurgott ki a vízbe, hibás kezelés folytán.

A kassai Palánkai (Muzab-szállításra és pedig: Kasmáza zab. Kasmáza zab.

Részletes és a hadtestban lévő és e 26-áról kelt s

Az utóbbi társban 8 kraj Kassa, 1

Szame

Klein

Kertek, éttermek, kohók, sörfőzdék, stb. kivilágítására. Bronzozott tárgyak, anyaggal s csonttel vagy a pénz Árjegyzék

LOUIS RUNGE

Csász. kir. szabad

ágy

mely felülul mind nem szükségeltetik téshez. — Ezen e n. é. közönségnek e hetők a városligeti hol mérték szerinti Kórházak szállodatu nagyobb megrendésülnek.

VIG PA

SZIVAT

Ujdons

inoxida

roz

W. G.

4261. szám.

Értesítvény.

A kassai cs. és kir. 6. hadtest-hadbizottság Kassa és Várpalánkai (Munkács melletti) élelmezési raktár részére, rozs- és zab-szállításra f. évi augusztus hó 22-ére Kassán árverést hirdet, és pedig: Kassának 2350 métermázsa rozs és 5000 métermázsa zab. Munkácsnak 2070 métermázsa rozs és 84 métermázsa zab.

Részletesebb feltételek a kifüggesztett vétel-értesítvényből és a hadtest-bizottság kassai és munkácsi élelmezési raktárainban lévő és ezen vételre előkészült 4261. számú 1892. július 26-áról kelt szokványfüzetből megtudható.

Az utóbb említett szokványfüzet az említett élelmezési raktárban 8 krajczárért kapható.

Kassa, 1892. július 26-án.

Cs. és kir. élelmezési raktár.

Vetőmagnak!

Szamosháti káposztarepce

kitűnő minőségben, olcsó árban kapható

Klein Vilmos magkereskedésében Szatmáron.

Fény! Runge öntermelő gáz lámpái vakító fényű lángot szolgáltatnak. Minden lámpa önmaga termeli a szükséges gázt; s bármely pillanatban tetszés szerinti ponton függeszthető fel. Lámpávevő nincs! Belső részei sem csövek sem semmi más készülék. Egy láng felülmúlja négy nagy petróleum-lámpának fényét.

Különösen ajánlható:

Kertek, éttermek, utcák, építkezések, gyárak, kohók, sörfőzdek, vágóhidak, sütődék, vasutak, stb. kivilágítására. — Lámpák 3 fttól feljebb. Bronzozott próbálampák, a szükséges fejtőanyaggal s csomagolással együtt 4 frt, utánvét-tel vagy a pénz előleges beküldése mellett. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

LOUIS RUNGE, Berlin, Landsbergerstr. 9.

Ágybetéteim,

mely felülmúl minden eddigi gyártmányt, semmi más nem szükségeltetik az ágyhoz, mint lepedő a betérléshez. — Ezen czélszerű találmányomat ajánlom a n. é. közönségnek előforduló szükségletét; megtekintethető a városligeti iparcarnokban és gyári telepeken, hol mérték szerinti megrendelések is elfogadtnak. Kórházak szállodatulajdonosok és másnemű intézetek nagyobb megrendelésnél árkedvezményben részesülnek. Tisztelettel

VIG PÁL Budapest, Rózsa-utca 52.

SZIVATTYÚK

minden neme házi és nyilvános czélokra a mezőgazdaság, építkezés és iparnál.

Ujdonság! a BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint, inoxydált szivattyúk rozsdá ellen védve.

W. GARVENS Wien, I., Wallfischgasse 14. sz.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Embermérlegek, mérlegek házi használatra mérlegek, Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártásra.

Wien, I., Hauptstrasse 17. Tejgazd.-segédanyag készítő

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas-salak, egeresi trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vettetni. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája.

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 9. sz.

a hová a levelek és megrendelések intézendők.

Szöleink

ujjalakítása.

Irta: Baross Károly.

Ára: 1 frt.

Kapható a kiadóhivatalban

A jelenkor legegyszerűbb és legolcsóbb

VIZ-SZIVATTYUGÉPE

20,000 liter vízszállítás óránként. Üzemköltség 25-75 kr. naponként. Tüzelés olyan, mint bármely közönséges szobakályhánál.

Heinrich Cellerin
BÉCS, V., Mollardgasse 31.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Blumenkranz Adolf

építő- és géplakatos.

BÉCS, II., Rembrandtstrasse 4.

Mindennemű

távirat- és telefon-berendezésekre

továbbá

biztosító zárral ellátott lakatokat, valamint

valódi acél vasalókat. Angol árnyékszék-berendezéseket. Fentieknek pontos, valamint más szakmába vágó munkák kiszolgálására ajánlja magát.

Sajtkészítők számára.

A bécsi cs. kir. gazdasági vegyészeti kísérleti állomás ellenőrzése alatt készítünk: Sajt- (kenyér alakú) esszenciát szabályszerűen erősen hatályos, tiszta kivonattal, különösen keresett.

Sajt-kenyér alakú poralakban (tiszta természetes sajt-kenyér).

Továbbá szállítunk általunk előállítva:

Sajtszint, bécsi tiszta és különösen szindus.

Vajszint, bécsi extrafinom, erősen színező tisztázott.

Sajtkendőt erős tartós szövetből előállítva bogszegélyvel svájci módra, többféle nagyságban.

Sajt-abroncsot puha- és keményfából, különféle nagyságban.

Sajtmérő (Käseschneifen) jávorfából két divatosalakban.

Mérőhengert sajtkenyér mérésre skálával.

Hömérőt 2 fajtában.

Hólyagpapírt, vékonyat, vaj- és sajtsomagolóshoz.

Staniolt, ólomment sajtcsomagolóshoz.

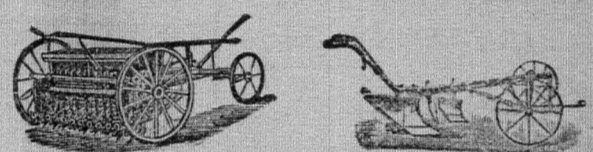
Árjegyzékek rendelkezésre állanak.

Wien,

Eifler & Co.,

III., Hauptstrasse 17.

Tejgazd.-segédanyag készítő

UMRATH és TÁRSA

Budapest, váci-körút 60. szám,

ajánlják általánosan kitűnőknek elismert egyetemesekéiket, továbbá

2- és 3-vasú ekéiket, boronáikat, hengereiket,

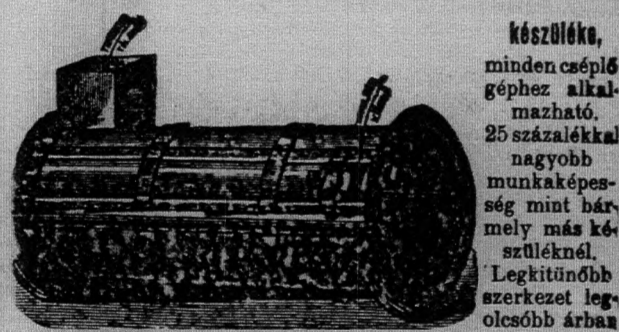
és különösen

sorvetőgépeiket, minden versenyt kizárva, olcsó árak mellett.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

GRAEPEL HUGÓ

szabadalm. lóhere-tokaszoló

Készüléke, minden cséplő géphez alkalmazható. 25 százalékkal nagyobb munkaképesség mint bármely más készülék. Legkötőbb szerkezet legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál, Budapesten,

V. Kútsó vározi ut 46. sz. a. volt Brogle-féle gyár.

Magyar kir. államvasutak.

62331/C V. szám.

(A dunántúli h. é. vasutak «Lenti» megállóhelyének rendes jegykiadó állomássá való berendezése).

A dunántúli helyi érdekű vasutak Csömödér és Rédiás állomásai között fekvő «Lenti» nevű megállóhely f. évi augusztus hó 1-jével, mint rendes jegykiadó-állomás működik s ezen állomással való forgalomban a Rédiás állomásra érvényes menetdíjak szedtetnek.

Budapest, 1892. július 26-án.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik)

I. Hirdetmény

az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és a m. kir. honvédsapatok élelemszükségeinek közös biztosítása iránt.

A tárgyalás tartatik

mely napon mely állomáson és hivatalban	mely állomás száma	a jelenleg ahhoz tartozó helységeket	mely csapat számára	mely időtartamra	akövetkező katonai élelemszükségekre nevezve		bánapénz
					naponként	adagonként	
1892. szeptember hó 5-én	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtti 9 órakor	Eperjes	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. január 1-től	771	14	168 800 50
		Ig'ó	m. kir. honvédség		200	6	77 281 31
1892. szeptember hó 9-én	Várpálánknál Munkács mellett a cs. és kir. élelmezési raktárnál dé. e. 9 órakor	Besztercebánya	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. december 31-ig	500	8	972 600 250
		Eger	m. kir. honvédség		200	6	77 305 26
1892. szeptember hó 5-én	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtti 9 órakor	Miskolcz	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. január 1-től	340	5	96 500 20
		Miskolcz	m. kir. honvédség		200	8	92 230 30
1892. szeptember hó 9-én	Várpálánknál Munkács mellett a cs. és kir. élelmezési raktárnál dé. e. 9 órakor	Marmaros-Sziget	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. december 31-ig	1059	23	276 1200 100
		Szatmár	m. kir. honvédség		200	6	77 282 24
1892. szeptember hó 5-én	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtti 9 órakor	Ungvár	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. január 1-től	1693	62	447 7512 1700 3000
		Nyiregyháza	m. kir. honvédség		200	8	92 284 34
1892. szeptember hó 9-én	Várpálánknál Munkács mellett a cs. és kir. élelmezési raktárnál dé. e. 9 órakor	Ungvár	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. december 31-ig	320	6	72 300 25
		Nyiregyháza	m. kir. honvédség		200	6	77 277 23
1892. szeptember hó 5-én	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtti 9 órakor	Miskolcz	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. január 1-től	352	7	84 300 25
		Miskolcz	m. kir. honvédség		200	18	232 311 72
1892. szeptember hó 9-én	Várpálánknál Munkács mellett a cs. és kir. élelmezési raktárnál dé. e. 9 órakor	Ungvár	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. december 31-ig	36	—	432 — 150
		Nyiregyháza	m. kir. honvédség		6	—	77 — 26
1892. szeptember hó 5-én	Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtti 9 órakor	Miskolcz	a cs. és kir. közös hadsereg	1893. január 1-től	990	68	903 14480 900 4500
		Miskolcz	m. kir. honvédség		100	—	123 —

Ha a kenyér az 5 napi időszakra való kiszolgáltatás mellett, nyári hónapokban, a túszaradás következtében élvezhetőségéből veszíthetne, akkor a honvédkerületi parancsnokság által, a kiszolgáltatási időszak rövidebbre is szabható. Oly ajánlatok, melyek a kincstárnak, a terményszükségeinek biztosítására vonatkozó, szállítási feltételek fűzetének XIV. pont végbekezdése alatt fentartott azon jogát kizárják, hogy eme ajánlatokat, az egyik vagy másik cikkre nézve — akár az egész tárgyalási időszakra, akár rövidebb időtartamra — a többi cikkre visszautasítása mellett, szabad választása szerint elfogadhassa és helybenhagyhassa, csak kiválólag kedvező viszonyok között vétetnek tekintetbe.

Azon vállalkozó, ki valamely közös állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, ajánlatával még akkor is, ha abban határozottan nem volna kitéve, hogy a közös hadsereg és a honvédség közös biztosítását megjelölt napokon kizárólagosan irásbeli ajánlatok útján, nyilvános tárgyalás fog tartatni. — A tárgyalás helye, a szállítási időszak, a melyre az irántatni fog, az állomás, valamint a szükséglet mennyisége a táblázatban van előírtatva.

Minden ajánlattevő, — a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jöbeteinek bizonyult, vagy a tárgyaló-bizottság előtt vállalatképesnek és megbízhatónak ismert vállalkozók kivételével, — üzleti képességét és erre vagyonek elégséges voltát, — a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi listástromba bejegyzett cégje nem volna, az illetékes gazdasági egyület által kiállított bizonyítványával tartozik igazolni.

Bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számított két hónál korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek. A bizonyítványokban igazolandó vállalat-képesség iránya és terjedelme a fentebbi táblázatban van pontosan megjelölve.

Az alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak, — lepecsételt boríték alatt, s az előírt bánapénzsekkel együtt, az illető állomás szükségletének tárgyalására kitűzött napon legkésőbb délelőtti 9 óráig, — kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök, későbbben érkező vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe. — Oly állomásokra szóló ajánlatok, hol a biztosítás a közös hadsereg és a m. kir. honvédség csapatai részére együttesen történik, a vállalkozók részéről két példányban küldendőek be, melyek közül a bélyeg nélkül készített példány mint a bélyeggel ellátottnak másolata szolgálandó.

Ha valamely ajánlatban, a számokkal és szóval kitért ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betűvel írt ár fog helyesnek tekintetni. Rövidebb mint 14 napi kötelezettség nem jön tekintetbe. A kötelezettségben maradás hatálya a biztosítási tárgyalást követő naptól fogva számítatik.

A részletesebb feltételek a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükségletére nézve Kassán 1892. évi augusztus 1-én és a m. kir. honvédsapatok szükségletére nézve Kassán 1892. évi augusztus 1-én két-két összhangzó példányban külön előkészített, a szállítási feltételeket tartalmazó fűzetben foglaltatnak, mely fűzetek a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál Kassán és Vár-Palánknál (Munkács mellett), a honvédségre vonatkozólag pedig a 9., 10., 12., 16. honvéd gyalogezrednél és 5. huszárezrednél Miskolczon, Szatmárnál, Besztercebányán és Kassán, továbbá a honvéd zászlóaljknál: Ig'ón, Eperjesen, Egerben, Ungváron és M.-Szigetben naponta délelőtti 8 óráig 12-ig betekinthetők.

Községek bánapénz, vagy óvadék letételétől feltétlenül fel vannak mentve s ezek, valamint a mezőgazdasági egyesületek és a termelők, a katonai élelmi szükségleteknek ezennél kihirdetett szállítási különösen figyelmeztetnek. Az átvonuló csapatok élelmi szükségleteinek fedezésére ezúttal ajánlatok a közös hadsereg részére kiállított feltételek IV-k pontja értelmében teendő. A beszállításoknak a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történni.

Az élelemszükségeknek az állomáshoz tartozó helységekre való elfuvarozására nézve, a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükségletei iránt előkészített feltételi fűzet XVII. pontja értelmében, a honvédsapatok szükségletének a laktanyákba való elfuvarozására nézve pedig az utóbbiak számára előkészített feltételi fűzet IX. pontja szerint külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a kövelet szállítási árban már befoglalatik.

zós hadsereg és a honvédség, hanem röviden csak az, hogy N. állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, tekintet nélkül arra, hogy ajánlata a közös hadsereg részéről elfogadott vagy visszautasított, a honvédség irányában mindaddig kötelezettségben marad, míg a honvéd hatóság elfogadó vagy elutasító értesítését kezzehez nem kapja.

A kenyér és zab szállítására nézve vállalatnyertes ajánlattevő ezen biztosítási időszaktól kezdőleg köteles valamely közös állomásokon a kenyérlisztból és zúból a három havi rendes szükségletnek megfelelő tartalék készletet zsakolt állapotban vagy pedig garnadában (a la rinfusa) raktárolva, — de az esetleges elszállításához megkivántató, számu zsakkokkal együtt — készletben fenntartani. — Ezen felemelt tartalékkészlet egyrésze a kerületi parancsnokság kivétel engedélye mellett, kenyérnek való

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor a bérletnyertes részestül előnyben. Az ajánlkozók a hadsereg, illetőleg honvéd-igazgatásnak ajánlatuk elfogadására iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvénycikk 314. és 315. §-ában valamely ajánlat elfogadására iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidőnek betartásáról. Az előírt bérletfeltételi fűzetet bárki a cs. és kir. élelmezési raktárnál Kassán vagy Várpálánknál Munkács mellett 32 kr. megtérítése mellett megrendelheti, a honvédségi szállítási feltételi fűzet azonban a honvédkerületi gyalogezred-továbbá zászlóalj- és huszárezred-parancsnokságoknál 7 kr-ért megkapható.

A zabra való ajánlatok 3360 grammnyi adatok szerint teendőek, megjegyezvén, hogy elvileg csak fehér zabot szabad szállítani. A zab szállítása azonban a fenti táblázatban kitért mértékek szerint eszközölendő. Összetes ajánlatok kenyér és zabra csak oly állomásokon fogadhatók el, a hol nem több mint 10 lóra való napi zabszükséglet van. Ezen megengedhető összes ajánlatok is csupán egyes állomások és körletülkhöz tartozó helységekre nézve tehetők meg s csak is akkor vétetnek tekintetbe, ha összességükben kedvezőbbek az egyes ajánlatoknál.

Oly összeszetes ajánlatok, melyek több állomásra vonatkoznak, feltétlenül még pedig már a biztosító bizottság által fogant visszautasítottat. Kelt Kassán, 1892. augusztus 1-én. A közös biztosító bizottságtól.

MEGJEGYZÉS.

A cs. és kir. közös hadsereg részére.

A vállalkozók kötelesek azon élelmezési többletet, mely a szabadságotlalt és tartalékosoknak feyvergyakorlatra való behívása által válik szükségessé, a szerződésszerű árban szállítani.

Hasonló kötelezettség terheli azon állomások bérletnyertesét, melyeken a szerződés tartama alatt, oszlály- vagy ezredösszpontosítás, vagy lovassági dandárgyakorlatok, vagy egyes feyvergyakorlatok, dandár dandár ellen vagy gyakorlatok a hadosztályban történnek, a bérlet kötelesek az ez által felmerülő szükséglettöbbletet mindenkor a tényleges szerződési árban kiszolgáltatni.

A szállítónak kivételesen megengedhető, hogy élelmi cikkeket a szükségleti helyre más állomásról is szállítson, de csak azon esetben, ha magát előre kötelezi, hogy a szerződés tartama alatt — a közlekedési zavarok és egyéb okokból esetleg származó költségtöbbletet megtéríti.

Mi értendő a legtávolabbi mellékállomás területe alatt, az a szállítási feltételek fűzetében határozottan ki van mondva. A szállítónak az is megengedhető, hogy a tartalékkészletet nem a szükségleti, hanem más helyen raktároltassa, de csak akkor, ha magát kötelezi, hogy szükség esetén ezt a szükségleti helyen fogja rendelkezésre bocsátani.

Különösen figyelmeztetik a feltételek fűzete VII. és VIII. pontjának változásaira.

A kenyér és zabra vonatkozó ajánlatokban az árak valyagosan tüntetendők ki, vagyis a három havi és az egy havi tartalékkészlet fenntartásának kötelezettsége mellett.

A cs. és kir. élelmezési raktáraktól az ajánlatokra vonatkozó az ajánlattevőknek kiadott értesítések az ajánlatnak csakis a cs. és kir. hadsereget illető részére vonatkozik, míg ellenben a magy. kir. honvédséget illető részéről a honvéd kerületi parancsnokságtól értesítetnek.

A m. kir. honvédsapatok részére.

A szállító a terménycikkeket rendszerint a következő időszakokban köteles kiszolgáltatni: a kenyéret és zabot minden hó elsejétől kezdődőleg előlegesen öt napra illetőleg a hó 26-ától végéig terjedő időre; a zab különben, ha egyes állomásokon a helyi viszonyok, valamint a honvédsapatok érdekei megengedik, öt nap helyett tíz esetleg tizenöt napra is kiszolgáltatható, de ez által a kincstárra semmi kiadási többlet nem háromolhat. A tisztai tulajdon lovak számára illetékes lótap felhívóként vagy az egész hóra is előre felvehető.

gabonában is fentartható, ha annak megőrlése szükség esetében 8-10 nap alatt biztosan eszközölhető. — Ha ezen felemelt tartalékkészlet a szerződés tartamának utolsó hónapjaiban nem vétetnének azon időpontig igénybe, mely időponttól a tartalékkészletből való kiszolgáltatása — a tényleges fogyasztás nagyságához képest, már azért megkezdhető lett volna, hogy az említett készletek a szerződés lejártá előtt teljesen felhasználhatassanak, akkor a szállító a kérdéses tartalékkészleteket fokozatosan a csapatok folyó szükségleteinek fedezésére fordíthatja.

A szállítónak a három havi tartalékkészlet igénybevétele esetében a szállítási feltételek fűzetének VII. pontja szerint (esetleg az átvétel időpontjához képest) esedékes lértési összeghez, feljavítások kivételével 10% engedélyeztetik, ha a vállalatnyertes részéről metalamás különleges ár nem követelett.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor a bérletnyertes részestül előnyben.

Az ajánlkozók a hadsereg, illetőleg honvéd-igazgatásnak ajánlatuk elfogadására iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvénycikk 314. és 315. §-ában valamely ajánlat elfogadására iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidőnek betartásáról. Az előírt bérletfeltételi fűzetet bárki a cs. és kir. élelmezési raktárnál Kassán vagy Várpálánknál Munkács mellett 32 kr. megtérítése mellett megrendelheti, a honvédségi szállítási feltételi fűzet azonban a honvédkerületi gyalogezred-továbbá zászlóalj- és huszárezred-parancsnokságoknál 7 kr-ért megkapható.

A zabra való ajánlatok 3360 grammnyi adatok szerint teendőek, megjegyezvén, hogy elvileg csak fehér zabot szabad szállítani. A zab szállítása azonban a fenti táblázatban kitért mértékek szerint eszközölendő. Összetes ajánlatok kenyér és zabra csak oly állomásokon fogadhatók el, a hol nem több mint 10 lóra való napi zabszükséglet van. Ezen megengedhető összes ajánlatok is csupán egyes állomások és körletülkhöz tartozó helységekre nézve tehetők meg s csak is akkor vétetnek tekintetbe, ha összességükben kedvezőbbek az egyes ajánlatoknál.

Oly összeszetes ajánlatok, melyek több állomásra vonatkoznak, feltétlenül még pedig már a biztosító bizottság által fogant visszautasítottat. Kelt Kassán, 1892. augusztus 1-én. A közös biztosító bizottságtól.

Ajánlati minta.

En (50 kros bélyeg) alulirt az 1892. évi augusztus hó 1-én 4062. szám alatt kelt hirdetmény alapján kötelezem magamat, hogy az N. állomásra nézve az ahhoz tartozó helységekkel.

a kenyérnek 840 grammos adagját } három havi tartalékkészlet . . . kr., szóval . . .
 a zabnak 3360 grammos adagját } fenntartása mellett . . .
 a kenyérnek 840 grammos adagját } egy havi tartalékkészlet . . .
 a zabnak 3360 grammos adagját } fenntartása mellett . . .

1892. évi-től 1893. évi hó végéig terjedő időtartamra szállítom, továbbá az átvonuló élelmezést is a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok részére a feltételi fűzet pontja értelmében kiszolgálom és ezen ajánlatért a mellékelt (vagy az idecsatolt) elismervény szerint a pénztárnál letéteményezelt semmi más kötelezettségért nem szávatol) nevezetesen összesen frt bánapénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállítást elnyerem, hogy legkésőbbben 14 nappal az eziránt hivatalos értesítés után bánapénzemet a 10 százaléknvi óvadék erejéig kiegészítendem s ha ezt elmulasztánam, a hadsereg-illetőleg honvéd-igazgatást feljogosítom arra, hogy ezen kiegészítést a kijáró szállítási keresetemből való levonás útján eszközöltesse.

Egyébként a hirdetményben közzétett feltételeken kívül a tárgyalásra előkészített felvétel fűzetekben foglaltaknak is alávetem magamat.

Az N. nek N. ben kelt, ide mellékelt értesítése szerint a megbízhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyítványt közvetlenül az nek fog át küldetni.

N. N. (vezetéknév és keresztnév, lakhely, megye.) Kelt N. ben, 1892. évi hó-én.

Az ajánlat lepecsételendő, borítékára irandó: „Ajánlat az 1892. augusztus 1-én hirdetett és 1892. évi szept. hó 5-én vagy 9-én tartandó tárgyaláshoz.” A letéteményezett bánapénz az ajánlatban részletezendő.

Ko
Közel 4
hiány,
szer; te
Csakis f
Na
cs. és
II.
Istrán
heve
Gép
100
P

Si
Co
legjo
mellett
gyárakb
Super
F

A
bérletbe
után egész
Ugy
nált ponyv
Rej
N

A Fő
leszámitol
ben, a mi
megbizásol

KWIZDA

Korneuburgi állattáp-por

lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Közel 40 év óta a legjobb eredménnyel használtatik a legtöbb istállóban, étvágyhiány, rossz emésztés ellen, a tej javítására s a tehén bővebb tejelésére szolgáló szer; tetemesen előmozdítja az állatok természetes ellenállási képességét ragadós betegségeknek. — Ára 1 dobozzal 70 kr., 1/2 dobozzal 35 kr.

Csakis fenti védjeggyel ellátva a valódi, s kapható minden gyógyszerárban és drogueria-kereskedésben Ausztria-Magyarországon.

Naponta posta-szállítást küld a főraktáros

KWIZDA JÁN. FERENCZ

cs. és kir. osztrák és román királyi udvari szállító, kerületi gyógyszerész
II. KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

Gazdasági kötélárúk

u. m.
Istrángok, kötőfékek, kocs- és szénakötelek, hajó- és hajtó-kötelek, hevederek, tömlők, borszűrő-zsákok, sűrűsítési fonatok, finom kender. Géptisztító-kőc, kéve-kötő fonalak, dohány-zsinegek, cserkötő- és szákszinegek, czérnák, hálók, tornaeszközök stb.

legjobb hosszukenderből és legjutányosabb árban, kaphatók

POLLÁK SAMUEL-nél
SZEGED.

Arlap kívánatra bérmentve.

Singer, Zweig & Co.

Wien, IX/1., Lichtensteinstrasse 59,
(saját házában.)

Concentrált marhatrágya

egyedüli elárúsítása,

legjobb s legolcsóbb trágyaszertartalmának jótállása mellett **temesvári** és **aradi** kizárólagosan szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges trágyaszerek raktára u. m.: **Superphosphát, csontliszt stb.** magyarországi elárúsítási iroda **Budapesten,**

FASSEL FRIGYES-nél

VII., Kertész-utca 44.

Gazdáknak különös figyelmébe!

A behordási és cséplési időnyre adok vízmentes takaróponyvát kölcsönbérletbe és pedig oly jutányos feltételek mellett, hogy a saját ponnyák megvétele ezután egészen fölösleges. Előjegyzések már most elfogadhatók.

Ugyanitt új, egy- és többször használt gabonás zsákok úgyszintén új és használt ponnyák, fehér, fekete vagy sárgák, csodálatos olcsó áron kaphatók. Rejczeponnyák rézgyűrűkkel 3 frt 20 és 4 frt 50 krért

NAGEL ADOLF-nál

Budapest, Arany János-utca 10. szám.

A Fővárosi Bank-Részvénytársaság

V., Erzsébettér 1.

lezámitól váltót bankuton, személyhitel-egyletében és tárczahitel-egylete körében, a mi tagjainak korlátolt felelősségével jár, elfogad takarékbetétet, úgyszintén megbízásokat tőzsdéértékek bizományszerű eladása és vétele céljából jutányos feltételek mellett.

Az igazgatóság.

SZESZGYÁRAK

berendezését és átalakítását (reconstructio) az ehhez szükséges gépek, eszközök és felszerelések, fűlesztők, legújabb szerkezetű cefréző- és hűtő-készülékek, folytonos működő lepárló- és szeszfinomító készülékek, tartályok, szivattyúk, valamint egyéb berendezési tárgyak leggyorsabb szállítását és szakba vágó munkálatok és javítások kivételét a legolcsóbb árak mellett elvállalja

REICHEL ÉS HEISZLER

gép-, réz- és ércmű-gyára, BUDAPESTEN, IX., soroksári-utca 38-40. szám.

Különleges gépek és eszközök az összes kémiai ipar számára. Nagy raktár rézlemezekből, rézsővekből és egyéb rézárakból, csőkarimákból, gép- és kazánrészekből stb. stb. — Gyárunkban állandóan készletben tartunk egy szeszgyár berendezéséhez szükséges gépeket és készülékeket, melyek bármikor megtekinthetők. — Képes árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Legjobb órák.

Ajánlok **inga-órákat** 3 súlylyal 20 frtért. **Ébresztő-órákat** 4 forintért. Két évi jótállás.

Kizárólagosan csak valódi áru.

Vidéki megbízások gyorsan intézettek el. Javítások a vidékre elvállaltatnak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Johann Gabriel

BÉCS,

XVI., Ottakring, Grundsteingasse 42.

6302. sz.

Gazdaközönség figyelmébe!

Vízmentes takaróponnyák, kazal- és gabona-ponnyák,

gabonaszákak,

gépölaj, fedellemez,

nedvesség elszigetelő lemez

legjutányosabb árak mellett ajánl

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST

Andrássy-ut (Fonciére palota).

Hirdetmény.

A Budapesten (vár) székelő 4-ik hadtest cs. és kir. intézősége eladási ajánlatokat:

20.250 métermázsa rozs és

39.600 métermázsa búzara

a budapesti élelmezési raktárba szállítandólag, elfogad. Közlelbbi feltételek a budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktárban található katonai élelmezési cikkeknek tőzsdén kívüli vételére vonatkozó kereskedelmi szokványokat tartalmazó füzetből bárki által megtudhatók.

Az említett szokványfüzet a budapesti és pécsi élelmezési raktárokban 8 krért bárki által megvehető.

Budapest, 1892. augusztus hó 4-én.

4-ik hadtest cs. és kir. hadintézősége.

Pályázati hirdetmény.

A kistapolcsányi uradalom egy szakképzett gazdasági irnokot alkalmaz, ki a magyar és német nyelvet szó- és írásban tökéletesen bírja.

Az alkalmazott állását f. é. szeptember hó 1-jével foglalhatja el. Fizetése havi 50 frt o. é., azonkívül szabad lakás és fűtés.

Kellőleg felszerelt kérvények a kistapolcsányi uradalmi intézőséghez czimzendők.

A kistapolcsányi uradalom jószágkezelősége.

Váczi-körút 57. **HOFHERR és SCHRANTZ, BUDAPEST** Váczi-körút 57.

Allandó kiállítás.

Aczél Reyol-ekék
Kétvasú-ekék.

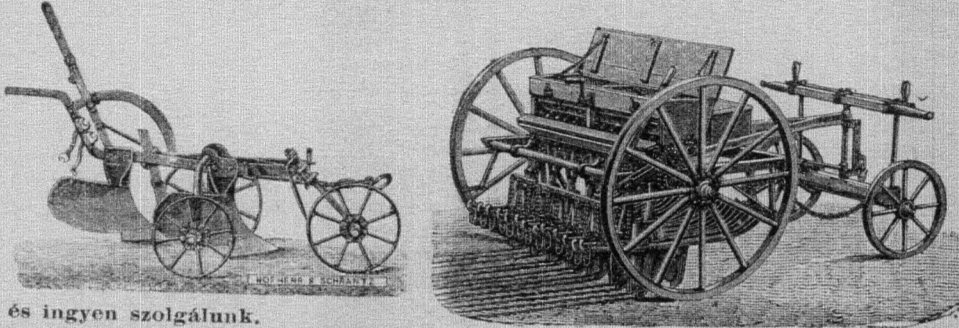
Egy- és többvasú-ekék
valamint
talajművelő-eszközökről

kivánatra árjegyzékkel bérmentve és ingyen szolgálunk.

gazdasági gépgyár és vasöntöde.

Allandó kiállítás.

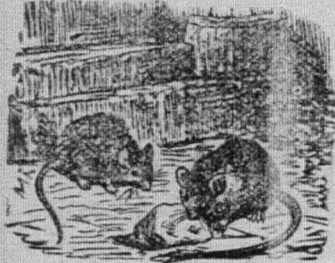
Király-Drill }
88-as Drill } sorvető-gépek.

Smyth- és Aberdeen-féle szóró-
vetőgépek és minden egyéb
gazdasági gépekről kivánatra
árjegyzékkel szolgálunk.

Kitüntetve az 1890-iki bécsi orvosi és mezőgazdasági
kiállításon.

Könnyű kezelés. Biztos eredmény.
Patkányirtó-szer.

Patkányokat, egerket, vakondokat kiirtja a nélkül, hogy a házi állatoknak artana, mivel mérget nem tartalmaz. 1000 forintot fizetünk annak, ki bebizonyítja, hogy patkányok stb. kiirtására jobb szer létezik, mely úgy, mint a miénk, a házi állatoknak nem ártalmas, míg foszfor, strichnin és más káros szerek a kutyákat és macskákat megölik. Ára: 3 palack 2 ft 50 kr., 6 palack 4 ft 50 kr., 12 palack 8 ft használati utasítással együtt. E szerünk számos megrendelő által megdicséretelt és ajánlatott; ezek közt van: a legf. családi birtok igazgatója Smirz; primási birtokos Lichtenstein János herceg urad. igazgatója; Salm herceg gondnoksága Czernahóra; Kinszky herceg gondnoksága Budenitz.

Főraktár: Bertram testvérek Temesvár.

NOTTER IGNÁCZ

Bécs, XIV. ker., Arnsteingasse 3.
Szita- és rács-szövészet.
Alumínium mindenféle sziták, isztrók és burromutatók bekerítésére és minden más északba vagy munkának pontos eszközésére.
Szolid és gyors kiszolgálás biztosított.
Árnyék kivánatra bérmentve küldetnek.

„HIBOURIN.”

Felette fontos

mezőgazdák, iparosok, háztulajdonosok, gyárosoknak.

Törvényesen védve
676. szám alatt.

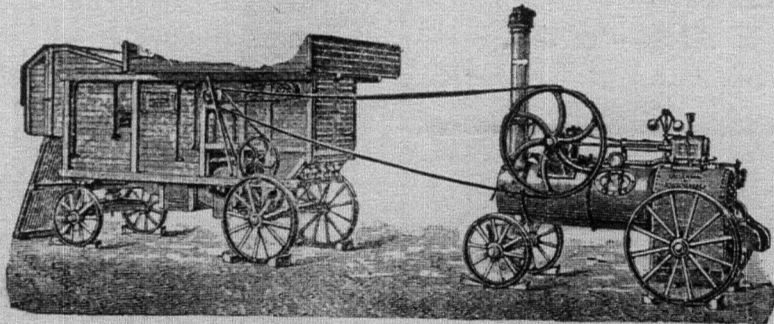
30 évi gyakorlat után sikerült a patkányok és egerk kiirtására oly szert feltalálnom, mely utasításaim szerint alkalmazva feltűnő és biztos eredményt ad. A szer chemiailag a patkányok falánk természetének megfelelőleg van összeállítva és mivel részükre nyálank-ságot képez, azt maguk keresik fel. — Az eredmény oly bizonyos, hogy a hol személyesen vezetem az irtást, csak teljes siker után igénylek fizetést. De szeremet épen olyan biztos eredménnyel bárki is, szakember nélkül alkalmazhatja. A szer biztos voltát kitűnő és bizelgő bizonyítványaim igazolják. E szerből 25 dkgr. 1 frtért egy körülbelül 100 □-ölyvi térségre elég, ezen kiszámítás mérvadó nagyobb területekre nézve is.
Kitűnő rovarporom 1 kilója 4 frtért kapható, legkisebb szállítható mennyiség 25 dkgr., helyben 5 dkgr.-tól feljebb is kiszolgáltunk. — Az általam feltalált ürgek, hűresőgők, mezei egerk irtására biztos koczkalaku szer, mely egyszerűen rakandó, 4 kgr. 4 frt évekig eláll. 1 kgr. = 700 koczka.

gyész. cikkek készítője RAABER ADOLF, Budapest, Váczi-körút 31.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPEST. Gyártelep: külső Váczi-ut 7. szám,

Ajánl hazai gyártmányu gőzcséplő-készleteket,
valamint mindennemü gazdasági gépeket

és talajművelő-eszközöket;

különösen könnyü mint kötött talajhoz alkalmas lejjabb rendszerü **sorvetőgépet.**

Árjegyzékek kivánatra készséggel megküldetnek.

FISCH

Budapest
Karbololum
Creolinum
Kátrányfest
Kőfedéllem
Faczement
Arjegy

Védet

CA
mint általános
szer egyuttal a f
mot biztosít.

Kiadás e

Mic

Wien,

zados re

Tartóss
mint

Gaz

czélszerű e
da

A jutányos
árainál ne
költségei r
részesülne
központi in
sal szintén

JO

Mindenütt legmagasabb díjakkal kitérítve.

FISCHER ÉS HEIDLBERG

vegyészeti gyár.

Budapesten. Iroda: Arany János-utca 25.

Karbololeum dióbarna fatelítő szer, melynek használata által minden-

Creolinum és annak fajai száj- és körömfájás ellen, valamint orvosi és házi célra leghathatóbb fertőtlenítő szer.

Kátrányfestékek mindenféle színben zsindeletők, bádóg-, vas- és fa-

Kőfedéllemez olcsó, tartós és tűzbiztos fedési anyag gazdasági épületek számára

Faczementtelők sok évi jótállással.

Arjegyzékek és utasítások ingyen és bérmentve.

Védelem

Száj- és körömvész,
Disznóorbáncz,
Légybántalom istállóban,
Patkány és mindenféle féreg,
Nedves fal stb. ellen.

egyedül Barthel-féle eredeti

CARBOLINEUM

mint általánosan felülmúlhatlannak elismert szer által nyújtatik; e szer egyttal a fának szép barna színt ad, valamint 3-4-szeres tartó-
mot biztosít. — Prospektus ingyen, 5 kg. postán 1 frt 50 kr.

Kiadás csekély — haszon ezerszeres!

Michael Barthel & Co.

Wien, X., Keplergasse 20a.

(Alapítva 1781.)

Az őszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű

műtrágyákat

és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammoniák, káli, chillsalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legutányosabb árak mellett.

FIGYELMEZTETÉS. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitünőbb növényi tápszert szolgáltatják.

Arjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-, vegyi termények gyár részvény-társulat. Bujánovics Sándor elnök.

Központi iroda

Budapest, VI., Váci-körút 31.

Zsákokat

bármely minőségben szállít olcsó gyári áron az

Első magyar jutafonó és szövő-

gyár részvény-társaság

BUDAPEST,

Béla-utca

2. sz.

A csász. és magy. kizár.

kir. és osztr. szabadalm.

Első Budapest-soroksári műtrágyagyár

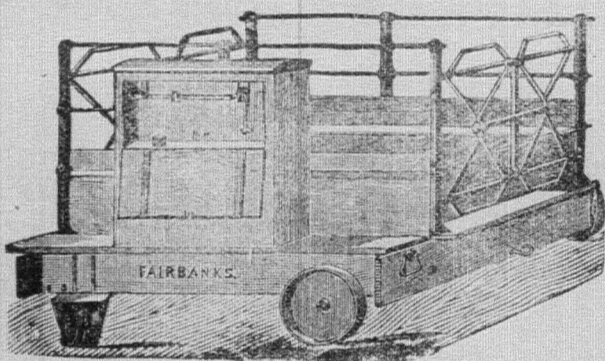
Mogyorósy L. J. és Stein

ajánl az őszi vetéshez: csontliszt- és fakal-superphosphatot, párolt csontlisztet, vérlisztet, szarv- és chillsalétromot és Thomas-salókat szavatolt belérték mellett, nemkülönben szárított sertéstrágyát, trágyafőzöt, réz- és vasgáliczot a legolcsóbb árakon.

Minták és arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Levelezések intézendők:

BUDAPEST, V. ker., Nádor-utca 23. szám.

FAIRBANKS MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolósúlyos fémmérőkarral bírnak és a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknél fogva úgy hazánkban mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitünőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket

célszerű és a céljuk megfelelő szerkezetüknél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk.

A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12, címzendők. Arjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

Osztr.-magy. FAIRBANKS-TÁRSASÁG

mérleg- és gépgyár

JOHN BLOCK

Budapest, Andrassy-út 12. — Gyár: Újpest.

!! ECLAIR !! permetező

a szőlő és a burgonya peronosporája ellen az egyedüli biztos védekező eszköz.

Vermorel-féle francia gyártmány.

Az összes permetező-
zők között a leg-
jobb.

Minden versenyen első
díjjal kitüntetve.

Egy darab ára 21 frt.

(Eddigi bolti ára 25 frt.)

Csomagolás 50 kr.

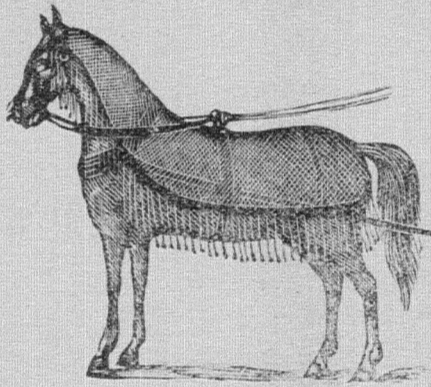
Megrendelések a kiadóhivatalhoz,
5 frt darabonkinti előleges bekül-
dése mellett, intézendők.

A készlet korlátoit mennyiségű és
így mielőbbi megrendelés ajánlatos.

Mindennemű gazdasági kötélárúkat,

u. m.: lóistráng, kötőfék, ru-
dalókötel, kévekötőzsinórok, do-
hány-zsineget, gabnászakokat,
takaró- és vízmentes ponyvákat,
valamint különlegessége-
ket kocsizó lóhálók, tornaszerek
és függő ágyakból legutányo-
sabbban ajánlanak

BLEIER és WEISZ

kötélgyárosok

BUDAPEST, Károly-körút 1. szám alatt (a Kerepesi-ut sarkán).

Alapított 1858-ban.

Ő vs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítója.

WALSER FERENCZ

A Ferencz József-rend lovagja, az ar. érdemkereszt tulajdonosa.

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntőde
Budapesten, Rottenbiller-utca 66. sz.

Készít: tűzfecskendőket, kertifecskendőket; templomharangokat, szabadalmazott forgatható vaskoronával vagy fakoronával, vas-haranglábakat, melyek a tornyot a megrázkódtatás ellen óvják; kutakat és szivattyúkat 10 frittól följebb; szagmentes árnyékszékeket 21 frittól följebb; fürdőkádakat és fürdőkályhákat.

Egyetlen magyar vízműépítő-vállalat.
A készítményért teljes jótállás vállalatik.
Képes árjegyzékek és költségtervezetek díjmentesen küldetnek.
Az 1885. évi országos kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

Azurin a peronospora ellen.

A nagyméltóságú földmívelési m. kir. ministerium magas megbízása folytán a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ a peronospora-vész elleni védekezés céljaira az eddigi drága rézgálicz helyett a legalább háromszor olcsóbb

Azurint

hozza forgalomba.

Az „Azurin“ kilogrammja 1 frt 60 kr., ami elég 5 hl. vízre, vagyis egy kat. hold megpermetezésére. A vízben rögtön és csapadék képzése nélkül oldódik s a permetező eldugulását is elkerüljük. Megrendeléseket elfogad

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest (Köztelek).

Paraffa ojtáshoz alkalmas

kitünő minőségű, nem porhanyó 4 cm.
hosszu, 2 cm. vastag

Paraffa-dugókat

szállít, bármily mennyiségben 1000 drbot
3-10 frittal számítva ab Budapest.

A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest (Köztelek).

Csak mezőgaz-
nyei, továbbá a
nyei vételnek

Csak oly

Betöltendő á

Főerdész ker-
ki a magyar é-
nyelvet szóban é-
teljesen bírja. t-
szél, s a m. erd-
nek 36. §-ában elő-
zottsággal bír, u-
teljes lovagolni
dék 500 frt. — M-
német nyelven in-
nyek a biz ny-
másolataival, mel-
sza nem küldetne-
alkalmazásuk és
javalmazásuk m-
sével a számtart-
talhoz Moravánon
megye) küldend

II-od tiszti álla-
nali vagy legkés-
I-ére való belépe-
töltendő. Hossza
korlattal és a g-
számvitelen járt
bíró pályázók
vány-másolatokká
ajánlataikat, mely-
sza nem adatnak,
be P. urhoz Polgárc-
restante.

Pályázat

Titkárnak kereszt-
nőtlen gyorsíró
graph). Pályázhat-
sorban képzett
esetleg mérnöki va-
képzettséggel bíró
mények: szabad
teljes ellátás és
ségezt mért kész-
tés. Az óhajtott é-
a folyamodványba
jelölendő. Pályáza-
modványok gr. Sz-
Imre urhoz, legk-
szeptember 15-ig S-
várba küldend

Felvéteik egy
segéd-tiszt, ki m-
év óta gazdaságba
mazva, gyakorlati
sággal bír. Bizonyít-
hiteles másolatai,
vissza nem adatna
íróthoz küldendők
seregnél kiszolgált-
tek előnyben része-
Lánczy Béla
Felső-Láncz, post-
rény (Abaujn

Keresetik egy g-
kovács, ki a gépi-
ben kellő jártasság-
s a lovaslást is
több évig már ga-
ban működött. Pol-
ványok a tiszta-abá-
daságba Pa.-Róte-
zendők.

Ugyanott felvételi
több évi gyakorlati
értelmes, szorgal-
kértész.

Ikervár-czomaházi
gazdaságomban 1.
tóber hó 1-én e-
kezelőtiszti álló-
üresedésbe jön, hasz-
nösítvényvel bíró,
terjes gazdálkodás n-
terén huzamosabb gy-
lattal és kiváló ér-
mel bíró egyének a-
taikat, vissza nem-
dendő bizonyítvány-
lataikkal, küldjék be a
czím alatt, Gazdaság-
intézetet végzett egy-
előnyben részesül-
Tuszkán Valdem-
Gyulamajor, posta:
vár.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom termé-
nyei, továbbá állást keresők és adók hird-
ményei vételnek fel e kedvezményes rovatban.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetési ár 15 szóig 30 kr., ezen felül minden
szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésé-
nél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állások.

Főerdész kerestetik, ki a magyar és német nyelvet szoban és írásban teljesen bírja, tótul beszél, s a m. erdőtervények 36 §-ában előírt képzettséggel bír, nos, erőteljes, lovagolni tud, óvadék 500 frt. — Magyar és német nyelven írt kérvények a biznyitványok másolataival, melyek vissza nem küldetnek, eddigi alkalmazásuk és eddigi javadalmazásuk megjelölésével a számtartói hivatalhoz Moravánon (Nyitra-megye) küldendők be. 971

II-od tisztii állás azonnali vagy legkésőbb október 1-ére való belépéssel betöltendő. Hosszabb gyakorlati és a gazdasági számvitelben jártassággal bíró pályázók bizonyítvány-másolatokkal ellátott ajánlatukat, melyek vissza nem adatnak, küldjék be P. urhoz Polgárdi, poste restante. 965

Pályázat.

Titkárnak kerestetik egy nőtlen gyorsíró (stenograph). Pályázhatnak első sorban képzett gazdák, esetleg mérnöki vagy jogi képzettséggel bírók. Iletmények: szabad lakás, teljes ellátás és képzettséghez mért közpénzfeladás. Az óhajtott évi fizetés a folyamodványban megjelölendő. Pályázati folyamodványok gr. Széchenyi Imre báróhoz, legkésőbb szeptember 15-ig Somogyvárra küldendők. 984

Felvéteket egy nőtlen segédtsízt, ki már több év óta gazdaságban alkalmazva, gyakorlati jártassággal bír. Bizonyítványok hiteles másolatait, melyek vissza nem adatnak, előírt módon küldendők. Hadiseregnek kiszolgált altisztek előnyben részesülnek. Lányz Béla, Felső-Láncz, posta: Péterny (Abaúj). 985

Kerestetik egy gépész-kovács, ki a gépkezelésben kellő jártassággal bír s a lóvasalást is érti s több évig már gazdaságban működött. Folyamodványok a tiszta-abádi gazdaságba Pa.-Réten, intézendők. Ugyanott felvéteket egy több évi gyakorlattal bíró, értelmes, szorgalmas kertész. 989

Ikvár-csomaházi bér-gazdaságomban f. é. október hó 1-én egy kezelőtisztii állomás üresedésbe jön, hason minőségűvel bíró, a belterjes gazdálkodás minden terén huzamosabb gyakorlattal és kiváló értelemmel bíró egyének ajánlatukat, vissza nem küldendők bizonyítvány-másolataikkal, küldjék be alábbi cím alatt. Gazdasági tanintézetet végzett egyének előnyben részesülnek. Tuszkan Valdemár Gyulamajor, posta: Ikervár. 990

A tápió-györgyei

uradalomban következő állások vannak üresedésben: egy első osztályú ispáni állás (magtár-és pénztár-kezelés) 600 frt évi fizetés, 12 h. l., 12 h. II. oszt. buza, 6 h. árpa, 336 liter bor, 3 hold föld, 2 tehéntartás, 4 sertésnyaralás és szabad fűtés; egy első osztályú ispáni állás, a fentebbi illetményekkel; egy második osztályú ispáni állás, 500 frt évi fizetés, 12 h. l., 12 h. II. oszt. buza, 6 h. árpa, 336 liter bor, 2 hold föld, 1 tehéntartás, 4 sertésnyaralás és szabad fűtés; három irnoki állás, egyenként 200 forint évi fizetéssel és teljes ellátással. Pályázhatnak minden felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, kellő gyakorlattal bíró egyén, ki már hasonló minőségben alkalmazva volt. A bizonyítványok egyszerű másolatban küldendők be, melyek vissza nem küldetnek s csak azoktól fognak bekiavalmazást nyernek. Az irnoki állások azonnal, míg a tisztii állások csak január 1-én, esetleg október 1-én töltendők be. A folyamodványok szeptember 15-ig Györgyei Illés Tápió-Györgye, cím alatt küldendők. 983

Egy tehénész kerestetik Halbröhr Adolf ur pusztá-kelebiai gazdaságában; elfogadja az illetőt Klein Lajos pusztá-kelebiai gazdatiszt. 968

Állást keresők.

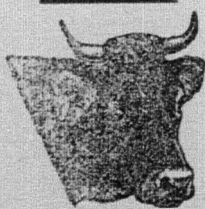
Gazdasági tanintézetet teljes sikerrel végzett, vizsgázott gépkezelő, négy évi gyakorlattal, jeles bizonyítvánnyal bíró fiatal ember

ispáni vagy segédtsíztii állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 991

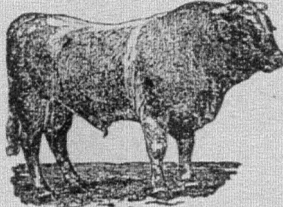
Földbirtok.

500 holdas szép birtok egy tagban bérbeadó, teljes felszerelés törlesztésre átadatik kellő biztosíték mellett; a birtok vasúti állomással bír. Czim megteudható a kiadóhivatalban. 942

Állatok.

Innhali tenyészbikák eladók Lamm Armin bérletén, Fekete, u. p. Lepény. 975

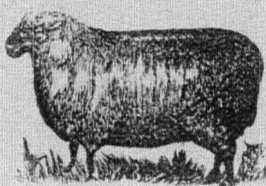

Méltó ágós gróf Andrássy Sándor ur velejtei uradalomban eladó 2 darab hasas berni tehén, 2 drb 1 éves berni bika. — Az eladó állatok eredete Pa.-Kamut, Békésmegye. 969

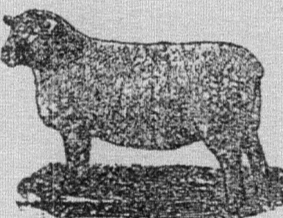
200 darab álló negretti (Losonczy Mihály-féle) törzsnáj szabad kézből eladó Pestmegyében. Czim a kiadóhivatalban. 987

Berkshire tisztavérű kan és koca malac eladó Berg M. báró jószágbérleténél, Kapuvár. 819

Egy gyönyörű tiszta bihatzi eredetű electoral negretti törzsnáj eladó. Hol, megmondja a kiadóhivatal. 988b)

Eladó 400 darab javított ür, ifjabb gr. Zichy Ödön zákányi uradalomban; posta: Zákány. 988a)

Termények.

Montagne-rozsvetőmag eredeti francia mag után termelt, minőségként 9 frton eladó Ugron Akos jószágkezelőségénél, utolsó vasútállomás Székely-Udvarhely. 950

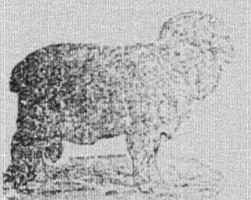
Bánsági magból nyert fehérmegei elsőrendű magbuza, gyom- és konkolymentes, 79 kiló minőségi súly. Kapható Apt. Ödön kishalmi gazdaságában (u. p. Rácz-Almás, Fehérmegye). Ára minként csomagolással és vasuton szállítással 10 frt 50 kr. Minta kívánatra küldetik. 953

Őszi borsó 30 mm. eladó, Zala-Szentmihály vagy Szentgrót állomásra 8 frt mmázása. Malatinszky Ferenc Zala-Csány. 961

Vegyések.

Fiaikat bankhivatalnokokká, takarékpénztári tisztviselőkké, vasúti tisztékké képezni óhajtó szülők, a közlekedő tanévre havonként 60 frtért egy tanárnál helyezhetik el. Előkészítéské három éves kereskedelmi iskolai tanfolyamra négy gymnasium, reál, vagy polgári iskola. Levelek Zachár Gyula tanárnál címére Budapest, II. ker., F6-utca 11, küldendők. 976

Rambouillet

törzstenyészet Németországban (Krochmann Scheglinben, Mogilno mellett) szabad kézből eladó. — A nyáj a németországi nyájak közt első helyen áll és csak a gazdálkodási systema megváltoztatása miatt kerül eladásra. — Az utolsó árverésen a tenyészkosok 200 márká átlagon keltek el. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Duller és társa tenyészállat-üzlete BUDAPESTEN, VII., szövetség-utca 11.

Fel-tűnést keltő újdonságok!
Bums Bot, tüzelőszerez 1 frt 50kr.

Gyökeres önműködő tyukszemvágó. Minden tyukszemet fájdalom nélkül azonnal eltávolít, 1 frt 50 kr.

Centra mindenütt könnyen alkalmazható, a villamos csengőt túlhaladó csengő készü-
lék, 1 frt 80 kr.

Electra önműködő tüzelőszér, szivarvágó- és sörörával, 1 frt 35 kr. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Beer's Neuheiten
Versandt

«Zum goldenen Globus»
WIEN
IX., Alserstrasse 6.
Ügynök és elárúsító keres-
tetik.

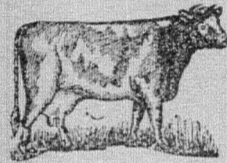
Fischer J.

zsák gyári raktárában
BUDAPEST

Nagy-korona-utca 18. sz.
vizmentes ponyvák kölcsön kaphatók. Ugyanott új és egyszer használatban volt vizmentes ponyvák jutányosan kaphatók. Repcepony-
vák darabonként a 3 frt 20 kr.

Legjobb

tejelő és haszonmarhát
(allgaut)

eredeti Ober-Innhali Montafoni, Schwyz, simmenthali, ugy Sterzing fajból leggyorsabban szállít legolcsóbb áron franko bármely állomáshoz Ad. Kopsatschek & Co., marhakiviteli üzlet. Silz, Ober-Innhali, Tiroiban.

NEUMANN FELIX
FENYKÉPESZETI
KESZÜLÉKEK
ESZKÖZÖK
AJÁNL
BÉCS
SINGERSTR. 10.
ARJE GYÉZEK, NYITÓ ÉS BÉRMENVE.

Nyilvános mezőgazdasági
vegykísérleti állomás.

Eivállal jutányos díjak mellett azonnali elintézésre talaj-, viz-, műtrágya-, takarmány-stb. vegyelemzéseket. A kiállított leletek jogérvényesek.

Dr. TELBISZ JÁNOS
kir. keresk. törv. hit. vegyész

Budapest
VII., központi tejszarnok

'Azurin'

a peronospora ellen, valódi minőségben
nálam legolcsóbb, 1 kilogramm
csak 1 frt 50 kr.

Vermorel-féle legtekintetesebb
ECLAIR - permetező.
la rézgállez, legeztes szoda.

SZÁVOSZT ALPHONS-nál
Budapest, V., Arany János-utca 11. sz.
Ugyanott:
**Tarlórépamag, őszi búk-
köny, csibehúr, stb.**
Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

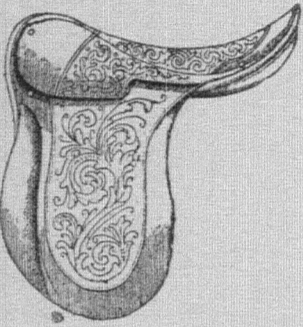
Gőzszántás.

Az általános mindenütt bevált Fowler-féle eredeti Compound gőzeke-mozdonyok és gőzszántási eszközök jelenleg általunk különböző nagyságban gyártatnak, úgy, hogy bármily terjedelmű gazdaságok a legjobb gőzeke-készletekkel láthatók el. Egyben gőzeke-mozdonyok, kivanatra, mint eddig, szintén gyártunk. Gyárunkból származó használt, de teljesen jó karba helyezett gőzeke-gépezetek alkalmasan eladók. Legpontosabb kivitelre elvállaljuk a tőlünk vett gőzeke-gépezetek javítását és az egyes alkatrészek pótszállítását. Gőzekeink száza felett kitűnő elismerésekkel rendelkezünk. Katalógusok, árjegyzékkel és a gőzmozdonyok leírások kivanatra megküldetnek.

John Fowler & Co.

Budapest, V., váci-körút 76. sz. a.

Nyeregszerelések.

Alapított 1848-ban.

Lószerszámok.

FREUND A. ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm.

nyereg-, szij- és bőrönd-árak gyára

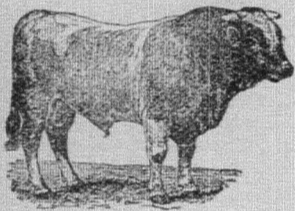
BUDAPEST

IV. ker. Koronaherczeg-utca 3. sz.

Nagy választék

lószerszámok, nyergek, lópók-róczok, bőröndök s berendezett utazó-táskákban, tisztí nyeregszerelésekben jutányos áron.

Képes árjegyzék kivanatra ingyen és bérmentve.

Angolhus- valamint gyapjas tenyész-kosok. Poland-China hasas koczkák és malaczkok. Mecklenburgi malaczkok istállóban Huszár-utca 10. szám, megtekinthetők.

Teheneket szállítok:

Borzderes hegyi	kis fajtát	175	frtjával
	» közép »	190	»
	» nagy »	220	»
Simmenthali	nagy fajtát	500	»
	» közép »	350	»
Évesborjúkat		190	»

PICK OSWALD

BUDAPEST, VII., Huszár-utca 10. szám.

Elektrotechnikai vállalatok mérnöki irodája

Bak és Schwarzenberg

elektrotechnikus gépészmérnök.

BUDAPEST, Teréz-körút 3. szám

elvállal mindennemű

villamvilágítási és erő-átviteli telepek

berendezését a legnagyobb távolságra, a világhírű Oerlikon-féle forró áram rendszer szerint. Ez a rendszer az 1891. évi frankfurti elektrotechnikai kiállítás alkalmával készített — 300 lóerőt 175 km. távolságra 88% munkasikerrel áttevő — lauffen-frankfurti munka-átviteli-berendezés tanúsága szerint az újkor egyedüli, legjobban bevált, korszakot alkotó rendszerének bizonyult.

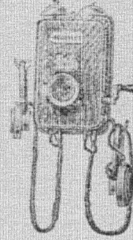
Akkumulátoros elektromos közúti vasutak Oerlikon-rendszer szerint.

Világkiállítás Páris 1889: elektrotechnikai „Grand Prix”

Lauffen-Frankfurt 300 lóerő, 175 km. távolság, 88% hatások

Első osztrák-magyar villamvilágítási és erőátviteli gyár.

EGGER B. és Társa.

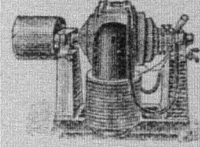

BUDAPEST

VII. Huszár-utca
7. sz.

BÉCS

X. Simmeringer-
strasse 187/9.

Villamvilágítás, telefon, villámhárító, vasuti távirtda stb.

A világhírű „Universal Transmitter” nevű mikrofon egyedül jogosított gyártói.

Költségvetések, árjegyzékek ingyen és bérmentve.

SZEGEDI KENDERFONÓ-GYÁR RÉSZZVÉNY-TÁRSASÁG.

Kötélárak gazdaságok részére.

létráng, kötőfék, marhakötél, kocsí- és széna-kötél, lóterhelő, ruhaszártó-
lovábbá felhuzó, csiga- és hajtó-kötelek, sodrony-kötelek, kendersizjak, bor-
szűrőzsákok, tömlők.

Kéve-kötő fonalak, finom hosszú kender- és géptisztító-kőcz
válogatott I-ső rendű kenderből kivételes jutányos áron
kaphatók, a

Szegedi kenderfonó-gyár részvény-társaságnál.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros

Budapest, VII. ker., szövetség-utca 3. szám.

Elvállal:

központi-, viz-, lég- és gőzfűtések, lég-
szesz- és vízvezetékek, csatornázások,
szellőztetések, angol closetek, szivat-
tyúk, vízerőművi emelőgépek stb.;

nemkülönbön kőszén-, olaj- és petróleum vállá-
dékából nyert gázok értékesítését célzó készü-
letek létesítését városok, indóházak, nagyobb
épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi elő-
irányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőgyag csövek raktáron.

A kőolajfinomítógyár-részvénytársaság

Budapest, V., Zrinyi-utca 4.

ajánlja elismert jó minőségű phosphorsavas

csontliszt-superphosphat műtrágyáját

jutányos feltételek mellett.

Ismertető iratok kivanatra ingyen és bérmentve megküldetnek.

Őszi vetés alá

konzervált hizómarha trágyát

zuzott állapotban, 66%-nál több szerves anyaggal, felelősség mellett ajánl a

Nagyvárad Műtrágyagyár Részvény-társaság.

Ára 100 métermázsánként a Nagyvárad-velencei vasuti állomáshoz szállítva
160 frt. Tartalmaz 21% légyent, 21% foszforsavat és 1% kálit. — Kőlesőn-
zsákok külön számíttatnak és visszavétnak. — Megrendeléseket elfogad az

Igazgatóság.

Tarlórépamag és egyáltalán az összes most vethető magvak
legkitűnőbb minőségben kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN magkereskedésében

Főüzlet: Andrássy-ut 23. BUDAPESTEN Fióküzlet: Koronaherczeg-utca 18.

Idei termésű mindennemű gazdasági magvak a legmagasabb napi áron vásároltatnak.

Hungaria könyvnyomda nyomása, Budapest váci-körút 34.

Napszám- tékek

A mu-
ép ugy m-
tudósítók
lában a g-
nézve az
tanulságot
és várme-
alakulnak
belől az
a munkás
van még
Font-
statistika
melyek az
vonatkoz

1. Duna b
partján
2. Duna j
partján
3. Duna T
közén
4. Tisza j
partján
5. Tisza b
partján
6. Tisza M
szögben
7. Erdélyi
megyékt

Országos t

1. Duna b
partján
2. Duna j
partján
3. Duna T
közén
4. Tisza j
partján
5. Tisza b
partján
6. Tisza M
szögben
6. Erdélyi
megyékt

Országos t

Mind
müt